मत्स्यव्यवसाय विभाग

वार्षिक विकास कार्यक्रम
२०२३-२०२४

मत्स्यव्यवसाय आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य
तारापोरवाला मत्स्यालय, नेताजी सुभाष मार्ग, चर्नी रोड, मुंबई ४०० ००२

क्यूडी ११३५ - १

महाराष्ट्र शासन

आयुक्त मत्स्यव्यवसाय

यांचे कार्यालय तारापोरवाला मत्स्यालय, नेताजी सुभाष मार्ग, चर्नी रोड, मुंबई ४०० ००२.

जा. क्र.मत्स्य/नि/ १११२०६/०५/२०२३-२४/७८ दिनांक:- १७/०७/२०२३

परिपत्रक

मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या वार्षिक विकास कार्यक्रम सन २०२३-२४ साठी शासनाने रु. ७२४१७.५ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद संमत केलेली आहे. यात राज्यस्तरीय योजनांसाठी रु. १५८७२.९७ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेसाठी रु. ३०७१०.२७ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. जिल्हास्तरीय सर्वसाधारण योजनांकरिता रु. ७०३९.१६ लक्ष, विशेष घटक योजनांकरिता रु.४६.७६ लक्ष, आदिवासी उपयोजनांसाठी रु.१४३.२१ लक्ष व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी योजनांकरिता रु. ३८.६३ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. तसेच योजनेतर योजनेसाठी (अनिवार्य) रु. १८५६६.५० लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे.

वरील नियतव्ययातून भूजल, सागरी व निमखाऱ्या पाण्यातील मत्स्यव्यवसाय विकासाच्या योजना हाती घेतल्या आहेत. राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय योजनांची तपशीलवार माहिती सोबतच्या वार्षिक विकास कार्यक्रम २०२३-२४ च्या पुस्तिकेत दिलेली आहे. या संदर्भात खालील बाबी निदर्शनास आणण्यात येत आहेत :—

(१) केंद्र शासनाने दि. २४ जून २०२० च्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना संपूर्ण देशामध्ये राबविण्यास मान्यता दिलेली आहे. सदर योजना राज्यामध्ये राबविण्यास राज्य शासनाने शासन निर्णय, दिनांक १७/११/२०२० अन्वये मान्यता प्रदान केलेली आहे. सदर योजना संपूर्ण राज्यामध्ये सन २०२०-२१ पासून सन २०२४-२५ या ५ वर्षांसाठी राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला असून त्याद्वारे राज्याचे मत्स्योत्पादन दुप्पट करणे व मत्स्यशेतकऱ्याचे उत्पन्न दुप्पट करणे हा या योजनेचा उद्देश आहे. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेतंर्गत एकूण ८७ योजनांचा समावेश आहे. सदर योजनेंतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गास ४०% अनुदान व अनुसूचित जाती जमाती व महिला इत्यादी प्रवर्गासाठी एकूण ६०% अनुदान देण्यात येते.

(२) केंद्र शासन व राज्य शासनाच्या नियोजन विभागाकडून निर्देशित केलेल्या योजनानिहाय व जिल्हानिहाय नियतव्ययाच्या अधीन राहून विभागाचा सन २०२३-२४ चा योजना कार्यक्रम आखण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने भौतिक लक्ष ठरविण्यात आलेली आहेत.

(३) विभागाच्या योजना कार्यक्रमात आदिवासी उपयोजना, आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी उपयोजना व विशेष घटक योजनांखालील योजनानिहाय/ जिल्हानिहाय माहिती स्वतंत्रपणे प्रकरण क्रमांक ३ व ४ मध्ये दिलेली आहे.

(४) हा कार्यक्रम १००% साध्य होण्याच्या दृष्टिने या विभागाच्या सर्व स्तरांवर संबंधित अधिकाऱ्यांनी कसोशीने प्रयत्न करावेत.

(५) योजनेतर योजना (अनिवार्य), सन २०२३-२४ या वर्षाकरिता विभागाची महत्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे (Key Result Area - K.R.A), किसान क्रेडिट कार्ड (KCC) व ई- श्रम पोर्टलवर मत्स्य कामगारांची नोंदणी करणे इत्यादी विषयांबाबतच्या माहितीचा समावेश पुस्तिकेमध्ये करण्यात आलेला आहे. उपरोक्त विषयांतर्गत पुस्तिकेमध्ये नमूद केल्यानुसार सर्व जिल्हा कार्यालयांनी उचित कार्यवाही करावी. महामत्स्य अभियान यशस्वी करणेसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करावेत.

(६) या विभागाच्या सर्व राज्यस्तरावरील व जिल्हास्तरावरील अधिकाऱ्यांनी या कार्यक्रमातील प्रत्येक योजनांच्या प्रगतीबाबतचा आर्थिक व भौतिक साध्याचा मासिक, त्रैमासिक, सहामाही व वार्षिक अहवाल विहित प्रपत्रात व विहित कालावधीत पर्यवेक्षकीय अधिकाऱ्याकडे व मुख्य कार्यालयास पाठवावेत. जेणेकरून विभाग प्रमुखांना शासनास वेळोवेळी प्रगती अहवाल सादर करता येईल. तरी संबंधित कार्यान्वयन अधिकाऱ्यांनी उचित कार्यवाही विहित कालावधीमध्ये करावी.

(**डॉ. अतुल पाटणे**), भा. प्र.से.
आयुक्त मत्स्यव्यवसाय,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रति,

१. सह आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय (भूजल, सागरी, निपास), मुंबई.
२. उप आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय (अर्थ व नियोजन, प्रशासन, सांख्यिकी), मुंबई.
३. प्रादेशिक उप आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय,मुंबई/नाशिक/पुणे/अमरावती/नागपुर/औरंगाबाद/लातुर.
४. सहाय्यक आयुक्त, मत्स्य, प्रशासन/कर्ज व वसुली/भूजल/मत्स्यबीज/सागरी/निपास.
५. सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय,मुंबई -शहर/मुंबई-उपनगर/ठाणे/रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग/ नाशिक/धुळे/नंदुरबार/जळगाव/ अहमदनगर/पुणे/सातारा/सांगली/सोलापुर/कोल्हापुर/बुलढाणा/अकोला/वाशिम/अमरावती/यवतमाळ/नागपूर/वर्धा/भंडारा/ गोंदिया/चंद्रपूर/गडचिरोली/औरंगाबाद/ जालना /बीड/ परभणी/हिंगोली/नांदेड/उस्मानाबाद/लातूर.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, गोड्या पाण्यातील कोळंबी बीज उत्पादन केंद्र, दापचरी, जि. पालघर.
७. उप निबंधक सहकारी संस्था (मत्स्य), आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
८. कार्यकारी अभियंता (मत्स्य), आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
९. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, मिरकरवाडा प्राधिकरण, रत्नागिरी.
१०. कार्यासन अधिकारी (मुख्यालय), कार्यासन क्रमांक१/२/३/४/५/६/७/८/९/१०/१२/१३/१४/१५/ १६/१७/१८/१९.
११. निवड नस्ती (वार्षिक विकास कार्यक्रम पुस्तिका).
१२. कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग (पदुम-१४)/ (पदुम-१६) मंत्रालय, मुंबई यांना माहितीसाठी.

प्रस्तावना

आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या विविध उपक्रमांशी संबधित वार्षिक विकास कार्यक्रम २०२३-२४ च्या अहवालासाठी आयुक्तालयाच्या नियोजन शाखेचे अधिकारी/ कर्मचारी यांनी या अहवालासाठी आस्था व परिश्रम केल्याने मी त्यांचे मनापासून कौतुक करतो. मला आशा आहे की, हे प्रकाशन मत्स्यव्यवसाय विकासाच्या धोरणासाठी खुप उपयुक्त ठरेल.

सदर अहवालात निर्माते, प्रशासक, नियोजक, संशोधक तसेच मच्छिमार बांधव व इतर जे सुधारणा करण्याच्या दृष्टीने सूचना करू इच्छितात त्या सर्वांचे स्वागत आहे.

मत्स्यव्यवसाय विकासाची प्रमुख उद्दिष्टे म्हणजे सागरी, निमखारेपाणी व भुजलाशयीन मत्स्योउत्पादनासह मत्स्योद्योगात वाढ करून मत्स्य उत्पादन वाढीबरोबरच अधिकाधिक रोजगाराची निर्मिती करून या व्यवसायातील उत्पादकांची म्हणजेच मच्छीमारांची आर्थिक व सामाजिक स्थिती सुधारणे,राज्यामध्ये ३.४६ लाख हेक्टर गोड्या पाण्याचे क्षेत्र, ७२० कि. मी. लांबीच्या सागरी किनारपट्टीमध्ये १,११,५१२ चौ.कि.मी. सागरी मासेमारी क्षेत्र व १७,१२५ हेक्टर निमखाऱ्या पाण्यातील कोळंबी संवर्धनांकरिता खाजण जागा उपयुक्त असल्याचे आढळून आले आहे. सन २०२२-२३ मध्ये सागरी क्षेत्रातून ४४६,२५६ मे. टन मत्स्योत्पादन झाले असून त्याचे मूल्य रु. ७९५०.६५ कोटी इतके आहे, तर भूजल क्षेत्रातून १४३५४४ मे. टन मत्स्योत्पादन असून त्याचे मूल्य रु. १८०६.८२ कोटी इतके आहे. राज्यातून २१,४१,६१ मे. टन मासे निर्यात करण्यात आले असून त्यापासून रु. ७४६६.४६ कोटी इतके परकीय चलन राज्यास प्राप्त झाले आहे.

उपलब्ध जलक्षेत्रातून जास्तीत जास्त मासळीचे उत्पादन घेणे, उपलब्ध जलक्षेत्र मत्स्यव्यवसायाखाली आणून उत्पादनात वाढ करणे, पारंपरिक मच्छीमारांना सक्षम बनविण्यासाठी अद्ययावत व प्रगत तंत्रज्ञानाचे प्रशिक्षण देण्याबरोबरच मोफत विमा संरक्षण, तलाव ठेक्याने देणे, बंदिस्त पिंजरा प्रगत मत्स्यसंगोपनाद्वारे तलावातील मत्स्य उत्पादनात वाढ करणे, तसेच सागरी क्षेत्रातील मासेमारी नौकांवर वायरलेस, फिशफाइंडर व जीपीएस यंत्रणा बसविणे, अवैध मासेमारीवर कार्यवाही करणे, सागरी क्षेत्रातील मच्छीमारांना पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याकरिता जेट्टी व मच्छीमार बंदरे बांधून देणे, बर्फ कारखाने, शीतगृहे व मासळी प्रक्रिया उद्योग सुरु करणे, दुर्बल घटकांतील मच्छीमारांच्या सामाजिक व आर्थिक विकासाच्या दृष्टीने नवीन कार्यक्रमाची आखणी करणे, तसेच जनजाती व अनुसूचित जातीसारख्या समाजातील दुर्बल घटकांतील व्यक्तींना मत्स्यव्यवसायात सामावून घेऊन उपजीविकेसाठी व्यवसाय उपलब्ध करून देणे इत्यादी कार्यक्रम यशस्वीरित्या राबविण्यात येत आहेत.

राज्याचे भूजल क्षेत्र सुमारे ३.७७ लक्ष हेक्टर इतके आहे. या भूजल क्षेत्रात इष्टतम पातळीवर संचयन करावयाचे झाल्यास सुमारे ८२.१० कोटी मत्स्यबोटुकलीची आवश्यकता आहे. सद्यःस्थितीत राज्यामध्ये एकूण ३२ मत्स्योत्पादन केंद्र व २ कोळंबी बीज उत्पादन केंद्र आहेत. ३ मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे आहेत. ३ केंद्र भाडेपट्ट्याने देण्यात आलेले आहेत. मत्स्यबीज संवर्धन केंद्र ३२ व कोळंबी बीज संवर्धन केंद्र १ असे एकूण ३३ संवर्धन केंद्र विभागाच्या ताब्यात आहेत. महाराष्ट्र राज्यातील मत्स्यबीजाची मागणी स्वयंपूर्ण होण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येत आहे :—

१. शासकीय मत्स्यबीज केंद्र Public Private Partnership (PPP) तत्वावर भाडेपट्टीने देणे.

२. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेतून खाजगी मत्स्यबीज निर्मितीला चालना देणे.

३. शासकीय व खाजगी मत्स्यबीज संवर्धन क्षेत्र वाढविण्यावर भर देणे.

४. मत्स्यबीज उत्पादन महामत्स्य अभियान सन २०२२-२३ राबविणे.

राज्यातील सागरी जिल्ह्याच्या किनारपट्टीवर प्राथमिक पाहणीनुसार निमखाऱ्या पाणी क्षेत्रामध्ये ढोबळमानाने ८०,००० हेक्टरचे नैसर्गिक खाजण क्षेत्र आढळून आले आहे. सुक्ष्म सर्वेक्षणाअंती त्यापैकी १७,१२५ हे. जलक्षेत्र कोळंबी उत्पादनासाठी योग्य असल्याचे आढळून आले आहे. या क्षेत्रात संवर्धनासाठी कोळंबी प्रजातीच्या १५५ कोटी बीजाची आवश्यकता भासणार आहे. राज्यातील कोळंबी उत्पादनासाठी योग्य असलेली खाजण जमिन १७,१२५ हेक्टर, आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने विकसित करून सधन मत्स्य/कोळंबी शेती खाली आणून जास्तीत जास्त मत्स्य/कोळंबी उत्पादन घेण्याच्या दृष्टिने मत्स्य/कोळंबी संवर्धकांना प्रशिक्षण, मार्गदर्शन व अर्थसहाय्य देण्याच्या योजना सात सागरी जिल्ह्यात राबविण्यात येतात.

केंद्र शासनाने सन २०१८-१९ ते सन २०२३-२४ या पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी राज्यामध्ये मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत सुविधा विकास निधी योजना (Fisheries and Aquaculture Infrastructure Fund -FIDF) राबविण्यास शासन निर्णय दि.१२ नोव्हेंबर, २०२० अन्वये मान्यता प्रदान केलेली आहे. सदर योजनेंतर्गत पाच मासेमारी बंदरामध्ये पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण करण्याचे प्रस्तावित आहे.

केंद्र शासनाने सन २०२०-२१ पासून २०२४-२५ या पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे व दि. २४ जून २०२० च्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार संपूर्ण देशामध्ये राबविण्यास मान्यता दिलेली आहे. सदर योजना राज्यामध्ये राबविण्यास राज्य शासनाने शासन निर्णय दि. १७/११/२०२० अन्वये मान्यता प्रदान केलेली आहे. राज्याचे मत्स्योत्पादन दुप्पट करणे व मत्स्यशेतकऱ्याचे उत्पन्न दुप्पट करणे हा या योजनेचा उद्देश आहे.

मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या वार्षिक विकास कार्यक्रम सन २०२३-२४ साठी शासनाने रु. ७२४१७.५ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद संमत केलेली आहे. यात राज्यस्तरीय योजनासाठी रु. १५८७२.९७ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेसाठी रु. ३०७१०.२७ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. जिल्हास्तरीय सर्वसाधारण योजनांकरिता रु. ७०३९.१६ लक्ष, विशेष घटक योजनांकरिता रु. ४६.७६ लक्ष, आदिवासी उपयोजनांसाठी रु.१४३.२१ लक्ष व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी योजनाकरिता रु. ३८.६३ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीत तरतूद उपलब्ध आहे. तसेच योजनेतर योजनेसाठी (अनिवार्य) रु. १८५६६.५० लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

मत्स्यव्यवसाय विभागाचा वार्षिक विकास कार्यक्रम सन २०२३-२४ प्रमाणे आर्थिक आणि भौतिक लक्ष्य १००% साध्य करण्याबाबत मत्स्यव्यवसाय विभागाचे सर्व अधिकारी सर्वतोपरी प्रयत्नशील राहतील असा मला विश्वास आहे.

(**डॉ. अतुल पाटणे**), भा. प्र.से.
आयुक्त मत्स्यव्यवसाय,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

वार्षिक विकास कार्यक्रम २०२३-२४

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
१	**विवरणपत्र : १** वार्षिक योजना गोषवारा एकूण मंजूर नियतव्ययापैकी अर्थसंकल्प व अर्थसंकल्प विरहित नियतव्यय.	१
२	**विवरणपत्र : २** संमत नियतव्ययाची योजनानिहाय अर्थसंकल्प व अर्थसंकल्प विरहित नियतव्ययाची विगतवारी (जी.एन.२)	२ ते ५
३	**विवरणपत्र : ३** मासेमारी बंदरे व जेट्टीचा विकास	६ ते ८
४	**विवरणपत्र : ४** मागील ३ वर्षाच्या खर्चाची माहिती (सन २०२०-२१ ते सन २०२२-२३) (योजनांतर्गत योजना/योजनेत्तर योजना)	९ ते २२
५	**विवरणपत्र : ५** मागील १३ वर्षाच्या खर्चाची माहिती (सन २०१०-११ ते सन २०२२-२३) जिल्हा वार्षिक योजना - (सर्वसाधारण/आदिवासी योजना व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना/ विशेष घटक योजना)	२३
प्रकरण एक : राज्यस्तरीय योजना		२५
१	मच्छीमार बंदरांचा विकास (अभ्यास गट)	२७
२	नाबार्ड (NABARD) योजनेतंर्गत मच्छीमार बंदराचा विकास (नाबार्ड टप्पा-२०/२२/२३/२४)	२८
३	ससून गोदी मच्छीमार बंदराचे आधुनिकीकरण	२९
४	करंजा, मिरकरवाडा व आनंदवाडी या लहान मासेमारी बंदराचे बांधकाम	३०
५	स्वेच्छा अनुदानातंर्गत गौण बांधकामे	३१
६	रा.स.वि.नि. योजने अंतर्गत मासेमारी नौकाचे यांत्रिकीकरण	३२
७	रा.स.वि.नि. योजने अंतर्गत जतन, वाहतूक व पणन	३३ ते ३४
प्रकरण दोन : जिल्हास्तरीय योजना		३५ ते ४३
१	मच्छीमार सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य	४४
२	मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना	४५ ते ४६
३	मच्छिमार बंदराच्या विकासासाठी सर्वेक्षण व सुधारणा करणे	४७
४	रासविनि योजने अंतर्गत मच्छीमार नौकांचे यांत्रिकीकरण व सुधारणा करणे	४७
५	धडक कार्यक्रमा अंतर्गत लहान मच्छिमार बंदरांचा विकास करणे	४८
६	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	४९
७	मच्छीमार सहकारी संस्थाना वीज दरात सवलत	५०
८	मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य	५१ ते ५२
९	मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा स्थापन करणे (केंद्र पुरस्कृत योजना) ७५:२५	५३
प्रकरण तीन : आदिवासी उपयोजना/आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील योजना		५५ ते ५९
प्रकरण चार : विशेष घटक योजना		६१ ते ७५
प्रकरण पाच : योजनेत्तर योजना (अनिवार्य)		७७
१	हायस्पीड डिझेल तेलावरील विक्रीकराच्या प्रतिपूर्तीबाबत	७९
२	मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण	८०
३	मत्स्यबीज केंद्रे	८१

अ.क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
४	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	८२
५	सागरी मासेमारी नियमन	८२
६	नैसर्गिक आपत्तीत मृत पावलेल्या मच्छीमारांच्या वारसांना अनुदान	८२
७	शाळा	८२
८	तारापोरवाला मत्स्यालय	८३
९	मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालय (भारीत)	८३
प्रकरण सहा : मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास निधी योजना (FIDF)		८५ ते ८७
प्रकरण सात : प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना (PMMSY)		८९ ते १०२
प्रकरण आठ : सन २०२३-२४ या वर्षाकरिता विभागाची महत्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे (Key Result Area - K.R.A)		१०३ ते १०६
प्रकरण नऊ : किसान क्रेडिट कार्ड		१०७ ते १११
प्रकरण दहा : केंद्र सरकारच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या पोर्टलवर मत्स्यव्यवसाय कामगार, मत्स्यविक्रेते यांची नोंद करणे बाबत.		११३ ते ११६

विवरणपत्र -१

वार्षिक योजना २०२३-२४ गोषवारा

अर्थसंकल्पीत तरतूद

(रु. लाख)

अ.क्र.	योजना	मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
१	२	३	४	५
अ.	**योजनांतर्गत योजना**			
१	**राज्यस्तरीय योजना**			
(अ)	राज्य हिस्सा (सर्वसा योजना)	११५९७.९७	०.००	११५९७.९७
(ब)	नाबार्ड हिस्सा	४२७५.००	०.००	४२७५.००
	एकूण राज्यस्तरीय योजना-	**१५८७२.९७**	**०.००**	**१५८७२.९७**
२	**जिल्हास्तरीय योजना**			
(अ)	सर्वसा योजना	७०३९.१६	०.००	७०३९.१६
(ब)	विशेष घटक योजना	४६.७६	०.००	४६.७६
(क)	आदि.उपयोजना	१४३.२१	०.००	१४३.२१
(ड)	आउक्षे बाहेरील योजना	३८.६३	०.००	३८.६३
	एकूण जिल्हास्तरीय योजना -	**७२६७.७६**	**०.००**	**७२६७.७६**
३	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना			
(अ)	केंद्र हिस्सा	१९१२२.९२	०.००	१९१२२.९२
(ब)	राज्य हिस्सा	११५८७.३५	०.००	११५८७.३५
	एकूण प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना -	**३०७१०.२७**	**०.००**	**३०७१०.२७**
१	राज्यस्तरीय योजना	१५८७२.९७	०.००	१५८७२.९७
२	सर्वसा योजना (जिल्हास्तरीय)	७०३९.१६	०.००	७०३९.१६
३	विशेष घटक योजना	४६.७६	०.००	४६.७६
४	आदिवासी उपयोजना	१४३.२१	०.००	१४३.२१
५	आउक्षे बाहेरील योजना	३८.६३	०.००	३८.६३
६	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना	३०७१०.२७	०.००	३०७१०.२७
	एकूण	**५३८५१.००**	**०.००**	**५३८५१.००**
ब.	**अनिवार्य (योजनेत्तर योजना)**			
१	मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालये	२२९७.७५	०	२२९७.७५
२	जिल्हा कार्यालये	४४०७.४६	०	४४०७.४६
३	मत्स्यबीज केंद्रे	५१.३२	०	५१.३२
४	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	३.०९	०	३.०९
५	सागरी मासेमारी नियमन	१०००.२९	०	१०००.२९
६	मासळी उतरविण्याची केंद्रे	१.३२	०	१.३२
७	हायस्पीड डिझेल तेलावरील विक्रीकराची प्रतिपूर्तीबाबत	१००००.००	०	१००००.००
८	नैसर्गिक आपत्तीत मृत पावलेल्या मच्छीमारांच्या वारसांना अनुदान	२४.७५	०	२४.७५
९	मच्छीमारांना प्रशिक्षण	०.२७	०	०.२७
१०	शाळा	६०५.९६	०	६०५.९६
११	तारापोरवाला मत्स्यालय	१७२.७९	०	१७२.७९
१२	मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालये भारीत	१.५०	०	१.५०
१३	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	०	०	०
१४	शासकीय कर्मचारी इ.कर्जे	०.००	०	०.००
	एकूण (ब) अनिवार्य (योजनेत्तर योजना)	**१८५६६.५०**	**०**	**१८५६६.५०**
	एकूण(अ) + (ब)	**७२४१७.५०**	**०.००**	**७२४१७.५०**

विवरणपत्र -२

वार्षिक योजना २०२३-२४

संमत नियतव्ययाची योजना व अर्थशिर्षनिहाय मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद विगतवारी विवरण

(रु.लाख)

अ.क्र.	योजना	उप योजना	अर्थशीर्ष	मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
(अ)	**राज्यस्तरीय योजना (राज्य हिस्सा)**					
१	मच्छीमारबंदराचा विकास (अभ्यासगट) राज्य	सर्वसा	४४०५०६५१	१५००.००	०.००	१५००.००
२	मासेमारी बंदरे आणि लहान बांधकामे (राज्य हिस्सा ०५%)	सर्वसा	४४०५३३०९	२२५.००	०.००	२२५.००
	मासेमारी बंदरे आणि लहान बांधकामे (नाबार्ड ९५%)	नाबार्ड	४४०५३२९२	४२७५.००	०.००	४२७५.००
३	लहान मासेमारी बंदरे बांधकाम (राज्य हिस्सा ५०%)	सर्वसा	४४०५३४१६	९९९.९९	०.००	९९९.९९
		सर्वसा	४४०५३४१६	०.०१	०.००	०.०१
	लहान मासेमारी बंदरे बांधकाम (केंद्र हिस्सा ५०%)	सर्वसा	४४०५३४०७	९९९.९९	०.००	९९९.९९
		सर्वसा	४४०५३४०७	०.०१	०.००	०.०१
४	मच्छीमार बंदराचे आधुनिककिरण (राज्य हिस्सा ५०%)	सर्वसा	४४०५३३६३	३८७२.९९	०.००	३८७२.९९
		सर्वसा	४४०५३३६३	०.०१	०.००	०.०१
	मच्छीमार बंदराचे आधुनिककिरण (केंद्र हिस्सा ५०%)	सर्वसा	४४०५३३७२	३८७२.९९	०.००	३८७२.९९
		सर्वसा	४४०५३३७२	०.०१	०.००	०.०१
५	स्वेच्छा अनुदान (discretionary grant)	सर्वसा	२४०५०४९६	१२६.९२	०.००	१२६.९२
६	मासेमार नौकांचे यांत्रिकीकरण (रसिविनि हिस्सा०५%)	रसिविनि	४४०५०१६८	०.०१	०.००	०.०१
	मासेमार नौकांचे यांत्रिकीकरण (रसिविनि हिस्सा २०%)	रसिविनि	४४०५०५५१	०.०१	०.००	०.०१
७	जतन परिवहन व पणन (रा.स.वि.नि.हिस्सा)	रसिविनि	४४०५०१७७	०.०१	०.००	०.०१
	जतन परिवहन व पणन बर्फ कारखाने व शितगृहे (रा.स.वि.नि.हिस्सा)	रसिविनि	४४०५०५६२	०.०१	०.००	०.०१
	जतन वाहतूक व पणन -ट्रक,वाहणे, डिझेल टँकर खरेदी विक्री व गोदाम बांधणी (रा.स.वि. नि.हिस्सा)	रसिविनि	४४०५०५७१	०.०१	०.००	०.०१
	(अ) एकूण राज्यस्तरीय योजना -			**१५८७२.९७**	**०.००**	**१५८७२.९७**
(ब)	**जिल्हास्तरीय योजना (सर्वसाधारण)**					
१	मत्स्यबीज केंद्राचे बांधकाम, सुधारणा व आधुनिकीकरण	सर्वसा	२४०५०१५५	२१०४.०२	०.००	२१०४.०२
		सर्वसा	४४०५००१४	०.००	०.००	०.००
२	लहान मासेमारी बंदराचा विकास	सर्वसा	४४०५०४७१	३१२५.०१	०.००	३१२५.०१
३	मत्स्यव्यवसाय विकास यंत्रणेची स्थापना करणे	सर्वसा	२४०५०१६४	१.०५	०.००	१.०५
४	मासेमार नौकाचे यांत्रिकीकरण	सर्वसा	४४०५०१३२	१.०२	०.००	१.०२
५	मासेमार यांत्रिक नौकेवर अत्याधुनिक इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे खरेदीसाठी अर्थसहाय्य	सर्वसा	२४०५११७१	१.००	०.००	१.००

अ.क्र.	योजना	उप योजना	अर्थशीर्ष	मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
६	मच्छीमार सहकारी संस्थाचा विकास	सर्वसा	२४०५०३४२	३३४.५७	०.००	३३४.५७
		सर्वसा	४४०५०१२१	०.००	०.००	०.००
७	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	सर्वसा	२४०५०१३७	०.००	०.००	०.००
८	मासळीचे सुरक्षण पणन व परिवहन	सर्वसा	२४०५०३७१	०.००	०.००	०.००
		सर्वसा	४४०५०१४१	०.००	०.००	०.००
९	मच्छिमार सहकारी संस्थांना विज दरात सवलत	सर्वसा	२४०५१०७१	५०.०२	०.००	५०.०२
१०	मासेमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य	सर्वसा	२४०५०४४२	८६.६२	०.००	८६.६२
११	मच्छीमार बंदराचा विकास (अभ्यास) राज्य	सर्वसा	४४०५३३२७	१३३५.८५	०.००	१३३५.८५
			(ब) एकूण जिल्हास्तरीय योजना-	**७०३९.१६**	**०.००**	**७०३९.१६**
(क)	**जिल्हास्तरीय योजना (विशेष घटक):-**					
१	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	विघयो	२४०५०६२९	१४.२८	०.००	१४.२८
२	मच्छीमार नौकाचे यांत्रीकीकरण	विघयो	४४०५०५३३	०.०२	०.००	०.०२
३	मच्छीमार सहकारी संस्थाचा विकास	विघयो	२४०५०६४७	१०.१३	०.००	१०.१३
४	मच्छीमार सहकारी संस्थांना सहाय्य	विघयो	२४०५०६५६	२२.३३	०.००	२२.३३
			(क) एकूण जिल्हास्तरीय योजना (विशेष घटक)-	**४६.७६**	**०.००**	**४६.७६**
(ड)	**जिल्हास्तरीय योजना (आदि+आउक्षे)**					
१	मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना	आदिवासी	२४०५०५२२	९०.१०	०.००	९०.१०
		आदि.क्षे.बा.	४४०५०१९५	०.००	०.००	०.००
२	मत्स्यसंवर्धन केंद्राची स्थापना (FFDA)	आदिवासी	२४०५०५३१	०.००	०.००	०.००
		आदि.क्षे.बा.	२४०५११५१	०.००	०.००	०.००
३	मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास	आदिवासी	२४०५०५९४	०.००	०.००	०.००
		आदि.क्षे.बा.	४४०५०२२१	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	२४०५०७१८	०.००	०.००	०.००
		आदि.क्षे.बा.	४४०५०२४८	०.००	०.००	०.००
४	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	आदिवासी	२४०५०५०२	५.११	०	५.११
		आदि.क्षे.बा.	२४०५०६७४	०.१०	०.००	०.१०
५	मच्छीमार सहकारी संस्थांना सहाय्य	आदिवासी	२४०५१२५१	४८.००	०.००	४८.००
		आदि.क्षे.बा.	२४०५०७२७	३८.५३	०.००	३८.५३
			एकूण-आदिवासी-	**१४३.२१**	**०.००**	**१४३.२१**
			एकूण- आदि.क्षे.बा.-	**३८.६३**	**०.००**	**३८.६३**
			(ड) एकूण जिल्हास्तरीय योजना (आदि+आउक्षे)-	**१८१.८४**	**०.००**	**१८१.८४**
(इ)	**प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना**					
१	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% भूजल मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७५०७	१३९५.६५	०	१३९५.६५
		केंद्र हिस्सा	२४०५७५०७	०.०१	०	०.०१
२	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) केंद्र हिस्सा ३६% भूजल मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७५२५	८०१०.१७	०	८०१०.१७
		केंद्र हिस्सा	२४०५७५२५	०.०१	०	०.०१
३	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% भूजल मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७५१६	९३०.४३	०	९३०.४३
		राज्य हिस्सा	२४०५७५१६	०.०१	०	०.०१

अ.क्र.	योजना	उप योजना	अर्थशीर्ष	मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
४	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% भूजल मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७५३४	५३४०.११	०	५३४०.११
		राज्य हिस्सा	२४०५७५३४	०.०१	०	०.०१
५	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७५९९	७.८८	०	७.८८
		केंद्र हिस्सा	२४०५७५९९	०.०१	०	०.०१
६	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) केंद्र हिस्सा ३६% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७६१४	३९.३०	०	३९.३०
		केंद्र हिस्सा	२४०५७६१४	०.०१	०	०.०१
७	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७६०५	५.२५	०	५.२५
		राज्य हिस्सा	२४०५७६०५	०.०१	०	०.०१
८	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७६२३	२६.१९	०	२६.१९
		राज्य हिस्सा	२४०५७६२३	०.०१	०	०.०१
९	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (केंद्रीय क्षेत्र योजना) केंद्र हिस्सा १००%	केंद्र हिस्सा	२४०५७६५२	३८४.१	०	३८४.१
		केंद्र हिस्सा	२४०५७६५२	०.०१	०	०.०१
९	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% सागरी मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७६८८	५४९.०५	०	५४९.०५
		केंद्र हिस्सा	२४०५७६८८	०.०१	०	०.०१
१०	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) केंद्र हिस्सा ३६% सागरी मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७७०३	२९३१.१४	०	२९३१.१४
		केंद्र हिस्सा	२४०५७७०३	०.०१	०	०.०१
११	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख नसलेल्या योजना (बहुउद्देशिय समर्थन सेवा- सागरमित्र) केंद्र हिस्सा ६०% सागरी मत्स्यव्यवसाय	केंद्र हिस्सा	२४०५७७२१	२५२०.८७	०	२५२०.८७
		केंद्र हिस्सा	२४०५७७२१	०.०१	०	०.०१
१२	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% सागरी मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७६९७	३६६.०३	०	३६६.०३
		राज्य हिस्सा	२४०५७६९८	०.०१	०	
१३	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% सागरी मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७७१२	१९५४.०९	०	१९५४.०९
		राज्य हिस्सा	२४०५७७१२	०.०१	०	०.०१
१४	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख नसलेल्या योजना (बहुउद्देशिय समर्थन सेवा- सागरमित्र) राज्य हिस्सा ४०% सागरी मत्स्यव्यवसाय	राज्य हिस्सा	२४०५७७३२	१६८०.१८	०	१६८०.१८
		राज्य हिस्सा	२४०५७७३२	०.०१	०	०.०१
१५	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (केंद्रीय क्षेत्र योजना) केंद्र हिस्सा १००%	केंद्र हिस्सा	२४०५७४७२	८६३.२१	०	८६३.२१
		केंद्र हिस्सा	२४०५७४७२	०.०१	०	०.०१
१६	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना मासेमारी बंदी कालावधी दरम्यान मच्छीमारांना उदरनिर्वाहाकरिता अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा ५०%)	राज्य हिस्सा	२४०५७८२१	२९.९९	०	२९.९९
		राज्य हिस्सा	२४०५७८२१	०.०१	०	०.०१

अ.क्र.	योजना	उप योजना	अर्थशीर्ष	मुळ अर्थसंकल्पीत तरतूद	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
१७	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजनेअंतर्गत मच्छीमारांसाठी कल्याणकारी योजना — मच्छीमारांसाठी अपघात गट विमा योजना (राज्य हिस्सा ४०%)	राज्य हिस्सा	२४०५७८६६	५४.९९	०	५४.९९
		राज्य हिस्सा	२४०५७८६६	०.०१	०	०.०१
१८	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (अ.ज.) केंद्र हिस्सा ३६%	केंद्र हिस्सा	२४०५७७६८	०.०१	०	०.०१
		केंद्र हिस्सा	२४०५७७६८	९२१.४५	०	९२१.४५
१९	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (अ.ज.) राज्य हिस्सा २४%	राज्य हिस्सा	२४०५७७७७	०.०१	०	०.०१
		राज्य हिस्सा	२४०५७७७७	१९९.९९	०	१९९.९९
२०	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना लाभार्थीभीमुख योजना (अ.जा.) केंद्र हिस्सा ३६%	केंद्र हिस्सा	२४०५७७९५	०.०१	०	०.०१
		केंद्र हिस्सा	२४०५७७९५	१४९९.९९	०	१४९९.९९
२१	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना लाभार्थीभीमुख योजना (अ.जा.) राज्य हिस्सा २४%	राज्य हिस्सा	२४०५७८०१	०.०१	०	०.०१
		राज्य हिस्सा	२४०५७८०२	९९९.९९	०	९९९.९९
	एकूण केंद्र हिस्सा	--	--	**१९१२२.९२**	**०**	**१९१२२.९२**
	एकूण राज्य हिस्सा	--	--	**११५८७.३५**	**०**	**११५८७.३५**
	एकूण-	--	--	**३०७१०.२७**	**०**	**३०७१०.२७**
	एकूण राज्यस्तरीय योजना -	--	--	**१५८७२.९७**	**०**	**१५८७२.९७**
	एकूण जिल्हास्तरीय योजना-	--	--	**७०३९.१६**	**०**	**७०३९.१६**
	एकूण जिल्हास्तरीय योजना (विशेष घटक)-	--	--	**४६.७६**	**०**	**४६.७६**
	एकूण जिल्हास्तरीय योजना (आदि+आउक्षे)-	--	--	**१८१.८४**	**०**	**१८१.८४**
	एकूण प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना-	--	--	**३०७१०.२७**	**०**	**३०७१०.२७**
	एकूण	--	--	**५३८५१.००**	**०**	**५३८५१.००**

विवरणपत्र -३
मासेमारी बंदरे व जेट्टींचा विकास सन - २०२३-२४

(रु. लाख)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	कामाचे नाव	लाभ किती लाभार्थ्यांनी घेतला (जिल्हानिहाय)	अंदाजित रक्कम	निधीचे वितरण		एकूण वितरित निधी (६ +७)	सद्यस्थिती
					केंद्र हिस्सा/ नाबार्ड हिस्सा	राज्य हिस्सा		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	नाबार्ड मालिका- २२	चिंबई, ता.अंधेरी, जि.मुबई उपनगर येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		८५०	१९०.२३७५	१०.०१२५	२००.२५	काम प्रगतिपथावर आहे.
		बोर्ली मांडला, ता. मुरुड, जि. रायगड येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		१२५६	७५०.७२८	३९.५१२	७९०.२४	काम प्रगतिपथावर आहे.
		बोऱ्या, ता.गुहागर जि.रत्नागिरी येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे		४६०	४३४.१६९	२२.८५१	४५७.०२	काम प्रगतिपथावर आहे.
		विजयदुर्ग, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		९५०	५२३.५८३	२७.५५७	५५१.१४	काम प्रगतिपथावर आहे.
		पाचुबंदर, ता. वसई, जि. पालघर येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		९३०	५४५.११	२८.६९	५७३.८	काम प्रगतिपथावर आहे.
			एकूण (ब)	**४४४६**	**२३२८.३५**	**१२८.६२२५**	**२०५६.४८**	
२	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना	उत्तन पातन व उत्तन भातोडी जि. ठाणे येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		४४००	८७७.८		८७७.८	काम प्रगतिपथावर आहे
		मढ तळपशा, ता. अंधेरी, जि. मुबई उपनगर येथे मासे उतरविण्याच्या ठिकाणी मच्छिमारांना मुलभूत सुविधा पुरविणे.		२४५०	२१३६.५१	०	२१३६.५१	काम प्रगतिपथावर आहे
		मुर्बे ता. व जि. पालघर येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रांवर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		५००	४६५.८	०	४६५.८	काम प्रगतिपथावर आहे
			एकूण (क)	**७३५०**	**३४८०**	**०**	**३४८०**	
३	नाबार्ड मालिका- २३	१. धाकटी डहाणू, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		१२०४.४२	---	---	---	---
		२. दिघी ता. श्रीवर्धन जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		१४४०.१	---	---	---	---
		३. राजपुरी ता. मुरुड जि. रायगड व वेलदुर ता. गुहागर जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		९०३.९५	---	---	---	---
		४• वेलदुर, ता. जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		८२४.९	---	---	---	---

अ. क्र.	योजनेचे नाव	कामाचे नाव	लाभ किती लाभार्थ्यांनी घेतला (जिल्हानिहाय)	अंदाजित रक्कम	निधीचे वितरण		एकूण वितरित निधी (६ +७)	सद्यस्थिती
					केंद्र हिस्सा/ नाबार्ड हिस्सा	राज्य हिस्सा		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
			एकूण	**४३७३.३७**	**०**	**०**	**०**	
४	नाबार्ड मालिका- २४	१. नवाबाग, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		३६२५.३५	२७५.४४३	१४.४९७	२८९.९४	काम प्रगतिपथावर आहे.
		२. नांदगाव, ता. मुरुड, जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		४२९६.६३	२२६८.०२०५	११९.३६९५	२३८७.३९	काम प्रगतिपथावर आहे.
			एकूण -	**७९२१.९८**	**२५४३.४६३५**	**१३३.८६६५**	**२६७७.३३**	**---**
५	निलक्रांती योजना	बोडणी , जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		८००		१३६.	१३६.	काम प्रगतिपथावर आहे.
					०	०	०	---
			एकूण -	**८००.००**	**०**	**१३६**	**१३६**	**---**
६	"प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना	१. शिरोडा, जि. सिंधुदुर्ग येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		१५२४.००	---	---	---	"कार्यान्वयीन यंत्रणा-महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई.
		२. रेवदंडा, जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		४५९६.००	---	---	---	---
		१. दांडी मक्रेबाग, जि. सिंधुदुर्ग येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		४५२.००	---	---	१००	"कार्यान्वयीन यंत्रणा-महाराष्ट्र मत्स्यो-द्योग विकास महामंडळ पर्यावरण पूरक मागण्या साठी रु. १०० लक्ष निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे. "
		२. तारामुंबरी, जि. सिंधुदुर्ग येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		७७६.००	---	---	---	---
		३. दाभोळ, जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		९३९.००	---	---	---	---
		४. पालशेत, जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		८३४.००	---	---	---	---
		५. असगोळी, जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		८८३.००	---	---	---	---
		६. बुधल, जि. रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		६५७.००	---	---	---	---
		७. कोरलाई, जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		७६५.००	---	---	---	---

अ. क्र.	योजनेचे नाव	कामाचे नाव	लाभ किती लाभार्थ्यांनी घेतला (जिल्हानिहाय)	अंदाजित रक्कम	निधीचे वितरण		एकूण वितरित निधी (६ +७)	सद्यस्थिती
					केंद्र हिस्सा/ नाबार्ड हिस्सा	राज्य हिस्सा		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
			एकूण -	**११४२६.००**	---	---	**१००.००**	**---**
७	मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास (FIDF)	१.हर्णे, जि . रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		२२१.३१	---	---	४१९	"कार्यान्वयीन यंत्रणा-महाराष्ट्र मेरी टाईम बोर्ड, मुंबई. पर्यावरण पूरक परवानगी साठी रु. ४१९ लक्ष निधी वितरीत
		२.साखरीनाटे, जि . रत्नागिरी येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		१४६.४६	---	---	---	---
		३. जीवना, जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		१७८.३८	---	---	---	---
		४. भरडखोल, जि. रायगड येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		११५.०९	---	---	---	---
		५.सातपाटी , जि . पालघर येथे मासळी उतरविण्याच्या केंद्रावर मच्छिमारांना मुलभूत सोयी सुविधा पुरविणे.		३४४.९२	---	---	---	---
			एकूण -	**१००६.१६**	**०.००**	**०.००**		
८	केंद्र पुरस्कृत योजना	करंजा ता. उरण जि. रायगड येथील मत्स्यबंदर विकसित करणे		१४९८०	६१४१.४७	६१६५.४२	१२३०६.८९	सदरचे काम महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचेमार्फत प्रगतिपथावर आहे.
		आनंदवाडी ता. देवगड जि. सिंधुदूर्ग येथील मत्स्यबंदर विकसित करणे		८८४४	२०६२	५१८८	७२५०.००	सदरचे काम महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ, मुंबई यांचेमार्फत प्रगतिपथावर आहे.
		मिरकरवाडा, जि. रत्नागिरी येथील मत्स्यबंदर विकसित करणे		७४६९	३५७९	२८००	६३७९.००	सदरचे काम महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचेमार्फत प्रगतिपथावर आहे.
		ससून गोदी , मुंबई येथील मत्स्यबंदर विकसित करणे		९२५१.५२	१८०८	७५२	२५६०.००	सदरचे काम महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ, मुंबई यांचेमार्फत प्रगतिपथावर आहे.
			एकूण -	**४०५४४.५२**	**१३५९०.४७**	**१४९०५.४२**	**२८४९५.८९**	

विवरणपत्र - ४

मागील ३ वर्षांच्या खर्चाची माहिती (सन २०२०-२१ ते सन २०२२-२३) (योजनांतर्गत योजना)

(रुपये हजार)

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	मागणी क्र.एच-०६, २४०५- स्वेच्छा अनुदान	२४०५०४९६	१००००	५१८.४४४	१००००	४७२४.८७	५०००	३५००
२	००१ संचालन व प्रशासन, पं.यो.यो. (००)(०८) गोड्या पाण्यातील मत्स्यव्यवसाय, सांख्यिकी, केंद्र पुरस्कृत योजना	२४०५००६६	२०००	०	२०००	०	०	०
३	१०१ भूजल मत्स्यव्यवसाय, (०२) (०६) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यशेती, (विघयो)	२४०५०६२९	०	०	०	०	०	०
४	१०१ भूजल मत्स्यव्यवसाय, (०२) (०३) मत्स्यशेती विकास अभिकरण, रा.यो.यो.	२४०५०१६४	०	०	०	०	०	०
५	१०१ भूजल मत्स्यव्यवसाय, (०२) (०४) मत्स्यशेती विकास अभिकरण, कें.पु.यो.	२४०५०८२५	०	०	०	०	०	०
६	१०३ सागरी मत्स्य; (०२)(०५) हायस्पिड डिझेल तेलावरील केंद्रीय उत्पादन शुल्काची प्रतिपूर्ती, कें.पु.	२४०५०८१६	०	०	०	०	०	०
७	१०३ सागरी मत्स्य; (०२)(११) यांत्रिक नौकेवर अत्याधुनिक यंत्रसामग्री बसविणे, रा.यो.यो.	२४०५११७१	०	०	०	०	०	०
८	१२० मत्स्य.सह.संस्था, पं.यो.यो;(०२)(०५) जतन, वाहतूक व पणन, (रासविनि)	२४०५०३८९	१	०	०	०	१	०
९	८०० इतर खर्च, (०२) (०५) मच्छिमारीची आवश्यक साधने, राज्य योजना, (विघयो)	२४०५०६५६	०	०	०	०	०	०
१०	१२० मत्स्य.सह.संस्था , (०२)(०६) व्यवस्थापन सहाय्य, (विघयो) (राज्य हिस्सा)	२४०५०६४७	०	०	०	०	०	०
११	१२० मत्स्य.सह.संस्था (०२)(०९) राष्ट्रीय कल्याण निधी योजनेअंतर्गत मच्छिमारांसाठी घरकूल योजना (राज्य योजना)	२४०५१०४४	१६००	०	०	०	०	०
१२	(०२)(१०) राष्ट्रीय कल्याण निधी योजने अंतर्गत मच्छिमारांसाठी घरकुल योजना, के. पु. योजना	२४०५१०५३	१६००	०	०	०	०	०
१३	८०० इतर खर्च, (०२)(०९) फिशकोप (फेड) मार्फत अपघाती गट विमा योजना, राज्य योजना	२४०५४८८५	२५००	०	०	०	०	०
१४	वीज दरात सवलत	२४०५१०७१	०	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१५	मासेमारी बंदरांचा गाळ काढणे (५०% केंद्र पु.)	२४०५४८९४	०	०	०	०	०	०
१६	(०३) (०१) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१३९	३३००	१४००	०	०	०	०
१७	(०३) (०२) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्र स्थापन करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१४८	१७५३	०	०	०	०	०
१८	(०३) (०३) मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१५७	६२९	०	०	०	०	०
१९	(०३) (०४) संवर्धन तळयामध्ये मत्स्यबोटुकली व खाद्य टाकणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१६६	१२५३	२०६	०	०	०	०
२०	(०३) (०५) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१७५	१५००००	९३९१७	०	०	०	०
२१	(०३) (०६) मत्स्यसंवर्धन तळयांचे नुतनीकरण करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१८४	१	०	०	०	०	०
२२	(०३) (०७) नवीन बोटी व जाळी खरेदी करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५१९३	८७६	०	०	०	०	०
२३	(०३) (०८) मत्स्यखाद्य बनविण्याच्या कारखान्याची स्थापना (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२०१	३३३७	२४०	०	०	०	०
२४	(०३) (०१) निमखारे पाण्यातील कोळंबी संवर्धनासाठी निविष्ठा (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२१९	१	०	०	०	०	०
२५	(०३)(०२) निमखारे पाण्यातील कोळंबी बीज उत्पादन केंद्राची उभारणी (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२२८	१	०	०	०	०	०
२६	(०३) (०१) शिंपले संवर्धन (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२३७	१	०	०	०	०	०
२७	(०३) (०२) खुल्या समुद्रात पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२४६	२४००	०	०	०	०	०
२८	(०३) (०३) शितपेटया व बर्फ साठवणुक पेटी विकत घेण्यास अर्थसहाय्य (२४%केंद्र हिस्सा)	२४०५५२५५	१	०	०	०	०	०
२९	(०३) (०४) पारंपारिक स्थानिक मच्छीमारांना लाकडी ऐवजी फायबर नौका खरेदीस अर्थसहाय्य(केंद्र हिस्सा)	२४०५५२६४	४७४	०	०	०	०	०
३०	(०३) (०५) मासेमारी नंतर प्रक्रियेतील पायाभूत सुविधांचा विकास (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२७३	२४	०	०	०	०	०
३१	बर्फ कारखाने व शीतगृह नुतनीकरण	२४०५५२८२	२४	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
३२	(०३) (०१) मच्छीमारांसाठी मासेमारी करताना सुरक्षिततेची साधने पुरविणे (केंद्र हिस्सा)	२४०५५२९१	६०००	०	०	०	०	०
३३	(०३) (०२) मच्छीमारांसाठी मासेमारी करताना सुरक्षिततेची साधने पुरविणे (राज्य हिस्सा)	२४०५५३०८	४०००	०	०	०	०	०
३४	(०३)(०१) मच्छीमारांकरिता राष्ट्रिय कल्याणकारी बचतीसह मदतीची योजना (केंद्र हिस्सा)	२४०५५३१७	३७५०	०	०	०	०	०
३५	(०३)(०२) मच्छीमारांकरिता राष्ट्रिय कल्याणकारी बचतीसह मदतीची योजना (राज्य हिस्सा ४०%)	२४०५५३२६	३७५०	०	०	०	०	०
३६	(०३) (०९) इंन्सुलेटेड ट्रक खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ %)	२४०५५३५३	३६	०	०	०	०	०
३७	(०३) (१०) इंन्सुलेटेड ट्रक खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५३६२	२४	०	०	०	०	०
३८	(०३) (११) ऑटो रिक्षासह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ %)	२४०५५३७१	४८	०	०	०	०	०
३९	(०३) (१२) ऑटो रिक्षासह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा) (शासन अनुदानाच्या राज हिस्सा १६ %)	२४०५५३८२	३२	०	०	०	०	०
४०	(०३) (१३) मोटारसायकलसह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य(सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ %)	२४०५५३९१	४३	०	०	०	०	०
४१	(०३)(१४) मोटारसायकलसह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य(सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५४०६	२९	०	०	०	०	०
४२	(०३)(१९) शीतसाखळी योजनेंतर्गत बुटीबोरी येथे फिश ड्रेसिंग सेंटर बांधकामासाठी अर्थसहाय्य(सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या कें.हि.२४ टक्के)	२४०५५४५१	१	०	०	०	०	०
४३	(०३)(२०) शीत साखळी योजनेंतर्गत बुटीबोरी येथे फिश ड्रेसिंग सेंटर बांधकामासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या रा.हि. १६ %)	२४०५५४६२	१	०	०	०	०	०
४४	(०३) (२१) शीत साखळी योजनेंतर्गत अमरावती येथे फिशरिज हब बांधकामासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ टक्के) (कार्यक्रम)	२४०५५४७१	१	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
४५	(०३) (२२) शीत साखळी योजनेंतर्गत अमरावती येथे फिशरिज हब बांधकामासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा.) (शासन अनुदानाच्या रा. हि. १६ %)	२४०५५४८९	१	०	०	०	०	०
४६	(०३) (०९) बर्फ कारखाना प्रकल्पासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ टक्के)	२४०५५४९८	२४९३	०	०	०	०	०
४७	(०३) (१०) बर्फ कारखाना प्रकल्पासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५५०४	१६६२	०	०	०	०	०
४८	(०३) (११) मासळी वाहतूकीसाठी वाहन खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा २४ %)	२४०५५५१३	५५८	०	०	०	०	०
४९	(०३)(१२) मासळी वाहतूकीसाठी वाहन खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५५२२	३७२	०	०	०	०	०
५०	(०३) (१५) मासळी वाहतूकीसाठी वाहन खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६%)	२४०५५६७६	४३	०	०	०	०	०
५१	(०३) (१६) मासळी वाहतूकीसाठी वाहन खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या रा. हि. २४ %)	२४०५५६८५	२९	०	०	०	०	०
५२	(०३) (२३) इंन्सुलेटेड ट्रक खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था)(शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६ टक्के)	२४०५५६९४	५४	०	०	०	०	०
५३	(०३) (२४) इंन्सुलेटेड ट्रक खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ टक्के)	२४०५५७०२	३६	०	०	०	०	०
५४	(०३) (२७) मोटारसायकलसह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या कें.हि. ३६ %)	२४०५५७३८	६५	०	०	०	०	०
५५	(०३) (२८) मोटारसायकलसह शीतपेटी खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या रा. हि. २४ टक्के)	२४०५५७४७	४३	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
५६	(०३) (१७) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य(सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ टक्के)	२४०५५७७४	२२००	९३३	०	०	०	०
५७	(०३)(१८) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य(महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था)(शासन अनुदानाच्या कें.हि.३६ %)	२४०५५७८३	१९४८	०	०	०	०	०
५८	(०३) (१९) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या रा. हि. २४ %)	२४०५५७९२	४७६१	०	०	०	०	०
५९	(०३) (२०) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्राची स्थापना करण्यासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा) (शासन अनुदानाच्या रा. हि. १६%)	२४०५५८०९	११६९	०	०	०	०	०
६०	(०३) (२१) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्राची स्थापणा करण्यासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६ टक्के)	२४०५५८१८	१३५४	०	०	०	०	०
६१	(०३) (२२) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्राची स्थापणा करण्यासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ टक्के)	२४०५५८२७	९०३	०	०	०	०	०
६२	(०३)(२३) मत्स्यबीज संवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसा)(शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ टक्के)	२४०५५८३६	४१९	०	०	०	०	०
६३	(०३) (२६) संवर्धन तळयामध्ये मत्स्याबोटुकली त खाद्य टाकण्यासाठी अर्थसहाय्य(सर्वसा) (शासन अनुदानाच्या राज हिस्सा १६ %)	२४०५५८६३	८३६	१३७	०	०	०	०
६४	(०३) (२७) संवर्धन तळयामध्ये मत्स्याबोटुकली त खाद्य टाकण्यासाठी अर्थसहाय्य(महिला व त्यांच्या सह.संस्था) (केंद्र हिस्सा ३६%)	२४०५५८७२	६३६	०	०	०	०	०
६५	(०३)(२८) संवर्धन तळयामध्ये मत्स्याबोटुकली त खाद्य टाकण्यासाठी अर्थसहाय्य(महिला व त्यांच्या सह.संस्था)(राज्य हिस्सा २४%)	२४०५५८८१	४२४	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
६६	(०३) (२९) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य(सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५८९२	१०४५००	६२७९२	०	०	०	०
६७	(०३) (३०) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सह.संस्था) (शासन अनुदानाच्या कें. हि.३६ %)	२४०५५९०७	२८५०००	०	०	०	०	०
६८	(०३) (३१) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या रा. हि.२४ %)	२४०५५९१६	२०००००	०	०	०	०	०
६९	(०३) (३५) नवीन बोटी व जाळी खरेदी करण्यासाठी अर्थसहाय्य (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %) (कार्यक्रम)	२४०५५९५२	५८४	०	०	०	०	०
७०	(०३) (३८) लघु मत्स्यखाद्य बनविण्याच्या कारखान्याची स्थापणा (सर्वसाधारण) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा १६ %)	२४०५५९८१	२२२४	१६०	०	०	०	०
७१	खुल्या समुद्रात पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा)	२४०५६१०८	१६००	०	०	०	०	०
७२	(०३) पारंपारिक स्थानिक मच्छीमारांना लाकडी ऐवजी फायबर नौका खरेदीस अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा)	२४०५६१६२	३१६	०	०	०	०	०
७३	(०३) मासेमारी नंतर प्रक्रियेतील पायाभूत सुविधांचा विकास (कें.हि.)	२४०५६१९१	१६	०	०	०	०	०
७४	(०३) (४६) कार्यरत बर्फ कारखाने व शीतगृह नुतनीकरणासाठी अर्थसहाय्य (महिला व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ %) (कार्यक्रम)	२४०५६२२४	१६	०	०	०	०	०
७५	(०१) (१३) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६ %)	२४०५६२५१	०	०	०	०	०	०
७६	(०१) (१४) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ %))	२४०५६२६२	०	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
७७	(०१) (१५) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्राची स्थापणा करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६ टक्के)	२४०५६२७१	०	०	०	०	०	०
७८	(०१) (१६) मत्स्यबीज निर्मितीसाठी मत्स्यबीज निर्मिती केंद्राची स्थापणा करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ %)	२४०५६२८९	०	०	०	०	०	०
७९	(०१) (१९)संवर्धन तळयामध्ये मत्स्याबोटुकली त खाद्य टाकण्यासाठी अर्थसहाय्य(अ.जा.लाभार्थी व अ.जा.महिला व त्यांच्या सह.संस्था)(कें.हि. ३६%)	२४०५६३१३	०	०	०	०	०	०
८०	(०१) (२०) संवर्धन तळयामध्ये मत्स्याबोटुकली त खाद्य टाकण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.ज.लाभार्थी) (राज्य हिस्सा २४%)	२४०५६३२२	०	०	०	०	०	०
८१	(०३) (२१) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या केंद्र हिस्सा ३६ %)	२४०५६३३१	०	०	०	०	०	०
८२	(०३) (२२) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (अ.जा. लाभार्थी व अ.जा. महिलांच्या व त्यांच्या सहकारी संस्था) (शासन अनुदानाच्या राज्य हिस्सा २४ %)	२४०५६३४२	०	०	०	०	०	०
८३	खुल्या समुद्रात पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (केंद्र हिस्सा)	२४०५६४७६	०	०	०	०	०	०
८४	खुल्या समुद्रात पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करण्यासाठी अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा)	२४०५६४८५	०	०	०	०	०	०
८५	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (केंद्रीय क्षेत्र योजना) केंद्र हिस्सा १००%	२४०५७४७२	०	०	२२२२९	०	४१७३९	०
८६	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% भूजल मत्स्यव्यवसाय	२४०५७५०७	३४६५१	३३३६०	१८२३०४	३६७६८	८३१३१	१००००

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
८७	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% भूजल मत्स्यव्यवसाय	२४०५७५१६	२३१००	७९९४	१२१५३६	३८४०५	५७४२३	६७००
८८	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) केंद्र हिस्सा ३६% भूजल मत्स्यव्यवसाय	२४०५७५२५	३०८७६	२९३०३	१७४२९४	१५१०२७	२९५२६६	३४६००
८९	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% भूजल मत्स्यव्यवसाय	२४०५७५३४	२०५८४	१७५९४	११६१९६	१०२६२२	१९६८४७	२३१००
९०	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	२४५०७५९९	१७७९	११४६	१३४४०	५६२	१४४५	०
९१	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७६०५	११८६	८९८	८९६०	३७४	९६५	०
९२	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसा महिला) केंद्र हिस्सा ३६% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७६१४	१०३२	७२९	१२५२८	०	१८७७	०
९३	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% निमखारेपाणी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७६२३	६८७	४८६	८३५२	०	१२५३	०
९४	(०४)(०१) प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (केंद्रीय क्षेत्र योजना) केंद्र हिस्सा १००%	२४०५७६५२	०	०	०	०	१	०
९५	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) केंद्र हिस्सा २४% सागरी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७६८८	४५६०	०	१४५८२०	१८६९९	५८९१७	१००००
९६	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण पुरुष) राज्य हिस्सा १६% सागरी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७६९७	३०४०	०	९८२२०	१२४६६	३९५३३	६७००
९७	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) केंद्र हिस्सा ३६% सागरी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७७०३	३९६०	०	१३५३६०	३७९८२	१००७६९	१९२०९.५
९८	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) राज्य हिस्सा २४% सागरी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७७१२	२६४०	०	९०२४०	२५३१३	६७१८४	१२८०६.३
९९	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख नसलेल्या योजना (बहुउद्देशिय समर्थन सेवा सागरमित्र) केंद्र हिस्सा ६०% सागरी मत्स्यव्यवसाय	२४०५७७२१	०	०	६२२८	६२२८	५४७७३	३०००
१००	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख नसलेल्या योजना (बहुउद्देशिय समर्थन सेवा- सागरमित्र) राज्य हिस्सा ४०% सागरी मत्स्य.	२४०५७७३२	०	०	४१५२	४१५२	३९८५३	२०००

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१०१	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना(०४)(११) मासेमारी बंदी कालावधी दरम्यान मच्छिमारांना उदरनिर्वाहाकरिता अर्थसहाय्य (रा.हि. ५०%)	२४०५७८२१	०	०	०	०	३०००	०
	एकूण मागणी क्र.डी-०६ (कार्यक्रम) (योजनांतर्गत योजना)		**९४१८४८.०००**	**२५१८१३.८१६**	**११५१८५९**	**४३९३२३**	**१०४८९७७**	**१३१६१५.८**
	मागणी क्र.टि-०५, २४०५- मत्स्यव्यवसाय (आदिवासी विकास विभाग) :							
१	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(०७) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करणे (केंद्र हिस्सा ३६%)	२४०५६५९२	०	०	०	०	०	०
२	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(०८) नवीन मत्स्यसंवर्धन तळी तयार करणे (राज्य हिस्सा २४%)	२४०५६६०९	०	०	०	०	०	०
३	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१३) संवर्धन तळ्यामध्ये मत्स्यबोटुकली व खाद्य टाकणे (केंद्र हिस्सा ३६%)	२४०५६६५४	०	०	०	०	०	०
४	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१४) संवर्धन तळ्यामध्ये मत्स्यबोटुकली व खाद्य टाकणे (राज्य हिस्सा २४%)	२४०५६६६३	०	०	०	०	०	०
५	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१५) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करणे (केंद्र हिस्सा ३६%)	२४०५६६७२	०	०	०	०	०	०
६	७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१६) पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन करणे (राज्य हिस्सा २४%)	२४०५६६८१	०	०	०	०	०	०
७	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (अ.ज.) केंद्र हिस्सा ३६%	२४०५७७६८	०	०	६४७६३	३२९९८	११८४९८	२०१.६८
८	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा योजना (अ.ज.) राज्य हिस्सा २४%	२४०५७७७७	०	०	४३१७५	२१९७२	७९०००	१३४.५
	एकूण मागणी क्र.टि-०५ (योजनांतर्गत)		**०**	**०**	**१०७९३८**	**५४९७०**	**१९७४९८**	**३३६.१८**
	मागणी क्र.एन-०३, २४०५-मत्स्यव्यवसाय (७८९- अनुसूचित जाती उपयोजना)							
१	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (अ.जा.) केंद्र हिस्सा ३६%	२४०५७७९५	०	०	९१४७६	५८०७५	१६७५००	११२२५
२	प्रधान मंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (अ.जा.) राज्य हिस्सा २४%	२४०५७८०१	०	०	४६२०१	३८७३४	१२६४००	७४८३
	एकूण मागणी क्र.एन-०३ (कार्यक्रम) (योजनांतर्गत योजना)		**०**	**०**	**१३७६७७**	**९६८०९**	**२९३९००**	**१८७०८**

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद- २०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद- २०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	एकूण- २४०५		**९४१८४८**	**२५१८१४**	**१३९७४७४**	**५९११०१.८२**	**१५४०३७५**	**१५०६५९.९८**
	मागणी क्र. डी-०९, ४४०५-मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च							
१	(००) (१०१) गोडया पाण्यातील मत्स्यव्यवसाय, पं.यो.यो. गोडया पाण्यातील कोळंबी बीज उबवणी केंद्र, राज्य यो.योजना (दापचरी)	४४०५०६२२	०	०.०००	०	०	०	०
२	(००) (१०३) सागरी मत्स्यव्यवसाय, (००)(०२) लहान मासेमारी बंदरे, रा.यो.यो.	४४०५०६५१	४७०००	१५०९८६.०००	१०००००	१०००००	२५००००	८५८८३.११७
३	(००)(१९०) सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुक,पं.यो.यो. (००)(०१) मत्स्यव्यवसाय विकास महामंडळ, रा.यो. योजना	४४०५०१०३	०	०.०००	०	०	०	०
४	(००)(१९५)सहकारी संस्थांना मदत, पं.यो.यो., (०१)(०३) यांत्रिक नौका, रा.स.वि. नि. हिस्सा	४४०५०१६८	१००००	०.०००	०	०	१	०
५	(०१)(१२) जतन, वाहतूक व पणन- ट्रक, वाहने, डिझेल टँकर खरेदी विक्री व गोदाम बांधणी (रा.स.वि.म.हिस्सा १५%) (कार्यक्रम)	४४०५०५७१	१	०.०००	०	०	१	०
६	(०१)(११) जतन, वाहतूक व पणन- बर्फ, कारखाने व शीतगृहे (रा.स.वि.म.हिस्सा २०%) (कार्यक्रम)	४४०५०५६२	८८२२०	०.०००	०	०	१	०
७	(०१)(०५) जतन, वाहतूक व पणन, रा.स.वि.नि .हिस्सा	४४०५०१७७	५०००१	०.०००	०	१२७८३	१	०
८	(०१)(०८) यांत्रिक नौका, वि.घ.यो. (राज्य हिस्सा)	४४०५०५३३	०	०.०००	०	०	०	०
९	(०१)(१०)यांत्रिक नौका,रा.स.वि.नि.हिस्सा	४४०५०५५१	२००००	०.०००	०	०	१	०
१०	(००)(०५)मासेमारी बंदरे आणि लहान जेट्टीचे बांधकाम (नाबार्ड हिस्सा ९५ %)	४४०५३२९२	५७००००	३५१५९८	३६८७३५	७५३३५.२७०	३६५८५४	१८३७८१.३७७
११	(००)(०६)मासेमारी बंदरे आणि लहान जेट्टीचे बांधकाम (राज्य हिस्सा ५ %)	४४०५३३०९	२५५००	१८५०५.१८	१९४०७	३९२१.७६	२५०००	५६०२७.०९
१२	(००)(०२) मासेमारी बंदराचे आधुनिकीकरण करणे (५० टक्के राज्य हिस्सा)	४४०५३३६३	६००००	०.००	१०५६००	०	१८५३००	०
१३	(००)(०३) मासेमारी बंदराचे आधुनिकीकरण करणे (५० टक्के केंद्र हिस्सा)	४४०५३३७२	६००००	०.००	१०५६००	१०५६००	१८५३००	०
१४	(०१) (०१) मासेमारी बंदर व जेट्टी उभारणे (केंद्र हिस्सा)	४४०५३३८१	४००००	०.००	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद-२०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद-२०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१५	(०१) (०१) मासेमारी बंदर व जेट्टी उभारणे, (राज्य हिस्सा)	४४०५३३९२	४००००	०.००	०	०	०	०
१६	(००)(०७) लहान मासेमारी बंदरे बांधकाम, (५०% केंद्र हिस्सा)	४४०५३४०७	३००००१	३३४१४७.००	६१९७९३	१९०७००	३१९११०	७२७७४
१७	(००)(०८) लहान मासेमारी बंदरे बांधकाम, (५०% राज्य हिस्सा)	४४०५३४१६	६०००००	५२८७४२.००	५४४२६४	२१९७०६.६०१	४०४५१०	१३२५००
१८	(०२) (०२) प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (केंद्र हिस्सा ६० टक्के)	४४०५३४७२	०	०.००	०	०	७२७७४	०
१९	(०२) (०३) प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (राज्य हिस्सा ४० टक्के)	४४०५३४८१	०	०.००	०	०	७५७६४	७५७६४
	एकूण ४४०५-मत्स्य.भां.खर्च		१९१०७२३	१३८३९७८.५६	१८६३३९९	७०८०४६.६३४	१८८३६१७	६०६७२९.५८४
	मागणी क्र. डी-१०, ६४०५-मत्स्यव्यवसायासाठी खर्च							
१	(००)(१९५) मच्छिमार सहकारी संस्थांना कर्जे,पं.यो.यो;(००) (०१) यांत्रिक नौका/खोल सागरातील मासेमारी नौकांसाठी कर्जे, रा.स.वि.नि.हिस्सा	६४०५००८१	३००००	०	०	०	१९५०१	१९५००
२	(००)(०२) जतन, वाहतूक व पणन, रा.स.वि.नि. हिस्सा	६४०५००७२	२५७०७०	०	०	०	१	०
	एकूण ६४०५ मत्स्य.कर्जे.		**२८७०७०.०**	**०.०**	**०.०**	**०.०**	**१९५०२.०**	**१९५००.०**
	एकूण २४०५ - मत्स्यव्यवसाय		**९४१८४८**	**२५१८१४**	**१३९७४७४**	**५९११०२**	**१५४०३७५**	**१५०६६०**
	एकूण ४४०५ - मत्स्य.भां.खर्च		**१९१०७२३**	**१३८३९७८.५६**	**१८६३३९९**	**७०८०४६.६३**	**१८८३६१७**	**६०६७२९.५८**
	एकूण मत्स्यव्यवसाय		**३१३९६४१**	**१६३५७९२.३७**	**३२६०८७३**	**१२९९१४८.४५**	**३४४३४९४**	**७७६८८९.५६४**

विवरणपत्र - ४

मागील ३ वर्षांच्या खर्चाची माहिती (सन २०२०-२१ ते सन २०२२-२३) (योजनेत्तर योजना)

(रुपये हजार)

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद २०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद २०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	२४०५- मत्स्यव्यवसाय (योजनेत्तर योजना), ००१-संचालन व प्रशासन, (०१) मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालय (२४०५ ००२१)	२४०५००२१	१९०५७८	१४९१४४.२७४	१९४४४५	१७०२२९	२५६९५५.८	२४७०००.७०७
२	२४०५- मत्स्यव्यवसाय (योजनेत्तर योजना), ००१-संचालन व प्रशासन, (०२) जिल्हा कार्यालये (२४०५ ००३९)	२४०५००३९	३९३४३९	२९२८६१.६४०	३९६४५६	३२८२९१	४२८७९९	३६११३५.२६
३	१०१-भुजल मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०१) मत्स्यबीज केंद्रे,(२४०५००७५)	२४०५००७५	४९८०	१०४२.६४८	५०१३	३८१६	५०७१	३७४३.००६
४	१०१-भुजल मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०२) अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन (२४०५००८४)	२४०५००८४	२९१	११३.५४२	२९६	२४७	३०२	२००.५३२
५	१०१-नदीमुख/निमखाऱ्या पाण्यातील मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०२) निमखाऱ्या पाण्यात मत्स्यसंवर्धन (२४०५०१९१)	२४०५०१९१	०	०.०००	०	०	०	०
६	१०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०१) सागरी मासेमारी नियमन (२४०५०२२६)	२४०५०२२६	८००२९	७९७९७.७५१	११५०२८	११५०२०	२५७११०	२१२५१८.४४
७	१०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०२) मासळी उतरविण्याची केंद्रे (२४०५०२६२)	२४०५०२६२	१२०	०.०००	१२०	६६	१२६	१४.२५
८	१०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०३) हायस्पिड डिझेल तेलावरील विक्रीकराच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०५१२७८)	२४०५१२७८	६०००००	५९९९४२.५४७	११०००००	१०९९९९४	१६३००००	१६०९९९८.९८२
९	१०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०४) नेसर्गिक आपत्तीत मृत पावलेल्या मच्छिमारांच्या वारसांना अनुदान (२४०५१२८७)	२४०५१२८७	६५४१७५	३२७०४६.०००	२०००८७	१५९२५६	११००५१	१०८७७६
१०	१०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०५) नेसर्गिक आपत्तीतमुळे आपदग्रस्त मच्छिमारांना सानुग्रह अनुदान वाटप (२४०५ ४८६७)	२४०५४८६७	०	०.०००	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद २०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद २०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
११	१०९-प्रसार व प्रशिक्षण,(०१)(०३) मच्छिमारांना प्रशिक्षण (२४०५०२९१)	२४०५०२९१	२५	०.०००	२५	१९	२७	१५
१२	१०९-प्रसार व प्रशिक्षण, (०१)(०४) जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदान (कोषागारातून देय शाळा) (२४०५ १२०४)	२४०५१२०४	४७३३१	३७५४२.१३७	५०६१३	३६२२४	५५१२८	३९९२४.०९५
१३	८००- इतर खर्च, (०१)(०१) तारापोरवाला मत्स्यालय (२४०५०३९८)	२४०५०३९८	७३७५	२३५२.०२१	७३७५	३०२६	३५३७७	३१२१३.३५
१४	मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालय (भारीत) (२४०५००१२)	२४०५००१२	१५०	०	१५०	०	१५०	५.५०
	एकूण (अनिवार्य) (योजनेत्तर) (दत्तमत) (भारीत)		१९७८४९३	१४८९८४२.५६०	२०६९६०८	१९१६१८७.५०१	२७७९०९६.८	२६१४५४५.१२
	मागणी क्र.डी-११, ७६१० शासकीय कर्मचारी इत्यादिंना कर्जे							
१५	२०१-घरबांधणी अग्रिम	७६१००२११	०	०.०	१६४३०	१४६४६	२३९३७	२३५८२.१०६
१६	२०२-माटार वाहन अग्रिम	७६१००२२९	०	०	१८०	०	३००	०
१७	२०३-इतर वाहन खरेदी अग्रीम	७६१००२३८	०	०	०	०	०	०
१८	२०४-वैयक्तीक संगणक खरेदी अग्रीम	७६१०१९२२	०	०	२००	१६०	१००	२०
	एकूण -७६१० शासकीय कर्मचारी इ.कर्जे		०.०००	०.०००	१६८१०	१४८०६	२४३३७	२३६०२.१०६
१९	मागणी क्र.डी-०२, २२३५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५३१५९	०	०	२४०	२४०	१८०	१८०
	मागणी क्र.डि-०३, २४०६- Forestry and Wildlife अनिवार्य (योजनेत्तर योजना)							
२०	०२- Wages- Tree Plantation and Conservation under Sustainable Development Goals (Goal १५ Life on Land) १००% State Scheme ADF	2406A434	०	०	०	०	०	०

अ. क्र.	योजना	लेखाशीर्ष	एकूण तरतूद २०२०-२१	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२०-२१	एकूण तरतूद २०२१-२२	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२१-२२	एकूण तरतूद २०२२-२३	प्रत्यक्ष खर्च मार्च अखेर २०२२-२३
१	२	३	४	५	६	७	८	९
२१	२१- Supplies &Materials Tree Plantation and Conservation under Sustainable Development Goals (Goal 15 Life on Land) 100% State Scheme ADF	2406A434	०	०	०	०	०	०
	एकूण मागणी क्र.डि-०३		०	०	०	०	०	०
	मागणी क्र.डि-०७, ३४५१- Secretariate-Economic Services अनिवार्य (योजनेत्तर योजना)							
२२	Implementation of E-Governance Programme (ADF)	३४५१२९८९	०	०	०	०	०	०
	एकूण योजनेत्तर (अनिवार्य)		१९७८४९३	१४८९८४३	२०८६६५८	१९३१२३३.५०१	२८०३६१३.८	२६३८३२७.२६

विवरणपत्र - ५

जिल्हावार्षिक योजना (सर्वसाधारण/आदिवासी योजना व आदिवासी क्षेत्राबाहेरिल उपयोजना/ विशेष घटक योजना) (रु. लाख)

मत्स्यव्यवसायासाठी मागील १३ वर्षातील मंजूर तरतूद व झालेला खर्च यांचा तपशिल दर्शविणारे विवरणपत्र

अ. क्र.	सन	सर्वसाधारण योजना (जिल्हास्तरीय योजना)		आदिवासी उपयोजना/ आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (TSP-OTSP)		विशेष घटक योजना (SCP)		एकूण	
		मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च	मंजूर तरतूद	खर्च
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
१	२०१०-११	२२९७.३६	२२९७.३६	५६.९	५६.८७	१६.०५	१५.६३	२३७०.३१	२३६९.८६
२	२०११-१२	२१८८.६९	२१८४.९२	८१.३०	८१.१८	६.८१	६.८१	२२७६.८	२२७२.९१
३	२०१२-१३	१४१३.६४	१४१३.६४	११३.१	११३.१	४.०५	४.०५	१५३०.७९	१५३०.७९
४	२०१३-१४	२६४९.७४	२६४९.७४	५७.८३	५७.८३	९.०७	९.०७	२७१६.६४	२७१६.६४
५	२०१४-१५	३०४९.०१	३०४९.०१	११५.३७	११५.३७	४.८९	४.८४	३१६९.२७	३१६९.२२
६	२०१५-१६	३१६३.९८	२७१५.१३	९७.९२	९६.६१	४.७३	४.७३	३२६६.६३	२८१६.४७
७	२०१६-१७	३११३.९५	२५५५.९३	१२०.६	९८.९७	२०.५७	३.९८	३२५५.१२	२६५८.८८
८	२०१७-१८	२९४६.५६	२९४६.५६	१३२.२	१३२.२	५.७७	५.७७	३०८४.५३	३०८४.५३
९	२०१८-१९	२८६९.६५	२६६५.२३	१३५.९७	१३४.३७	५.०९	५.०९	३०१०.७१	२८०४.६९
१०	२०१९-२०	३६५३.९३	२०१६.३७	१७१.७३	९९.०८	१२.८८	११.५७	३८३८.५४	२१२७.०२
११	२०२०-२१	३९९८.७२	२८८३.७२	१५६.६३	६७.१६	१४.०९	५.०७	४१६९.४४	२९५५.९५
१२	२०२१-२२	४२२०.१८	२७८१.५१	१०९.०४	५१.४६	१४.४९	२.३	४३४३.७१	२८३५.२७
१३	२०२२-२३	६३९०.१४	३९०७.१८६८	७०.६४	६८.२६	१३.०३	२०८.४	६४७३.८१	४१८३.८
	एकूण	**४१९५५.५५**	**३४०६६.३०६८**	**१४१९.२३**	**११७२.४६**	**१३१.५२**	**२८७.३१**	**४३५०६.३**	**३५५२६.०७६८**

प्रकरण १
राज्यस्तरीय योजना

१	**योजना क्रमांक**	१	
२	योजनेचे नाव	मच्छीमार बंदरांचा विकास (अभ्यास गट)	
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु. लाख)
		४४०५०६५१	१५००.००

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :-

बंदर बांधकामापूर्वी अभ्यास गट अहवालासाठी मागील ५ वर्षात झालेला खर्च.

अ.क्र.	वार्षिक योजना	वर्ष	खर्च (रु. लाख)
१	मच्छीमार बंदरांचा विकास (अभ्यास गट)	२०१८-१९	८५७.००
२		२०१९-२०	३७६.७२
३		२०२०-२१	१५०९.८६
४		२०२१-२२	१०००.००
५		२०२२-२३	३७.९४

१	**योजना क्रमांक**	**२**			
२	योजनेचे नाव	नाबार्ड (NABARD) योजनेतंर्गत मच्छीमार बंदराचा विकास (नाबार्ड टप्पा-२०/२२/२३/२४)			
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय योजना			
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्यहिस्सा (रु. लाख)	नाबार्ड हिस्सा (रु. लाख)	एकूण
		४४०५३३०९	२२५.००	०.००	२२५.००
		४४०५३२९२	०.००	४२७५.००	४२७५.००
		एकूण	**२२५.००**	**४२७५.००**	**४५००.००**

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

नाबार्ड अंतर्गत जेट्टीचे बांधकाम टप्पा क्र. २२ :

मासळी उतरविणाऱ्या ७ केंद्राच्या ठिकाणी जेट्टी व इतर मुलभूत सुविधा पुरविण्यासाठी रु.६३.१७ कोटी इतक्या किंमतीस शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि-१११७/प्र.क्र.४५/पदुम-१४, मंत्रालय, मुंबई, दि.२३/०२/२०१७ अन्वये मान्यता प्राप्त झालेली आहे. या कामास दि.३१ जुलै २०१८ रोजी कार्यारंभ आदेश देण्यात आले असुन सदरची कामे प्रगतीपथावर आहेत. सन २०२३-२४ अखेर अद्यावत रु. २५.७६ कोटी खर्च करण्यात आला आहे.

नाबार्ड अंतर्गत जेट्टीचे बांधकाम टप्पा क्र. २३ :

मासळी उतरविणाऱ्या ५ केंद्राच्या ठिकाणी जेट्टी व इतर मुलभूत सुविधा पुरविण्यासाठी रु.५१.०७ कोटी इतक्या किंमतीस शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि-१११८/प्र.क्र.३७/पदुम-१४,मंत्रालय,मुंबई, दि.०६/०३/२०१८ अन्वये मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

नाबार्ड अंतर्गत जेट्टीचे बांधकाम टप्पा क्र. २४ :

मासळी उतरविणाऱ्या नवाबाग, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग व नांदगाव, ता. मुरुड, जि. रायगड या २ केंद्राच्या ठिकाणी जेट्टी व इतर मुलभूत सुविधा पुरविण्यासाठी रु. ७९.२२ कोटी इतक्या किंमतीस शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि-१११८/प्र.क्र.८६/पदुम-१४, मंत्रालय, मुंबई, दि. २७/१२/२०१८ अन्वये मान्यता प्राप्त झालेली असून या दोन्ही मासे उतरविणाऱ्या केंद्राचे काम प्रगतीपथावर असून रु. २६.७७ कोटी खर्च करण्यात आले आहे.

१	योजना क्रमांक	३			
२	**योजनेचे नाव**	**ससून गोदी या मासे उतरविणाऱ्या बंदराचे आधुनिकीकरण करणे.**			
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय/ केंद्रस्तरीय			
४	सन २०२३-२४ चा योजना अर्थसंकल्पीय	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख)	लेखाशिर्ष	केंद्र हिस्सा (रु. लाख)
		४४०५३३६३	३८७२.९९ (वेतनेत्तर)	४४०५३३७२	३८७२.९९ (वेतनेत्तर)
		४४०५३३६३	०.०१ (भांडवली मत्तेच्या)	४४०५३३७२	०.०१ (भांडवली मत्तेच्या)

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

महाराष्ट्र राज्यातील मत्स्यव्यवसाय विकासासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनेतंर्गत ससून गोदी बंदराच्या आधुनिकीकरणाचे काम महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ यांचे मार्फत सुरु करण्यात आले आहे. ससून गोदी मासेमारी बंदर हे जुने मासे उतरविणारे बंदर असून या बंदराचे एकूण क्षेत्र ५.३९ हेक्टर आहे. सदर बंदराचे एकूण मत्स्योत्पादन सन २०१७-१८ ते २०२१-२२ या पाच वर्षाचे सरासरी ५८,०८६ मे.टन आहे. तसेच एकूण क्रियाशील मच्छिमारांची अंदाजे संख्या ६,००० असून एकूण मत्स्यव्यवसायाशी निगडीत मच्छिमारांची अंदाजे संख्या १०,००० आहे. ससून गोदी मासे उतरविणाऱ्या बंदराच्या आधुनिकिकरणाकरिता रक्कम रु.९२.५१ कोटीच्या प्रस्तावास केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली असून यामध्ये केंद्र शासनाचा ५० टक्के हिस्सा व राज्य शासनाचा ५० टक्के हिस्सा आहे.

१	योजना क्रमांक	4			
२	**योजनेचे नाव**	**करंजा, मिरकरवाडा व आनंदवाडी या लहान मासेमारी बंदरांचे बांधकाम करणे**			
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय/ केंद्रस्तरीय			
४	सन २०२३-२४ चा योजना अर्थसंकल्पीय	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख)	लेखाशिर्ष	केंद्र हिस्सा (रु. लाख)
		४४०५३४१६	९९९.९९ (वेतनेत्तर)	४४०५३४०७	९९९.९९ (वेतनेत्तर)
		४४०५३४१६	०.०१ (भांडवली मत्तेच्या)	४४०५ ३४०७	०.०१ (भांडवली मत्तेच्या)

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

महाराष्ट्र राज्यातील मत्स्यव्यवसाय विकासासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनेतंर्गत करंजा, आनंदवाडी व मिरकरवाडा या लहान बंदरांच्या कामाचे बांधकाम करण्यात येत आहे.

(१) करंजा, ता.उरण, जि. रायगड येथे मत्स्यबंदर बांधणे :- या करिता केंद्र शासनाने व राज्य शासनाने (राज्य हिस्सा ५० टक्के व केंद्र हिस्सा ५० टक्के) रुपये १४९.८० कोटी इतक्या रक्कमेच्या कामाला दि. २८.०३.२०१८ च्या पत्रान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली असुन महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचे मार्फत दि. ०८.०३.२०१९ रोजी या कामांना कार्यारंभ आदेश देण्यात आलेला आहे. सदरचे काम महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचे मार्फत काम सुरु असुन या कामावर रु. १३६.३२ कोटी इतका निधी खर्च करण्यात आलेला आहे.

(२) मिरकरवाडा, ता. जि. रत्नागिरी :- येथे मासे उतरविणारे बंदर बांधण्याकरिता केंद्र शासनाने रु. ७१.८० कोटी व राज्य शासनाने रु.७४.६९ कोटी इतक्या रक्कमेस (केंद्र शासन ७५ टक्के व राज्य शासन २५ टक्के) प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे. सदरचे काम महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचे मार्फत काम सुरु असुन या कामावर एकूण रु.६३.७९ कोटी इतका खर्च करण्यात आलेला आहे.

(३) आनंदवाडी, ता.देवगड, जि.सिंधुदुर्ग :- येथे मासे उतरविणारे बंदर बांधण्याकरिता केंद्र व राज्य शासनाने रु.८८.४४ कोटी इतक्या रक्कमेस (केंद्र शासन रु. २५.०० कोटी व राज्य शासन रु.६३.४४ कोटी) दि.२८.०३.२०१८ च्या पत्रान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली असुन महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई यांचे मार्फत दि.०८.०३.२०१९ अन्वये या कामांना कार्यारंभ आदेश देण्यात आलेला आहे. सदरचे काम महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ, मुंबई यांचे मार्फत सुरु असुन या कामावर रु.७२.५० कोटी इतका खर्च करण्यात आलेला आहे.

१	योजना क्रमांक	५	
२	**योजनेचे नाव**	**स्वेच्छा अनुदानातून गौण बांधकामे**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु. लाख)
		२४०५०४९६	१२६.९२

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :-

सदर योजना सन १९८७-८८ पासून कार्यान्वित असून मत्स्यव्यवसाय विभागातील इमारतीच्या परिरक्षणाबाबतची अत्यावश्यक गौण बांधकामे या योजनेतंर्गत हाती घेण्यात येतात.

मागील ५ वर्षात या योजनेतंर्गत खालील प्रमाणे खर्च

अ.क्र.	**सन**	**खर्च (रुपये लाख)**
१	२०१८-१९	२४.४६
२	२०१९-२०	२९.७१
३	२०२०-२१	५.१८
४	२०२१-२२	४७.२५
५	२०२२-२३	३५.००

सन २०२३-२४ मध्ये गौण बांधकामासाठी या योजनेखाली रु. १२६.९२ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक	६	
२	**योजनेचे नाव**	**रासविनि योजनेतंर्गत मच्छीमार नौकांचे यांत्रिकीकरण करणे.**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख)
			डीपीडीसी निधी
		४४०५०१३२	१.०२
		२४०५११७१	१.००
	एकूण -		**२.०२**

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम योजने अंतर्गत मच्छीमार सहकारी संस्थामार्फत मासेमार यांत्रिक नौका बांधण्यासाठी अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची योजना सन १९७७-७८ पासून कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. या योजनेनुसार राष्ट्रीय सहकार विकास निगमने विहित केलेल्या आकृतीबंधाप्रमाणे राज्य शासनाकडून मच्छीमार सहकारी संस्थांना देण्यात येणारे १००% अर्थसहाय्याचे आकृतीबंध खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आले आहे.

अ.क्र.	बाब	अनुदान	खा.वि.भा.भां.	भागभांडवल	कर्ज	एकूण
	मासेमारी यांत्रिक नौका					
(१)	रासविनि कडून राज्य शासनाचे अर्थसहाय्य	१० %	२० %	५ %	५५ %	९० %
(२)	राज्य शासनाकडून संस्थेस / गटांस मासेमारी यांत्रिक नौका बांधण्यास					
	(१) राज्य हिस्सा	---	१० %	---	---	१० %
	(२) रासविनि हिस्सा	---	२० %	५ %	५५ %	८० %
	(३) गटाचा हिस्सा	१० %	---	---	---	१० %
	एकूण	**१० %**	**३० %**	**५ %**	**५५ %**	**१०० %**

सदर योजनेतंर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात जिल्हास्तरीय योजनेखाली डीपीडीसी कडून रु. २.०२ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक	७			
२	**योजनेचे नाव**	**रासविनि योजने अंतर्गत मासळीचे सुरक्षण, वाहतूक व विक्री**			
३	योजनेचे वर्गीकरण	राज्यस्तरीय			
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद		जिल्हास्तरीय	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रासविनि कर्ज) (रु.लाख)
	सर्वसाधारण	लेखाशिर्ष	हिस्सा DPDC (रुपये लाख)		
			डीपीडीसी निधी		
		२४०५०३७१	०.००	४४०५०१७७	०.०१
		४४०५०१४१	०.००	४४०५०५६२	०.०१
		---	---	४४०५०५७१	०.०१
		---	---	६४०५००७२	०.०१
		एकूण	**०.००**		**०.०४**

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

मासळी ही नाशिवंत असल्याने तिचे सुरक्षण, वाहतूक व विक्रीची योग्य व्यवस्था करण्यासाठी राष्ट्रीय सहकार विकास निगमच्या सहाय्याने बर्फ कारखाने व शीतगृह बांधणे, मालमोटारी खरेदी करणे, गोदामे बांधण्यासाठी मच्छिमार सहकारी संस्थांना कर्जे, भागभांडवल, अनुदान या स्वरुपात अर्थसहाय्य देण्यात येते.

मच्छीमार वर्ग सामाजिक व आर्थिकदृष्ट्या मागासलेला असल्यामुळे या वर्गाची आर्थिक व सामाजिक सुधारणा घडवून आणण्यासाठी प्रस्तुत योजना कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे.

मच्छीमार सहकारी संस्थांना देण्यात येणाऱ्या १००% अर्थसहाय्याचा आकृतीबंध खालील प्रमाणे निश्चित करण्यात आलेला आहे.

अ.क्र.	**बाब**	**खा.वि. भा.भां.**	**भा. भां.**	**अनुदान**	**कर्ज**	**एकूण**
१.	मालमोटारी खरेदी व गोदामे बांधणे					
	१) रासविनिकडून राज्य शासनास	---	---	---	७५ %	---
	२) राज्य शासनाकडून संस्थेस					
	राज्य हिस्सा	---	---	१५ %	---	१५ %
	रासविनि हिस्सा	---	१५ %	१० %	५० %	७५ %
	एकूण	**---**	**१५ %**	**२५ %**	**५० %**	**९० %**
२.	बर्फ कारखाना व शीतगृह					
	१) रासविनिकडून राज्य शासनास	---	---	---	८० %	---
	२) राज्य शासनाकडून संस्थेस					
	राज्य हिस्सा	१० %	---	---	---	१० %
	रासविनि हिस्सा	२० %	५ %	---	५५ %-	९० %
	एकूण	**३० %**	**५ %**	**---**	**५५ %**	**९० %**

मागील ५ वर्षात योजनेतील साध्य खालीलप्रमाणे

वर्ष	खर्च (रु. लाख)	बर्फ कारखाने व शीतगृहे किंवा त्यांचे विस्तार	मालमोटारी डिझेल टँकर इत्यादी	मासळी बाजार गोडावून	शितपेटया
२०१७-१८	३७१.६०	१ सुरमि प्रकल्प +डिझेल टॅकर	१	०	०
२०१८-१९	४९.७९	१ सुरमि प्रकल्प +डिझेल टॅकर	०	४	०
२०१९-२०	४९.७९	१ सुरमि प्रकल्प +डिझेल टॅकर	०	०	०
२०२०-२१	०	०	०	०	०
२०२१-२२	०	०	०	०	०
२०२२-२३	०	०	०	०	०

सन २०२३-२४ मध्ये सदर योजनेतंर्गत रु. ०.०४ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध असून जिल्हास्तरीय योजनेखाली डीपीडीसी मार्फत अर्थसंकल्पीय तरतूद अप्राप्त आहे.

प्रकरण २
जिल्हास्तरीय योजना
(सर्वसाधारण)

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	अवरूध पाण्यातील मत्स्य संवधन Fish farming in impounded water					मच्छिमार नौकांचे यांत्रीकीकरण Installation of Engine on unmechanized Trawllers					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	0.00	0.04	0.00	0.00	0.04	.	.	.	.	.	3- Thane
4- रायगड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6- Sindhudurg
7- पालघर	0.00	0.01	.	.	0.01	0.00	0.01	.	.	0.01	7- Palghar
8- नाशिक	0.00	.	3.00	.	3.00	.	.	.	.	.	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9- Dhule
10- नंदुरबार	0.00	.	2.00	.	2.00	.	.	.	.	.	10- Nandurbar
11- जळगांव	0.00	.	0.01	.	0.01	.	.	.	.	.	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	0.00	0.01	.	0.00	0.01	.	.	.	.	.	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	13- Pune
14- सातारा	0.00	0.50	.	.	0.50	.	.	.	.	.	14- Satara
15- सांगली	0.00	1.20	.	.	1.20	.	.	.	.	.	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16- Solapur
17- कोल्हापूर	0.00	10.00	.	.	10.00	.	.	.	.	.	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	0.00	0.01	.	.	0.01	0.00	0.01	.	.	0.01	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23- Nanded
24- धाराशिव	0.00	1.50	.	.	1.50	.	.	.	.	.	24- Dharashiv
25- लातूर	0.00	1.00	.	.	1.00	.	.	.	.	.	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28- Washim
29- अमरावती	0.00	0.01	.	.	0.01	.	.	.	.	.	29- Amravati
30- यवतमाळ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33- Bhandara
34- गोंदिया	0.00	0.00	0.10	0.10	0.20	.	.	.	.	.	34- Gondia
35- चंद्रपूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	36- Gadchiroli
एकूण	**0.00**	**14.28**	**5.11**	**0.10**	**19.49**	**0.00**	**0.02**	**.**	**.**	**0.02**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	मच्छिमार सहकारी संस्थाना वीज दरात सवलत Concession to Fisheries Co-operative Socities for Electricity Charges.					मच्छिमारी साधने (मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य) Fisheries requisites (Assistance for fisheries requisites)					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	0.01	.	.	.	0.01	0.00	.	.	.	0.00	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	15.00	.	.	.	15.00	.	.	.	.	.	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	5.00	.	.	.	5.00	1.00	.	.	.	1.00	3- Thane
4- रायगड	.	.	.	.	.	1.50	.	.	.	1.50	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	0.01	.	.	.	0.01	5.00	.	.	.	5.00	6- Sindhudurg
7- पालघर	30.00	.	.	.	30.00	1.00	.	.	.	1.00	7- Palghar
8- नाशिक	.	.	.	.	.	2.20	.	.	.	2.20	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	11.00	.	.	.	11.00	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	6.00	.	.	.	6.00	10- Nandurbar
11- जळगांव	0.00	.	.	.	0.00	1.50	.	.	.	1.50	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	3.20	.	.	.	3.20	13- Pune
14- सातारा	.	.	.	.	.	0.00	.	.	.	0.00	14- Satara
15- सांगली	.	.	.	.	.	1.50	.	.	.	1.50	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	4.00	.	.	.	4.00	16- Solapur
17- कोल्हापूर	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	0.70	.	.	.	0.70	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	.	.	.	.	.	1.50	.	.	.	1.50	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	1.50	.	.	.	1.50	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	1.00	.	.	.	1.00	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23- Nanded
24- धाराशिव	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	24- Dharashiv
25- लातूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	1.00	.	.	.	1.00	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	5.00	.	.	.	5.00	28- Washim
29- अमरावती	0.00	.	.	.	0.00	3.50	.	.	.	3.50	29- Amravati
30- यवतमाळ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	4.51	.	.	.	4.51	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	33- Bhandara
34- गोंदिया	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34- Gondia
35- चंद्रपूर	0.00	.	.	.	0.00	0.01	.	.	.	0.01	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	36- Gadchiroli
एकूण	**50.02**	**.**	**.**	**.**	**50.02**	**86.62**	**.**	**.**	**.**	**86.62**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	मच्छीमार सहकारी संस्थांना सहाय्य Assistance to Fisherman Co-Operative Socities.					मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य Assistance to purchase of fishing equipments					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	0.01	.	.	.	0.01	.	.	.	.	.	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	15.00	.	.	.	15.00	.	.	.	.	.	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	0.00	0.00	.	.	0.00	0.00	0.20	3.50	2.00	5.70	3- Thane
4- रायगड	.	.	.	.	.	0.00	.	0.70	0.00	0.70	4- Raigad
5- रत्नागिरी	3.00	.	.	.	3.00	.	.	.	.	.	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6- Sindhudurg
7- पालघर	0.00	0.02	.	.	0.02	0.00	0.10	14.00	0.70	14.80	7- Palghar
8- नाशिक	.	.	.	.	.	0.00	.	2.00	20.00	22.00	8- Nashik
9- धुळे	0.00	.	.	.	0.00	0.00	.	5.00	5.00	10.00	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	0.00	.	15.00	.	15.00	10- Nandurbar
11- जळगांव	0.00	.	.	.	0.00	0.00	.	.	1.00	1.00	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	5.00	.	.	.	5.00	0.00	1.00	.	0.36	1.36	12- Ahmednagar
13- पुणे	0.00	.	.	.	0.00	0.00	0.50	2.00	1.00	3.50	13- Pune
14- सातारा	6.00	.	.	.	6.00	0.00	0.00	.	0.50	0.50	14- Satara
15- सांगली	2.50	.	.	.	2.50	0.00	0.20	.	0.01	0.21	15- Sangli
16- सोलापूर	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	16- Solapur
17- कोल्हापूर	1.10	10.00	.	.	11.10	0.00	15.00	.	0.01	15.01	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	5.20	.	.	.	5.20	0.00	.	.	1.01	1.01	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	16.45	0.01	.	.	16.46	0.00	0.01	.	0.02	0.03	19- Jalna
20- बीड	7.00	.	.	.	7.00	0.00	.	.	2.89	2.89	20- Beed
21- परभणी	1.00	.	.	.	1.00	.	.	.	.	.	21- Parbhani
22- हिंगोली	0.01	.	.	.	0.01	.	.	.	.	.	22- Hingoli
23- नांदेड	13.00	.	.	.	13.00	0.00	1.00	0.50	.	1.50	23- Nanded
24- धाराशिव	5.20	.	.	.	5.20	0.00	0.50	.	.	0.50	24- Dharashiv
25- लातूर	0.10	0.10	.	.	0.20	0.00	1.40	.	0.02	1.42	25- Latur
26- बुलढाणा	3.00	.	.	.	3.00	0.00	.	.	0.01	0.01	26- Buldhana
27- अकोला	2.00	.	.	.	2.00	0.00	0.01	.	.	0.01	27- Akola
28- वाशिम	1.00	.	.	.	1.00	0.00	1.50	.	2.00	3.50	28- Washim
29- अमरावती	16.00	.	.	.	16.00	0.00	0.01	0.50	.	0.51	29- Amravati
30- यवतमाळ	10.00	.	.	.	10.00	0.00	.	1.10	1.00	2.10	30- Yavatmal
31- नागपूर	200.00	.	.	.	200.00	0.00	0.50	1.00	.	1.50	31- Nagpur
32- वर्धा	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33- Bhandara
34- गोंदिया	7.00	.	.	.	7.00	0.00	0.40	1.20	1.00	2.60	34- Gondia
35- चंद्रपूर	15.00	.	.	.	15.00	0.00	.	1.00	.	1.00	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	0.00	.	0.50	.	0.50	36- Gadchiroli
एकूण	**334.57**	**10.13**	**.**	**.**	**344.70**	**0.00**	**22.33**	**48.00**	**38.53**	**108.86**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	मत्स्यबीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना करणे Establishment of fish seed production farms					मत्स्यबीज केंद्रांचे बांधकाम, सुधारणा व आधुनिकीकरण Construction , Improvement, Modernisation of Fish Seeds Farms					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	.	.	.	.	.	0.00	.	.	.	0.00	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	.	.	.	.	.	200.00	.	.	.	200.00	3- Thane
4- रायगड	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	800.00	.	.	.	800.00	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6- Sindhudurg
7- पालघर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7- Palghar
8- नाशिक	0.00	.	32.00	.	32.00	.	.	.	.	.	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	15.00	.	.	.	15.00	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10- Nandurbar
11- जळगांव	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	.	.	.	.	.	5.00	.	.	.	5.00	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	411.00	.	.	.	411.00	13- Pune
14- सातारा	.	.	.	.	.	65.00	.	.	.	65.00	14- Satara
15- सांगली	.	.	.	.	.	119.00	.	.	.	119.00	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	55.00	.	.	.	55.00	16- Solapur
17- कोल्हापूर	.	.	.	.	.	1.00	.	.	.	1.00	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	7.00	.	.	.	7.00	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	50.00	.	.	.	50.00	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	20.00	.	.	.	20.00	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	2.50	.	.	.	2.50	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	20.00	.	.	.	20.00	23- Nanded
24- धाराशिव	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	24- Dharashiv
25- लातूर	.	.	.	.	.	50.02	.	.	.	50.02	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	18.00	.	.	.	18.00	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28- Washim
29- अमरावती	0.00	.	4.00	.	4.00	4.00	.	.	.	4.00	29- Amravati
30- यवतमाळ	.	.	.	.	.	55.00	.	.	.	55.00	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	2.00	.	.	.	2.00	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	80.00	.	.	.	80.00	33- Bhandara
34- गोंदिया	0.00	.	0.10	.	0.10	4.50	.	.	.	4.50	34- Gondia
35- चंद्रपूर	0.00	.	54.00	.	54.00	70.00	.	.	.	70.00	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	10.00	.	.	.	10.00	36- Gadchiroli
एकूण	**0.00**	**.**	**90.10**	**.**	**90.10**	**2104.02**	**.**	**.**	**.**	**2104.02**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	मत्स्यसंवर्धन विकास अभिकरण Establishment of fish Farm Development Agency					मासेमारी बंदरांच्या विकासासाठी सर्वेक्षण / सुधारणा (मच्छीमारी बंदरांचा विकास करणे) Survey / Improvement for Development of Fishing Ports					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	.	.	.	.	.	0.00	.	.	.	0.00	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	.	.	.	.	.	0.00	.	.	.	0.00	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	0.02	.	0.00	.	0.02	0.00	.	.	.	0.00	3- Thane
4- रायगड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	497.00	.	.	.	497.00	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6- Sindhudurg
7- पालघर	.	.	.	.	.	838.85	.	.	.	838.85	7- Palghar
8- नाशिक	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10- Nandurbar
11- जळगांव	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	13- Pune
14- सातारा	0.01	.	.	.	0.01	.	.	.	.	.	14- Satara
15- सांगली	0.01	.	.	.	0.01	.	.	.	.	.	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16- Solapur
17- कोल्हापूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23- Nanded
24- धाराशिव	0.01	.	.	.	0.01	.	.	.	.	.	24- Dharashiv
25- लातूर	1.00	.	.	.	1.00	.	.	.	.	.	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28- Washim
29- अमरावती	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	29- Amravati
30- यवतमाळ	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33- Bhandara
34- गोंदिया	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34- Gondia
35- चंद्रपूर	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	36- Gadchiroli
एकूण	**1.05**	**.**	**0.00**	**.**	**1.05**	**1335.85**	**.**	**.**	**.**	**1335.85**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	यांत्रिकी नौकेवर / खोल समुद्रात मासेमारी करणाऱ्या नौकांसाठी अनुदान Mechanised Vessels Contribution for Deep Sea Fishing Crafts					यांत्रिकी नौकेवर अत्याधुनिक यंत्रसामुग्री बसविणे Installation of Modernised Equipments on the Mechanised Trawllers					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	0.02	.	.	.	0.02	.	.	.	.	.	3- Thane
4- रायगड	1.00	.	.	.	1.00	1.00	.	.	.	1.00	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6- Sindhudurg
7- पालघर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7- Palghar
8- नाशिक	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10- Nandurbar
11- जळगांव	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	13- Pune
14- सातारा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14- Satara
15- सांगली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16- Solapur
17- कोल्हापूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23- Nanded
24- धाराशिव	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	24- Dharashiv
25- लातूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28- Washim
29- अमरावती	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	29- Amravati
30- यवतमाळ	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	33- Bhandara
34- गोंदिया	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	34- Gondia
35- चंद्रपूर	0.00	.	.	.	0.00	.	.	.	.	.	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	36- Gadchiroli
एकूण	**1.02**	**.**	**.**	**.**	**1.02**	**1.00**	**.**	**.**	**.**	**1.00**	**Total**

विवरणपत्र-३ / STATEMENT - 3

जिल्हा वार्षिक कार्यक्रम २०२३-२४ /District Annual Scheme 2023-24

विभाग, जिल्हा व योजनानिहाय निधी विवरणपत्र / Statement of Department, District and Schemewise details Fund

विभाग/ Department : पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय / Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries

क्षेत्र/ Sector : कृषी व संलग्न सेवा / Agriculture and Allied Activities

उपक्षेत्र/ Sub Sector : मत्स्यव्यवसाय / Fisheries

₹. लाखात/ ₹. in Lakh

	लहान मासेमारी बंदरे Development of Minor Fishing Harbours					
अ.क्र. - जिल्हा	सर्वसाधारण General	अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रम SCCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम TCS	आदिवासी घटक कार्यक्रम बाह्य OTCS	एकूण Total	Sr.No - District
1- मुंबई शहर	1000.01	.	.	.	1000.01	1- Mumbai City
2- मुंबई उपनगर	1500.00	.	.	.	1500.00	2- Mumbai Suburban
3- ठाणे	.	.	.	.	.	3- Thane
4- रायगड	300.00	.	.	.	300.00	4- Raigad
5- रत्नागिरी	.	.	.	.	.	5- Ratnagiri
6- सिंधुदुर्ग	325.00	.	.	.	325.00	6- Sindhudurg
7- पालघर	.	.	.	.	.	7- Palghar
8- नाशिक	.	.	.	.	.	8- Nashik
9- धुळे	.	.	.	.	.	9- Dhule
10- नंदुरबार	.	.	.	.	.	10- Nandurbar
11- जळगांव	.	.	.	.	.	11- Jalgaon
12- अहमदनगर	.	.	.	.	.	12- Ahmednagar
13- पुणे	.	.	.	.	.	13- Pune
14- सातारा	.	.	.	.	.	14- Satara
15- सांगली	.	.	.	.	.	15- Sangli
16- सोलापूर	.	.	.	.	.	16- Solapur
17- कोल्हापूर	.	.	.	.	.	17- Kolhapur
18- छत्रपती संभाजीनगर	.	.	.	.	.	18- Chhatrapati Sambhajinagar
19- जालना	.	.	.	.	.	19- Jalna
20- बीड	.	.	.	.	.	20- Beed
21- परभणी	.	.	.	.	.	21- Parbhani
22- हिंगोली	.	.	.	.	.	22- Hingoli
23- नांदेड	.	.	.	.	.	23- Nanded
24- धाराशिव	.	.	.	.	.	24- Dharashiv
25- लातूर	.	.	.	.	.	25- Latur
26- बुलढाणा	.	.	.	.	.	26- Buldhana
27- अकोला	.	.	.	.	.	27- Akola
28- वाशिम	.	.	.	.	.	28- Washim
29- अमरावती	.	.	.	.	.	29- Amravati
30- यवतमाळ	.	.	.	.	.	30- Yavatmal
31- नागपूर	.	.	.	.	.	31- Nagpur
32- वर्धा	.	.	.	.	.	32- Wardha
33- भंडारा	.	.	.	.	.	33- Bhandara
34- गोंदिया	.	.	.	.	.	34- Gondia
35- चंद्रपूर	.	.	.	.	.	35- Chandrapur
36- गडचिरोली	.	.	.	.	.	36- Gadchiroli
एकूण	**3125.01**	**.**	**.**	**.**	**3125.01**	**Total**

१	योजना क्रमांक	१	
२	**योजनेचे नाव**	**मच्छीमार सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु. लाख)
		२४०५०३४२	३३४.५७

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

मच्छीमार सहकारी संस्थांच्या कामकाजात सुधारणा घडवून आणण्यासाठी त्यांच्या आर्थिक स्थितीत प्रगती होणे आवश्यक असल्याने या योजनेतून मच्छीमार सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान व भाग भांडवली अंशदान पहिली पाच वर्षे देण्यात येते.

या योजनेतंर्गत खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य अनुज्ञेय आहे :—

(१) समूह पुरस्कृत प्राथमिक मच्छीमार संस्थांना रु. ५०००/- उतरत्या क्रमाने.

(२) समूह पुरस्कृत नसलेल्या प्राथमिक सहकारी संस्थांना रु. १८०/- पाच वर्षासाठी उतरत्या क्रमाने.

(३) भूजलाशयीन क्षेत्रातील प्राथमिक मच्छीमार सहकारी संस्थांना एकूण रु.२०००/- अनुदान पाच वर्षासाठी उतरत्या क्रमाने

(४) सहकारी संस्थांना स्वतःच्या भाग भांडवलाच्या तिप्पट इतके परंतु जास्तीत जास्त रु. १०,०००/- इतके भाग भांडवल.

या योजनेतील मागील ५ वर्षात झालेला खर्च खालीलप्रमाणे आहे :—

(रु.लाख)

अ.क्र.	सन	खर्च एकूण
१	२०१८-१९	७.८५
२	२०१९-२०	०.२५
३	२०२०-२१	०.५४
४	२०२१-२२	२१.६७
५	२०२२-२३	४.२९

सन २०२३-२४ मध्ये सर्वसाधारण योजनेतंर्गत मच्छीमार सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य देण्यासाठी रु. ३३४.५७ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक	२	
२	**योजनेचे नाव**	**मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख))
		२४०५०१५५	२१०४.०२

मत्स्यबीज निर्मितीचे धोरण :-

(१) महाराष्ट्र राज्यात सद्यःस्थितीत ३२ मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे व ०२ कोळंबी बीज उत्पादन केंद्रे आहेत. त्यापैकी ०३ मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे (MFDC) वर्ग करण्यात आलेले आहेत.

(२) भाडेपट्टीने देण्यात आलेल्या एकूण १५ केंद्रांपैकी १२ केंद्रांचा ठेका रद्द करण्यात आला असून ०३ केंद्रे सद्यःस्थितीत भाडेपट्टीने देण्यात आलेली आहेत.

(३) एकूण मत्स्यबीज संवर्धन केंद्र ३२, व कोळंबी बीज संवर्धन ०१ असे एकूण ३३ संवर्धन केंद्र विभागाच्या ताब्यात आहेत.

राज्याची एकूण मत्स्यबोटुकली आवश्यकता ८२.१० कोटी इतकी आहे.

एकूण मत्स्यबीज/कोळंबी बीज उत्पादन केंद्रे (३४)			केंद्रांची स्थापित मत्स्यजिरे उत्पादन क्षमता (लाख)	केंद्रांची स्थापित मत्स्यबोटुकली उत्पादन क्षमता (लाख)	केंद्रांना देण्यात आलेले उद्दीष्ट मत्स्यजिरे (लाख)	केंद्रांना देण्यात आलेले उद्दीष्ट मत्स्यबोटुकली (लाख)	सन २०२२-२३ मत्स्यजिरे उत्पादन (लाख)	सन २०२२-२३ मत्स्यबोटुकली उत्पादन (लाख)
शासकीय	शासकीय ठेक्याने	महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे						
२८	०३	०३	१५०१०.००	१५५४.६५	११६५०.००	६९९.७५	८२९२.७०	३२०.१९५

एकूण मत्स्यबीज/कोळंबी बीज संवर्धन केंद्रे (३३)			केंद्रांची स्थापित मत्स्यजिरे संचयन क्षमता (लाख)	केंद्रांची स्थापित (म.बोटुकली) उत्पादन क्षमता (लाख)	उत्पादन केंद्रांना देण्यात आलेले उद्दीष्ट मत्स्यबोटुकली (लाख)	सन २०२२-२३ मत्स्यबोटुकली उत्पादन (लाख)
शासकीय	शासकीय ठेक्याने	महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे				
३३	०	०	१९८४.६०	२४४.५१	१९८.८९	१०२.०७

१. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेतून (PMMSY) खाजगी मत्स्यबीज निर्मितीला चालना देणे :-

राज्यातील एकूण मत्स्यबीजाची मागणी लक्षात घेता खाजगी क्षेत्रातून देखील मत्स्यबीज उत्पादन होणे आवश्यक आहे. केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेचा प्रसार करून नवीन बेरोजगार युवकांना मत्स्यबीज केंद्र स्थापनेकरिता प्रोत्साहन देणे.

२. शासकीय व खाजगी मत्स्यबीज संवर्धन क्षेत्र वाढविण्यावर भर देणे :-

मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांमधून तयार होणारे मत्स्यजिरे संवर्धन करून मत्स्यबोटुकली तयार करण्याकरिता त्या उत्पादन केंद्रावर पुरेसे जलक्षेत्र उपलब्ध नसते. त्यामुळे उत्पादित मत्स्यजिऱ्याचे शासनाच्या इतर संवर्धन केंद्रांवर संचयन केले जाते. पाटबंधारे तलावांच्या जवळ असणाऱ्या जागा या बहुतांश पाटबंधारे विभागाच्या मालकीच्या असतात. या जागा पाटबंधारे विभागाकडून दीर्घकालीन (९९ वर्ष) भाडेपट्टीने घेऊन खाजगी उद्योजकांमार्फत PPP तत्त्वावर संवर्धन केंद्रे विकसित करता येतील, यादृष्टीने शासनास पाटबंधारे विभागाच्या जमिनी दीर्घकालीन भाडेपट्टीने मिळणेबाबतचा प्रस्ताव सादर केलेला आहे.

या योजनेत मागील ५ वर्षात झालेले साध्य खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	वर्ष	मत्स्यबीज केंद्राचे बांधकाम (हेक्टर)	मत्स्यबीज उत्पादन मत्स्यजिरे (कोटी)	खर्च (रु.लाख)
१	२०१८-१९	---	५४.६४	३०१.१०
२	२०१९-२०	---	३५.६८	१३०.३
३	२०२०-२१	---	३०.६२	१९१.५३
४	२०२१-२२	---	१२३.८८	१०८.८४
५	२०२२-२३	७	१३४.०५	३२.५

सन २०२३-२४ मध्ये मत्स्यबीज उत्पादन केंदाची स्थापन जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण) या योजनेतंर्गत रु. २१०४.०२ लाख अर्थसंकल्पीय तरतूद आहे.

सदर योजनेंतर्गत राज्यातील मत्स्यबीज केंद्रांचे बांधकाम, सुधारणा व आधुनिकीकरण इत्यादी कामे प्रस्तावित आहेत.

सन २०२३-२४ योजना अर्थसंकल्पित तरतूद जिल्हानिहाय विगतवारी
मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना

अ. क्र.	जिल्हा	बिगर जनजाती		जनजाती		एकूण (रु .लाख)		
		महसूली	भांडवली	महसूली (२४०५०५२२)	भांडवली	महसूली	भांडवली	एकूण
१)	मुंबई शहर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२)	मुंबई उपनगर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३)	ठाणे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४)	पालघर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५)	रायगड	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
६)	रत्नागिरी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
७)	सिंधुदूर्ग	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण मुंबई विभाग		**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
१३)	पुणे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४)	सातारा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१५)	सांगली	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१६)	सोलापूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१७)	कोल्हापूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण पुणे विभाग		**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
८)	नाशिक	०.००	०.००	३२.००	०.००	०.००	०.००	३२.००
९)	धुळे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१०)	नंदुरबार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
११)	जळगाव	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१२)	अहमदनगर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण नाशिक प्रदेश		**०.००**	**०.००**	**३२.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**३२.००**
२९)	औरंगाबाद	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३०)	जालना	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३१)	बीड	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३२)	परभणी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण औरंगाबाद विभाग		**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
३३)	हिंगोली	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३४)	नांदेड	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३५)	उस्मानाबाद	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३६)	लातूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण लातूर विभाग		**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
१८)	अमरावती	०.००	०.००	४.००	०.००	०.००	०.००	४.००
१९)	अकोला	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२०)	बुलढाणा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२१)	वाशिम	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२२)	यवतमाळ	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण अमरावती विभाग		**०.००**	**०.००**	**४.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**४.००**
२३)	नागपूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२४)	वर्धा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२५)	भंडारा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२६)	गोंदिया	०.००	०.००	०.१०	०.००	०.००	०.००	०.१०
२७)	चंद्रपूर	०.००	०.००	५४.००	०.००	०.००	०.००	५४.००
२८)	गडचिरोली	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण नागपूर विभाग		**०.००**	**०.००**	**५४.१०**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**५४.१०**
राज्य एकूण		**०.००**	**०.००**	**९०.१०**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**९०.१०**

१	योजना क्रमांक	३	
२	**योजनेचे नाव**	**मासेमारी बंदराच्या विकासासाठी सर्वेक्षण, सुधारणा करणे.**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय योजना (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख)
		४४०५३३२७	१३३३.८५

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन : -

मासे उतरविणाऱ्या बंदराच्या विकासासाठी सर्वेक्षण, सुधारणा इत्यादी बाबींसाठी आर्थिक वर्ष सन २०२३-२४ मध्ये पालघर जिल्ह्यासाठी रु.८३८.८५ लक्ष, रत्नागिरी जिल्ह्यासाठी रु.४९७.०० लक्ष इतका निधी अर्थसंकल्पीत आहे.

१	योजना क्रमांक	४	
२	**योजनेचे नाव**	**रासविनि योजनेतंर्गत मच्छीमार नौकांचे यांत्रिकीकरण करणे**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु.लाख) डीपीडीसी निधी
		४४०५०१३२	१.०२
		२४०५११७१	१.००
		एकूण	**२.०२**

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :-

राष्ट्रीय सहकारी विकास निगम या योजने अंतर्गत मच्छीमार सहकारी संस्थामार्फत मासेमारी यांत्रिक नौका बांधण्यासाठी अर्थसहाय्य मंजूर करण्याची योजना सन १९७७-७८ पासून कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. या योजनेनुसार राष्ट्रीय सहकार विकास निगमने विहित केलेल्या आकृतीबंधाप्रमाणे राज्य शासनाकडून मच्छीमार सहकारी संस्थांना देण्यात येणाऱ्या १००% अर्थसहाय्याचा आकृतीबंध खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आला आहे.

अ.क्र.	बाब	अनुदान	खा.वि.भा.	भागभांडवल	कर्ज	एकूण
	मासेमारी यांत्रिक नौका					
१	रासविनिकडू राज्य शासनास	१० %	२० %	५ %	५५ %	९० %
२	राज्य शासनाकडून संस्थेस / गटांस मासेमारी यांत्रिक नौका बांधण्यास					
	१) राज्य हिस्सा	---	१० %	---	---	१० %
	२) रासविनि हिस्सा	---	२० %	५ %	५५ %	८० %
	३) गटाचा हिस्सा १० %	१० %	---	---	---	१० %
	एकूण	१० %	३० %	५ %	५५ %	१०० %

सदर योजनेतंर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात जिल्हास्तरीय योजनेखाली डीपीडीसी कडून रु. २.०२ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक	५	
२	**योजनेचे नाव**	**धडक कार्यक्रमा अंतर्गत लहान मच्छिमार बंदरांचा विकास**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु. लाख)
		४४०५०४७१	३१२५.०१

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन : -

राज्याच्या किनारपट्टीवरील सागरी जिल्ह्यांमध्ये मच्छीमारी नौकांतून मासळी उतरविण्याच्या जागी सुविधा पुरविणे, मासळी सुकविण्याचे ओटे बांधणे, उघडे निवारे बांधणे, खडक फोडून जोडरस्ते, बांधणे, मार्गदर्शक दीप लावणे, इत्यादी रु. ५.०० कोटीपर्यंत खर्चाची कामे या योजने अंतर्गत करण्यात येतात.

मागील ५ वर्षात झालेले साध्य खालीलप्रमाणे

अ.क्र.	सन	एकूण खर्च (रु. लाख)
१	२०१८-१९	०.००
२	२०१९-२०	३५९.५२
३	२०२०-२१	२२०४.३७
४	२०२१-२२	२३२६.६४
५	२०२२-२३	२२२२.४१

सन २०२३-२४ या योजने अंतर्गत एकूण रु. ३१२५.०१ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक	६	
२	**योजनेचे नाव**	**अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्यहिस्सा (रु.लाख)
		२४०५०१३७	०.००

योजनेचे वर्णन :

पहिल्या पंचवार्षिक योजनेपासून ही योजना राबविण्यात येत आहे. मत्स्यसंवर्धनास योग्य असलेल्या जलक्षेत्रात मत्स्यबीज संचयन करण्यात येऊन मत्स्यशेतीद्वारे गोडया पाण्यातील मत्स्योत्पादन वाढविणे हा या योजनेचा प्रमुख उद्देश आहे. दरवर्षी मत्स्यव्यवसाय विभागाकडून जलद वाढणाऱ्या मत्स्य जातीचे स्थानिकरित्या निर्माण केलेले मत्स्यबीज संवर्धकांना पुरवून तलाव, जलाशयामध्ये मत्स्यशेती करण्यास प्रोत्साहन देण्यात येते. राज्यामधील नवीन तयार झालेल्या तलावामध्ये जलद गतीने वाढणाऱ्या मत्स्यबीजाची शासनामार्फत साठवणूक करण्यात येते.

विभागीय संचयन करण्यासाठी शासनाने निर्णय क्र.मत्स्यवि-२४१०/५२७/ प्र.क्र.१०४/ १०/ पदुम.१३, दि.१८/०९/२०१५ नुसार मत्स्यबीज संचयनाचे निकष निर्धारीत केलेले आहेत. त्या निर्णयानुसार या विभागीय संचयनाचे अधिकार संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना देण्यात आले आहे. या योजनेच्या निकषानुसार तांत्रिक व आर्थिक मान्यतेचे अधिकार प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना देण्यात आल्याने संचयनाच्या कार्यक्रमास जलदगतीने राबविण्यास मदत झालेली आहे.

या योजनेतील मागील ५ वर्षात झालेले साध्य खालीलप्रमाणे

अ.क्र.	वर्ष	प्रत्यक्ष खर्च (रु. लाख)	मत्स्यबीजाचे संचयन (लक्ष)	वार्षिक मत्स्योत्पादन (मे. टन)
१	२०१८-१९	४५.४९८	११९२.६५५	३२५१८.३०
२	२०१९-२०	२८.१९८	१७८५.९६	१८४९१.१९
३	२०२०-२१	२७.२६	२६९३.००	९७३१२.००
४	२०२१-२२	३८.६३	१०६५.५८	५३२७९
५	२०२२-२३	२४.२०७८	३४६.८९२५	३४९४३.२

१	योजना क्रमांक	७	
२	**योजनेचे नाव**	**मच्छीमार सहकारी संस्थाना वीज दरात सवलत**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्यहिस्सा (रु.लाख)
		२४०५१०७१	५०.०२

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

मासळी सुस्थितीत राहण्यासाठी मासळी बर्फात/शीतगृहात ठेवणे अत्यावश्यक आहे. कारखाने/शीतगृहे सागरी क्षेत्रात सहकारी संस्थामार्फत चालविण्यात येतात. कारखाने चालविण्यासाठी जादा खर्च येत असल्यामुळे सहकारी संस्थांना प्रति वीज एककावर ४० पैसे सूट देण्यात येते.

सन १९९६-९७ पर्यंत ही योजनेतर योजना होती. शासन पत्र कृषि व पदुम विभाग क्र. मत्स्यवि-१०९५/१४५०/ (१५६)/पदुम-१४, दिनांक २१.११.१९९६ च्या पत्रान्वये निर्देशित केल्याप्रमाणे या योजनेचा सन १९९७-२००२ या नवव्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये योजनांतर्गत योजनेत समावेश करण्यात आला आहे.

या योजनेतील मागील ५ वर्षात झालेले साध्य खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	वर्ष	देण्यात आलेले अनुदान (रु.लाख)	लाभार्थी संस्था (संख्या)
१.	२०१८-१९ (सन२०१७-१८ च्या वीज वापराबाबत)	४३.१७	१७
२.	२०१९-२० (सन२०१८-१९ च्या वीज वापराबाबत)	३६.६५	१७
३.	२०२०-२१ (सन२०१९-२० च्या वीज वापराबाबत)	३३.४४	१५
४.	२०२१-२२ (सन२०२०-२१ च्या वीज वापराबाबत)	३०.६६६५१	१३
५.	२०२२-२३ (सन२०२१-२२ च्या वीज वापराबाबत)	३१.१७	१२

१	योजना क्रमांक	८	
२	**योजनेचे नाव**	**मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्यहिस्सा (रु.लाख))
		२४०५०४४२	८६.६२

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :-

या योजनेअंतर्गत मच्छीमारी सहकारी संस्थांच्या सभासदांना मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य देण्याची तरतूद आहे. अनुज्ञेय अर्थसहाय्य प्रमाण खालीलप्रमाणे.

(अ) **सागरी मत्स्यव्यवसाय :**

(I) **तयार मासेमारी जाळी खरेदीवर अनुदान :-**

सागरी क्षेत्रातील मासेमारी नौकांवर वापरण्यात येणाऱ्या नायलॉन व मोनोफिलामेंट तयार जाळी खरेदीवर खालीलप्रमाणे अनुदान अनुज्ञेय राहील.

अ.क्र.	बाब	अनुज्ञेय अनुदान
१	३ टनावरील प्रत्येक मासेमारी नौकेस, प्रती वर्ष २०० कि. ग्रॅ.पर्यंत	तयार जाळ्याच्या किमतीच्या ५० टक्के पेक्षा जास्त नाही इतके अनुदान देय राहील. जाळ्याच्या किमतीची कमाल मर्यादा प्रती कि.ग्रॅ. रु.८००/- इतकी राहील.
२	३ टनाखालील प्रत्येक मासेमारी नौकेस, प्रती वर्ष १०० कि. ग्रॅ.पर्यंत	
३	रांपण संघाच्या प्रत्येक सभासदाला रांपणीच्या तयार जाळयांवर प्रतिवर्षी ५० कि. ग्रॅ.पर्यंत .	

(II) **बिगर यांत्रिक नौका :**

या बाबतीत शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

लहान मच्छिमारांना किंवा रापणकारांना १० टनापर्यंतची, लाकडी/फायबर नौका, बांधणी/तयार नौका खरेदी करण्यासाठी सध्याच्या प्रचलित दराने रु.१,००,०००/- (रुपये एक लाख फक्त) पर्यंतच्या देण्यात येणाऱ्या अनुदानाची मर्यादा वाढवून रुपये २,५०,०००/- (रुपये दोन लाख पन्नास हजार फक्त) पर्यंत करण्यात येत आहे.

लहान मच्छिमारांना किंवा रापणकारांना १० टनापर्यंतची, लाकडी/फायबर नौका, बांधणी/तयार नौका खरेदी करण्यासाठी प्रकल्प किंमत रु. ५ लक्ष पर्यंत खर्चाच्या ५० टक्के अथवा रु. २,५०,०००/- (रुपये दोन लाख पन्नास हजार फक्त) यापैकी जे कमी असेल तेवढे अनुदान अनुज्ञेय राहील.

(ब) **भूजल मत्स्यव्यवसाय :-**

(I) **तयार मासेमारी जाळी खरेदीवर अनुदान :-**

अ.क्र.	बाब	अनुज्ञेय अनुदान
(१)	भूजलाशयीन मत्स्यव्यवसाया अंतर्गत नायलॉन/ मोनोफिलॅमेंट तयार जाळी खरेदीवर प्रती सभासद/ वैयक्तिक मच्छीमारास २० कि. ग्रॅ.पर्यंत	५०% अनुदान देय राहील. जाळ्याच्या किंमतीची कमाल मर्यादा प्रती कि. ग्रॅ. रु. ८००/- राहील.

(II) **बिगर यांत्रिक नौका :** भूजल क्षेत्रात लहान आकाराच्या होड्या वापरल्या जातात. बिगर यांत्रिक नौकेसाठी खालीलप्रमाणे अनुदान प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नौकेचा प्रकार	प्रकल्प किंमत (रु.)	अनुज्ञेय अनुदान
१	लाकडी नौका	६०,०००/-	प्रकल्प किमतीच्या ५०% अथवा रु.३०,०००/-(रुपये तीस हजार फक्त) यापैकी जे कमी असेल तेवढे अनुदान देय राहील.
२	पत्रा नौका	३०,०००/-	प्रकल्प किमतीच्या ५०% अथवा रु.१५,०००/-(रुपये पंधरा हजार फक्त) यापैकी जे कमी असेल तेवढे अनुदान देय राहील.
३	फायबर नौका	१,२०,०००/-	प्रकल्प किमतीच्या ५०%अथवा रु.६०,०००/-(रुपये साठ हजार फक्त) यापैकी जे कमी असेल तेवढे अनुदान देय राहील.

नौकेचे आयुर्मान खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	नौकेचा प्रकार	सरासरी आयुर्मान
१	लाकडी नौका	१५ वर्षे
२	पत्रा नौका	५ वर्षे
३	फायबर नौका	१५ वर्षे

या योजनेत मागील ५ वर्षात खालील प्रमाणे खर्च (रु. लाख)

अ.क्र.	वर्ष	खर्च
१	२०१८-१९	६९.२७
२	२०१९-२०	१०७.८०७७
३	२०२०-२१	१४३.३३
४	२०२१-२२	९८.४०
५	२०२२-२३	३६३.२७५

सन २०२३-२४ या योजनेअंतर्गत एकूण रु. ८६.६२ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

१	योजना क्रमांक		९		
२	**योजनेचे नाव**		**मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा स्थापन करणे (केंद्र पुरस्कृत योजना) ७५:२५**		
३	योजनेचे वर्गीकरण		जिल्हास्तरीय (सर्वसाधारण)		
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पित तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा (रु. लाख)	लेखाशिर्ष	केंद्र हिस्सा (रु. लाख)
५		२४०५०१६४	१.०५	२४०५०८२५	---

संक्षिप्त वर्णन :-

मत्स्यसंवर्धनास उत्सुक असलेल्या शेतकऱ्यांना त्यांच्या शेतात तळी बांधकाम करण्यास प्रोत्साहन देणे, निवडक तलावामध्ये मत्स्यसंवर्धनासाठी सर्व बाबींवर अर्थसहाय्य देणे, मत्स्यसंवर्धनामध्ये उत्पादनापासून विक्री पर्यंतच्या सर्व कामात एकसूत्रता आणणे, अपेक्षित मत्स्योत्पादनाची पातळी गाठणे, इत्यादींसाठी मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणाच्या नावाने चालविण्यात येणारी केंद्र पुरस्कृत योजना महाराष्ट्रात राबविण्यात आलेली आहे. प्रशिक्षण खर्च, तलाव व बांधकाम व निविष्ठांवर अनुदान व वाढीव कर्मचारी वर्गाचे वेतन इ. बाबींवर ५० % केंद्रिय अर्थसहाय्य देण्यात येत होते. उर्वरीत खर्च राज्य शासनाकडून करण्यात येत होता. केंद्र शासनाचे पत्र क्र.३१०११/१/९६-एफवाय (३) दिनांक १०.७.२००० व राज्य शासनाचे पत्र क्र.शासन निर्णय क्र.मत्स्यवि-२०००/२०७४०/प्र.क्र.१६२/पदुम-१३, दिनांक १२ नोव्हेंबर २००१ अन्वये सन २००२-०३ पासून २६ मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा केंद्र व राज्य शासनाचे अनुक्रमे ७५:२५% हिश्श्याचे अनुदान लागू करण्यात आलेले आहेत.

राज्यात एकूण २६ मत्स्य संवर्धन यंत्रणा होत्या. त्यापैकी ४ मत्स्य संवर्धन यंत्रणा अनुक्रमे ठाणे (शहापूर), धुळे, अमरावती, गडचिरोली या जिल्ह्यात आदिवासी योजनेखाली राबविली जात होत्या. सन १९९७-९८ पासून अलिबाग जिल्ह्यात निमखारेपाणी यंत्रणेमार्फत सदर योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. सन १९९७-९८ मध्ये २५५२.३१ हे. जलक्षेत्र विकसित झाले होते. त्यामधून ३४८३.४२८ टन मत्स्योत्पादन घेण्यात आले होते. म्हणजेच प्रति हेक्टरी सरासरी मत्स्योत्पादन १२७० किलो प्राप्त झाले. या योजनेत आतापर्यंत १८५६१ हे. जलक्षेत्र विकसित करण्यात आले असून १०१३० लाभार्थी प्रशिक्षित करण्यात आलेले आहेत. सधन मत्स्यशेती तंत्राद्वारे मत्स्योत्पादन पातळी प्रति हेक्टरी १०७५ कि.ग्रॅम पर्यंत साध्य करण्यात यश मिळाले आहे.

योजना तयार करताना प्रामुख्याने खालील बाबी विचारात घेण्यात आलेल्या आहेत.

(१) प्रत्येक मत्स्यसंवर्धन यंत्रणेला १०० हे. जलक्षेत्र विकसित करण्याचे लक्ष्य देण्यात आले आहेत.

(२) प्रत्येक मत्स्यसंवर्धन यंत्रणेला प्रशिक्षणार्थीचे लक्ष ५० ठरविण्यात आले आहेत.

(३) मत्स्योत्पादनाचे लक्ष्य १५०० किलो प्रति हेक्टर ठरविण्यात आले आहेत.

(४) गोदाम/बांधकाम केलेले लाभार्थीची संख्या व त्यांचे हेक्टर तसेच निविष्ठावर लाभार्थींची संख्या

त्यांचे हेक्टर यांची सांगड घालून कार्यक्रम तयार करण्यात आलेला आहे.

सन १९९५-९६ पासून सदर योजना विशेष घटक कार्यक्रमात अंतर्भूत करण्यात आली आहे.

प्रकरण ३
आदिवासी उपयोजना/
आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना

प्रकरण - ३

आदिवासी उपयोजना

सन १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे राज्यात आदिवासींची संख्या ७३.१८ लाख असून ती एकूण लोकसंख्येच्या ९.२७ टक्के आहे. आदिवासी जमातीत प्रामुख्याने कोलाम, भिल्ल, गोंड, वारली, ठाकर, कातकरी, पारधी इत्यादी जातींचा समावेश होतो. या जमातीतील लोक अशिक्षित असून त्यांची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत गरीबीची आहे. या जमातीतील लोकांना मत्स्यव्यवसायाचे दालन उपलब्ध करून त्यांची आर्थिक परिस्थिती व राहणीमान सुधारणे याकरिता शासनाने १९७६-७७ पासून आदिवासी उपयोजना राबविण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेतला. महाराष्ट्रातील ठाणे, रायगड, नाशिक, धुळे, जळगाव, पुणे, अहमदनगर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, भंडारा, चंद्रपूर, व गडचिरोली या १४ जिल्ह्यातील ६८ तालुक्यातील ६९६२ गावे व १३ शहरे आदिवासी उपयोजना क्षेत्र म्हणून जाहिर केली आहेत. सदर क्षेत्र ५०७५५ चौ.कि.मी. आहे व राज्याच्या एकूण क्षेत्राच्या १६.५ % आहे. या क्षेत्राबाहेरील क्षेत्रात राहणाऱ्या आदिवासींसाठी देखील या उपयोजनेत तरतूद आहे.

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमात आदिवासी उपयोजनेखाली रु. १४३.२१ लक्ष व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासींसाठी रु. ३८.६३ लक्ष असे एकूण मिळून रु. १९६.३२ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे. त्यांची योजनानिहाय विगतवारी खालीलप्रमाणे आहे :—

अ. क्र.	जिल्हास्तरीय योजना	अर्थसंकल्पीत तरतूद (रु. लाखांत)		
		लेखाशिर्ष	उपयोजना	अर्थसंकल्पीत तरतूद
१	२	३	४	५
१	मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना	२४०५०५२२	आदिवासी	९०.१०
		४४०५०१९५	आउक्षे	०.००
२	मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणांची स्थापना (केंद्र पुरस्कृत)	२४०५०५३१	आदिवासी	०.००
		२४०५११५१	आउक्षे	०.००
३	मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास	२४०५०५९४	आदिवासी	०.००
		४४०५०२२१	आउक्षे	०.००
४	अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन	२४०५०५०२	आदिवासी	५.११
		२४०५०६७४	आउक्षे	०.१०
५	मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य	२४०५१२५१	आदिवासी	४८.००
		२४०५२७२७	आउक्षे	३८.५३
	एकूण -	---	**आदिवासी**	**१४३.२१**
	एकूण -	---	**आउक्षे**	**३८.६३**
	आदिवासी+आउक्षे एकूण -	---	---	**१८१.८४**

सन २०२३-२४ मध्ये राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची माहिती खालील प्रमाणे.

(१) <u>मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना</u> : -

भूजल मत्स्यव्यवसाय हा मत्स्यशेती स्वरुपाचा व्यवसाय आहे. दरवर्षी तलावात व जलाशयात मत्स्यबीज साठा करण्यासाठी आवश्यक मत्स्यबीज निर्मिती साध्य करण्यासाठी महाराष्ट्रातील आदिवासी क्षेत्रातील खालील आठ पैकी सात मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे कार्यान्वित आहेत.

अ.क्र.	जिल्हा	केंद्राचे ठिकाण		क्षेत्र (हेक्टर)			क्षमता		अभिप्राय
		मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र	मत्स्य-संवर्धन केंद्र	संचयन तळी	संगोपना/ संवर्धन तळी	एकूण	मत्स्य बीज (लक्ष)	मत्स्य-संवर्धना (लक्ष)	
१	ठाणे	दापचरी	---	१.६६	--	१.६६	१.५०	--	
२	नाशिक	करंजवण	---	०.९६	१.४०	२.३६	१००	४०	
३	धुळे	---	अणेर	---	०.२५	०.२५	---	५०	
४	जळगाव	---	सुकी	---	०.०४	०.०४	---	---	
५	पुणे	---	येडगाव	---	०.४८	०.४८	२८	४८	संगोपन संवर्धन
६	नांदेड	लोणी	---	०.७२	१.२३	१.९५	---	१४	पाणी राहात नाही
७	चंद्रपूर	चारगाव	---	३.७६	---	३.७६	२.५०	५८	
		अंमलनाला	---	१.१२	---	१.१२	१.४०	३९	
८	भंडारा	इटियाडोह	---	४.५२	---	४.५२	९७	८०	

मत्स्यबीजाचे उत्पादन वाढविण्याकरिता काही केंद्रात वर्तुळाकार उबवणी केंद्राची उभारणी करण्यात आली आहे. तसेच केंद्राचा विस्तार आणि आवश्यक दुरुस्तीची कामे या योजनेखाली हाती घेतली जातात.

या योजनेखाली मागील ५ वर्षात करण्यात आलेला खर्च व मत्स्यबीज उत्पादन खालीलप्रमाणे.

अ. क्र.	वर्ष	खर्च (रु. लाख) (२४०५५०२२)	मत्स्यबीज उत्पादन (लाख)
१	२०१८-१९	४०६.७७	५५८.०८
२	२०१९-२०	७४.९९	२३.३८
३	२०२०-२१	३७.००	११.२३
४	२०२१-२२	२.००	२१.१९
५	२०२२-२३	१५.००	६३.२१

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमात या योजनेसाठी रु. ९०.१० लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(२) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यसंर्वधन :

आदिवासी क्षेत्रातील उपलब्ध जलक्षेत्रात मत्स्यशेती करून मत्स्योत्पादन वाढविणे व त्यायोगे आदिवासी क्षेत्रातील आदिवासींची आर्थिक, सामाजिक उन्नती घडविणे यादृष्टीने प्रतिवर्षी जलद वाढणाऱ्या भारतीय प्रमुख कार्प जातीच्या माशांचे बीज स्थानिकरित्या उत्पादन करून तलावात साठविले जाते व त्या मत्स्यबीजाचा पुरवठा मत्स्यसंवर्धकांना तसेच ग्रामपंचायती, नगरपालिका, मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांना करण्यात येतो व जलाशयामध्ये मत्स्यशेती करण्यास प्रोत्साहन देण्यात येते. तसेच मत्स्यसंवर्धन करण्यास उद्युक्त व्हावेत, या दृष्टीने गोडया पाण्यातील मत्स्यशेतीकरिता अर्थसहाय्य देण्यात येते.

योजनेखाली मागील ५ वर्षात झालेले साध्य खालीलप्रमाणे आहे :—

अ. क्र.	वर्ष	उपयोजना	खर्च (रु. लाख)	बीजाचे प्रकार	मत्स्यबीज संचयन (लाख)	मत्स्योत्पादन (मे. टन)
१	२०१८-१९	आउक्षे	० (०)	मत्स्यबीज	७२.४५	८५१०
				झिंगाबीज	०	०
२	२०१९-२०	आउक्षे	४.८४	मत्स्यबीज	५०७.९३	६७६६
				झिंगाबीज	०	०
३	२०२०-२१	आउक्षे	३७.००	मत्स्यबीज	६०.००	३०००
				झिंगाबीज	१०.००	५००
४	२०२१-२२	आउक्षे	३७.००	मत्स्यबीज	६०.००	३०००
				झिंगाबीज	१०.००	५००
५	२०२२-२३	आउक्षे	७.२९	मत्स्यबीज	११.३	५२.२५
				झिंगाबीज	०	०

(कंसातील आकडे आ.उ.क्षे. चा भाग दर्शवितात.)

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक विकास कार्यक्रमात या योजनेखाली आदिवासी उपयोजनेसाठी (२४०५०५०२) रु. ५.११ लाख व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासींसाठी (२४०५ ०६७४) रु. ०.१० लाख असे एकूण रु. ५.२१ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(४) मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास :-

राज्यात आदिवासी मच्छीमार सहकारी संस्था आहेत. मच्छीमार सहकारी संस्थांमध्ये सुधारणा घडवून आणण्यासाठी व त्यांची आर्थिक प्रगती व्हावी म्हणून सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान व भाग भांडवल या स्वरुपात अर्थसहाय्य देण्यात येते.

(५) मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य :-

मासेमारीसाठी लागणाऱ्या साहित्याच्या किंमतीमध्ये वाढ होत असल्यामुळे गरीब मच्छीमारांना साधने वापरुन किफायतशीरपणे मासेमारीचा व्यवसाय करता यावा म्हणून अशा साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य देण्याची तरतूद या योजनेत आहे.

या योजनेखाली मागील ५ वर्षाची आर्थिक व भौतिक साध्ये खालीलप्रमाणे.

अ.क्र.	वर्ष	खर्च (रु. लाख)			नायलॉन (किलो)			भौतिक साध्य नौका	
		लेखाशिर्ष २४०५१२५१	लेखाशिर्ष २४०५०७२७						
		आदि.	आउक्षे	एकूण	आदि.	आउक्षे	एकूण	आदि.	आउक्षे
१	२०१८-१९	१८.७१	०३.९७	२७.११२	८६२३.४	३३३६	११९५९	३४१	११७१
२	२०१९-२०	१४.२९	४.९६	१९.२५	१२६८८	२८९६	१५५८४	०	०
३	२०२०-२१	२२.४०	६.७७	२९.१७	११५४६	३४९०	१५०३६	०	०
४	२०२१-२२	१९.४०	२१.२९	४०.६९	८०२०	३००२	११०२२	०	०
५	२०२२-२३	३५.५६	१०.४१	४५.९७	६१२८१	६३९०	६७६७१	३	२

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमात या योजनेखाली आदिवासी उपयोजनेखाली (२४०५१२५१) रु. ४८.०० लक्ष व आदिवासी उपयोजनेबाहेरील क्षेत्रातील आदिवासीसाठी (२४०५०७२७) रु. ३८.५३ लक्ष अशी एकूण रु. ६६.९६ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

प्रकरण ४
विशेष घटक योजना

प्रकरण - ४

विशेष घटक योजना

राज्यातील अनुसूचित जाती व नवबौद्ध यांच्यासाठी विशेष घटक योजना राबविली जाते. या जातीतील मच्छीमार अशिक्षित व आर्थिक दृष्टया दुर्बल असल्याने त्यांना जवळच्या परिसरात मत्स्यव्यवसायाद्वारे उपजिविकेचे साधन उपलब्ध करून त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारणे व राहणीमान उंचावणे हा या योजनेचा प्रमुख उद्देश आहे.

ही योजना सन १९८५-८६ पासून विभागात राबविण्यात येत आहे. विभागाच्या एकूण नियतव्ययाच्या १३ % नियतव्यय विविध योजनांसाठी राखून ठेवण्याचे शासनाचे धोरण आहे. परंतू, अनुसूचित जाती व नवबौद्ध या वर्गातील लाभार्थी मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रात अगदी नगण्य प्रमाणात असल्याने व त्यांची उपलब्धता लक्षात घेता विभागाच्या खालील योजनांतर्गत विशेष घटक योजना अल्प प्रमाणात राबविल्या जातात.

(१) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन

(२) मासेमार नौकांचे यांत्रिकीकरण व नौकांमध्ये सुधारणा

(३) मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास

(४) मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य

नियोजन विभाग शासन निर्णय क्रमांक विघयो-१०९४/प्र.क्र./१४५३, दिनांक २८/२/१९९४ अन्वये असे निदर्शनास आले आहे की, अनुसूचित जाती/नवबौद्ध यांची लोकसंख्या ७,५७,८४२ असून राज्यातील एकूण लोकसंख्येचा ११.०९ % इतकी आहे व राज्याची विशेष घटक योजना ही राज्यातील लोकसंख्येच्या प्रमाणात असावी. शासनाने विभागाच्या या योजनेसाठी १० % इतका नियतव्यय राखून ठेवण्याचे स्पष्ट आदेश दिले आहेत.

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक योजनेसाठी रु. ४६.७६ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमात विशेष घटक योजनांसाठी संमत झालेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीची योजनानिहाय विगतवारी खालीलप्रमाणे.

अ. क्र.	योजना	अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाख)	
		लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पीय तरतूद
	जिल्हास्तरीय योजना (विघयो)		
१	अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन	२४०५०६२९	१४.२८
२	मच्छीमार नौकांचे यांत्रिकीकरण व नौकांमध्ये सुधारणा	४४०५०५३३	०.०२
३	मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास	२४०५०६४७	१०.१३
४	मासेमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य	२४०५०६५६	२२.३३
		एकूण	**४६.७६**

जिल्हास्तरीय योजना :-

(१) <u>अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन</u> : (विघयो) (२४०५०६२९)

या योजनेखाली मत्स्यसंवर्धनास योग्य अशी भूजल क्षेत्रातील तळी निवडून त्या तलावामध्ये जलद वाढणाऱ्या भारतीय प्रमुख कार्प जातीचे मत्स्यबीज संवर्धन करणे अभिप्रेत आहे. मासेमारीसाठी विकसित केलेले तलाव अनुसूचित जाती व नवबौद्ध यांच्या सहकारी संस्थांना मासेमारीसाठी देण्यात येतात.

या योजनेखाली मागील ५ वर्षात झालेल्या खर्चाची योजनानिहाय आकडेवारी खालीलप्रमाणे.

अ. क्र.	वर्ष	खर्च (रु. लाख)	मत्स्यबीज संचयन (लाख)	मत्स्योत्पादन (मे.टन)
१	२०१८-१९	१.५३	१७.५७	३१२
२	२०१९-२०	२.४७	५.५३	८५३०.४
३	२०२०-२१	३.६५	४.००	२४२०.००
४	२०२१-२२	४.१६	४.००	२५०८.००
५	२०२२-२३	२.५१	६.६३	२७.०६

सन २०२३-२४ मध्ये सदर योजनेखाली रु. १४.२८ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

२. मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकासः -(विघयो) (२४०५०६४७)

सदर योजना जिल्हास्तरीय असून या योजनेखाली अनुसूचित जाती व नवबौद्ध मच्छीमार सहकारी संस्थांची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी अनुदान, भाग भांडवल या स्वरुपात पहिली पाच वर्ष खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात येते.

(१) भूजलाशयीन क्षेत्रातील प्राथमिक मच्छिमार सहकारी संस्थांना रु. २०००/- अनुदान पाच वर्षासाठी उतरत्या क्रमाने.

(१) पहिली ३ वर्षे -- रु. ५००/- दरसाल

(२) ४ थे व ५ वे वर्ष -- रु. २५०/- दरसाल

(२) प्राथमिक सहकारी संस्थांना स्वतःच्या रु. १०००/- किंवा त्यापेक्षा जास्त भाग भांडवलाच्या अधिन जास्तीत जास्त रु. ३०००/- इतके भाग भांडवल अनुज्ञेय आहे.

या योजनेखाली मागील ५ वर्षात खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आले आहे.

अ. क्र.	वर्ष	खर्च (रु. लाख) (२४०५०६४७)
१	२०१८-१९	०
२	२०१९-२०	०.१५
३	२०२०-२१	०.००
४	२०२१-२२	०.१०
५	२०२२-२३	०.१

सन २०२३-२४ साठी या योजनेखाली रु. १०.३० लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

३) मासेमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य : (विघयो) (२४०५०६५६)

सदर योजना जिल्हास्तरीय असून या योजनेखाली आर्थिकदृष्टया कमकुवत व दुर्बल असलेल्या अनुसूचित जातीच्या लाभार्थ्यांना आधुनिक मच्छिमारी साधने वापरुन मासेमारी करता यावी यासाठी नायलॉन सूत/जाळी, बिगर यांत्रिक नौका इत्यादी साधनांच्या खरेदीवर ५०% अनुदानाच्या स्वरुपात आर्थिक सहाय्य देण्यात येते. भूजल क्षेत्रात प्रति मच्छीमारास वार्षिक ५ किलो नायलॉन सूताची मर्यादा आहे.

या योजनेखाली मागील ५ वर्षात खालीलप्रमाणे आर्थिक व भौतिक लक्ष्य साध्य झाले आहे.

अ. क्र.	वर्ष	खर्च (रु. लाख)	भौतिक साध्य	
			नायलॉन (किलो)	बिगर यांत्रिक नौका (संख्या)
१	२०१८-१९	५.१३४	२३११	६.८६
२	२०१९-२०	८.९५	१३३३	०
३	२०२०-२१	१.४२	७३२	०
४	२०२१-२२	२.३०	३८२	१२७
५	२०२२-२३	२०५.४	५२१०९	२

सन २०२३-२४ साठी या योजनेखाली रु. २२.३३ लक्ष अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

२०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमात मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास या योजनेखाली अर्थसंकल्पित तरतूद जिल्हानिहाय विगतवारी

(रु. लाख)

अ. क्र.	जिल्हा	सर्वसा. योजना (२४०५०३४२)	वि.घ.यो. (२४०५०६४७)	आदि.उपयोजना	आ.उ.क्षे	एकूण
		व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	
१	२	३	५	७	९	१०
१	मुंबई शहर	०.०१	०.००	०.००	०.००	०.०१
२	मुंबई उपनगर	१५.००	०.००	०.००	०.००	१५.००
३	ठाणे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	पालघर	०.००	०.०२	०.००	०.००	०.०२
४	रायगड	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	रत्नागिरी	३.००	०.००	०.००	०.००	३.००
६	सिंधुदूर्ग	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	एकूण मुंबई	**१८.०१**	**०.०२**	**०.००**	**०.००**	**१८.०३**
७	पुणे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८	सातारा	६.००	०.००	०.००	०.००	६.००
९	सांगली	२.५०	०.००	०.००	०.००	२.५०
१०	सोलापूर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
११	कोल्हापूर	१.१०	१०.००	०.००	०.००	११.१०
	एकूण पुणे	**९.६०**	**१०.००**	**०.००**	**०.००**	**१९.६०**
१२	नाशिक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१३	धुळे	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४	नंदुरबार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१५	जळगांव	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१६	अहमदनगर	५.००	०.००	०.००	०.००	५.००
	एकूण नाशिक	**५.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**५.००**
१७	औरंगाबाद	५.२०	०.००	०.००	०.००	५.२०
१८	जालना	१६.४५	०.०१	०.००	०.००	१६.४६
१९	बीड	७.००	०.००	०.००	०.००	७.००
२०	परभणी	१.००	०.००	०.००	०.००	१.००
	एकूण औरंगाबाद	**२९.६५**	**०.०१**	**०.००**	**०.००**	**२९.६६**
२१	हिंगोली	०.०१	०.००	०.००	०.००	०.०१
२२	नांदेड	१३.००	०.००	०.००	०.००	१३.००
२३	उस्मानाबाद	५.२०	०.००	०.००	०.००	५.२०
२४	लातूर	०.१०	०.१०	०.००	०.००	०.२०
	एकूण लातूर	**१८.३१**	**०.१०**	**०.००**	**०.००**	**१८.४१**
२५	बुलढाणा	३.००	०.००	०.००	०.००	३.००
२६	अकोला	२.००	०.००	०.००	०.००	२.००
२७	वाशिम	१.००	०.००	०.००	०.००	१.००

अ. क्र.	जिल्हा	सर्वसा. योजना (२४०५०३४२)	वि.घ.यो. (२४०५०६४७)	आदि.उपयोजना	आ.उ.क्षे	एकूण
		व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	व्यवस्थापकीय अनुदान	
१	२	३	५	७	९	१०
२८	अमरावती	१६.००	०.००	०.००	०.००	१६.००
२९	यवतमाळ	१०.००	०.००	०.००	०.००	१०.००
	एकूण अमरावती	**३२.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**३२.००**
३०	नागपूर	२००.००	०.००	०.००	०.००	२००.००
३१	वर्धा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३२	भंडारा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३३	गोंदिया	७.००	०.००	०.००	०.००	७.००
३४	चंद्रपूर	१५.००	०.००	०.००	०.००	१५.००
३५	गडचिरोली	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	एकूण नागपूर	**२२२.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**२२२.००**
	एकूण योजना	**३३४.५७**	**१०.१३**	**०.००**	**०.००**	**३४४.७०**

सन २०२३-२४ च्या वार्षिक कार्यक्रमातील मासेमारी साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य या योजनेखाली अर्थसंकल्पित तरतूद जिल्हानिहाय माहिती दर्शविणारे विवरणपत्र

अ. क्र.	जिल्हा	उपयोजना	अर्थसंकल्पित तरतूद(लाख) (अनुदान)-(२४०५०४४२)		
			नायलॉन सूत/जाळी	बिगर यांत्रिक नौका	एकूण
१	२	३	४	५	६
१	मुंबई शहर	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
२	मुंबई उपनगर	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
३	ठाणे	सर्वसा	१.००	०.००	१.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.००**	**०.००**	**१.००**
४	पालघर	सर्वसा	१.००	०.००	१.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.००**	**०.००**	**१.००**
५	रायगड	सर्वसा	१.५०	०.००	१.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.५०**	**०.००**	**१.५०**
६	रत्नागिरी	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
७	सिंधुदूर्ग	सर्वसा	५.००	०.००	५.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**५.००**	**०.००**	**५.००**
	एकूण मुंबई विभाग	**सर्वसा**	**८.५०**	**०.००**	**८.५०**
		विघयो	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिवासी	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिक्षेबा	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		एकूण	**८.५०**	**०.००**	**८.५०**
८	पुणे	सर्वसा	३.२०	०.००	३.२०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**३.२०**	**०.००**	**३.२०**
९	सातारा	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**

अ. क्र.	जिल्हा	उपयोजना	अर्थसंकल्पित तरतूद(लाख) (अनुदान)-(२४०५०४४२)		
			नायलॉन सूत/जाळी	बिगर यांत्रिक नौका	एकूण
१	२	३	४	५	६
१०	सांगली	सर्वसा	१.५०	०.००	१.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.५०**	**०.००**	**१.५०**
११	सोलापूर	सर्वसा	४.००	०.००	४.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**४.००**	**०.००**	**४.००**
१२	कोल्हापूर	सर्वसा	१०.००	०.००	१०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१०.००**	**०.००**	**१०.००**
	एकूण पुणे विभाग	**सर्वसा**	**१८.७०**	**०.००**	**१८.७०**
		विघयो	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिवासी	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिक्षेबा	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		एकूण	**१८.७०**	**०.००**	**१८.७०**
१३	नाशिक	सर्वसा	२.२०	०.००	२.२०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**२.२०**	**०.००**	**२.२०**
१४	धुळे	सर्वसा	११.००	०.००	११.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**११.००**	**०.००**	**११.००**
१५	नंदुरबार	सर्वसा	६.००	०.००	६.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**६.००**	**०.००**	**६.००**
१६	जळगाव	सर्वसा	१.५०	०.००	१.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.५०**	**०.००**	**१.५०**

अ. क्र.	जिल्हा	उपयोजना	अर्थसंकल्पित तरतूद(लाख) (अनुदान)-(२४०५०४४२)		
			नायलॉन सूत/जाळी	बिगर यांत्रिक नौका	एकूण
१	२	३	४	५	६
१७	अहमदनगर	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
	एकूण नाशिक विभाग	**सर्वसा**	**२०.७०**	**०.००**	**२०.७०**
		विघयो	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिवासी	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिक्षेबा	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		एकूण	**२०.७०**	**०.००**	**२०.७०**
१८	औरंगाबाद	सर्वसा	०.७०	०.००	०.७०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.७०**	**०.००**	**०.७०**
१९	जालना	सर्वसा	१.५०	०.००	१.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.५०**	**०.००**	**१.५०**
२०	बीड	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
२१	परभणी	सर्वसा	१.५०	०.००	१.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.५०**	**०.००**	**१.५०**
	एकूण औरंगाबाद विभाग	**सर्वसा**	**३.७०**	**०.००**	**३.७०**
		विघयो	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिक्षेबा	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		एकूण	**३.७०**	**०.००**	**३.७०**
२२	हिंगोली	सर्वसा	१.००	०.००	१.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.००**	**०.००**	**१.००**
२३	नांदेड	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**

अ. क्र.	जिल्हा	उपयोजना	अर्थसंकल्पित तरतूद(लाख) (अनुदान)-(२४०५०४४२)		
			नायलॉन सूत/जाळी	बिगर यांत्रिक नौका	एकूण
१	२	३	४	५	६
२४	उस्मानाबाद	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
२५	लातूर	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
	एकूण लातूर विभाग	**सर्वसा**	**१.००**	**०.००**	**१.००**
		विघयो	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिवासी	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		आदिक्षेबा	**०.००**	**०.००**	**०.००**
		एकूण	**१.००**	**०.००**	**१.००**
२६	बुलढाणा	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
२७	अकोला	सर्वसा	१.००	०.००	१.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१.००**	**०.००**	**१.००**
२८	वाशिम	सर्वसा	५.००	०.००	५.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**५.००**	**०.००**	**५.००**
२९	अमरावती	सर्वसा	३.५०	०.००	३.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**३.५०**	**०.००**	**३.५०**
३०	यवतमाळ	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
	एकूण अमरावती विभाग	सर्वसा	९.५०	०.००	९.५०
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**९.५०**	**०.००**	**९.५०**

अ. क्र.	जिल्हा	उपयोजना	अर्थसंकल्पित तरतूद(लाख) (अनुदान)-(२४०५०४४२)		
			नायलॉन सूत/जाळी	बिगर यांत्रिक नौका	एकूण
१	२	३	४	५	६
३१	नागपूर	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
३२	वर्धा	सर्वसा	४.५१	०.००	४.५१
३३	भंडारा	सर्वसा	१०.००	०.००	१०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१४.५१**	**०.००**	**१४.५१**
३४	गोंदिया	सर्वसा	०.००	०.००	०.००
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.००**	**०.००**	**०.००**
३५	चंद्रपूर	सर्वसा	०.०१	०.००	०.०१
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**०.०१**	**०.००**	**०.०१**
३६	गडचिरोली	सर्वसा	१०.००	०.००	१०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**१०.००**	**०.००**	**१०.००**
	एकूण नागपूर विभाग	सर्वसा	२४.५२	०.००	२४.५२
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**२४.५२**	**०.००**	**२४.५२**
	एकूण योजना नियतव्यय	सर्वसा	८६.६२	०.००	८६.६२
		विघयो	०.००	०.००	०.००
		आदिवासी	०.००	०.००	०.००
		आदिक्षेबा	०.००	०.००	०.००
		एकूण	**८६.६२**	**०.००**	**८६.६२**

अवरुद्ध पाण्यांत मत्स्यसंवर्धन

अ.क्र.	जिल्हा	उपयोजना	लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पित तरतूद (लाख)
१	२	३	४	५
१	मुंबई शहर	सर्वसा		०.००
२	मुंबई उपनगर	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
३	ठाणे	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.०४
		आदिवासी	२४०५०५०२	०.००
		आदिक्षेबा	२४०५०६७४	०.००
४	पालघर	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.०१
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
५	रायगड	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
६	रत्नागिरी	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
७	सिधुदूर्ग	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
मुंबई विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो		**०.०५**
		आदिवासी		**०.००**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**०.०५**
८	पुणे	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
९	सातारा	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.५०
१०	सांगली	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	१.२०
११	सोलापूर	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
१२	कोल्हापूर	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	१०.००

अ.क्र.	जिल्हा	उपयोजना	लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पित तरतूद (लाख)
१	२	३	४	५
पुणे विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो	**२४०५०६२९**	**११.७०**
		आदिवासी		**०.००**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**११.७०**
१३	नाशिक	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी	२४०५०५०२	३.००
		आदिक्षेबा		०.००
१४	धुळे	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
१५	नंदुरबार	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी	२४०५०५०२	२.००
		आदिक्षेबा		०.००
१६	जळगाव	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी	२४०५०५०२	०.०१
		आदिक्षेबा		०.००
१७	अहमदनगर	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.०१
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
नाशिक विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो	**२४०५०६२९**	**०.०१**
		आदिवासी	**२४०५०५०२**	**५.०१**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**५.०२**
१८	औरंगाबाद	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
१९	जालना	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.०१
		आदिक्षेबा		०.००

अ.क्र.	जिल्हा	उपयोजना	लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पित तरतूद (लाख)
१	२	३	४	५
२०	बीड	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
२१	परभणी	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		एकूण		०.००
औरंगाबाद विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो		**०.०१**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**०.०१**
२२	हिंगोली	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
२३	नांदेड	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
२४	उस्मानाबाद	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	१.५०
२५	लातूर	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	१.००
		आदिक्षेबा		०.००
लातूर विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो	**२४०५०६२९**	**२.५०**
		आदिवासी		**०.००**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**२.५०**
२६	बुलढाणा	सर्वसा		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
२७	अकोला	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
२८	वाशिम	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिक्षेबा	२४०५०६७४	०.००

अ.क्र.	जिल्हा	उपयोजना	लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पित तरतूद (लाख)
१	२	३	४	५
२९	अमरावती	सर्वसा		०.००
		विघयो	२४०५०६२९	०.०१
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
३०	यवतमाळ	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
अमरावती विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो		**०.०१**
		आदिवासी		**०.००**
		आदिक्षेबा		**०.००**
		एकूण		**०.०१**
३१	नागपूर	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
३२	वर्धा	सर्वसा		०.००
३३	भंडारा	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
३४	गोंदिया	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी	२४०५०५०२	०.१०
		आदिक्षेबा	२४०५०६७४	०.१०
३५	चंद्रपूर	सर्वसा		०.००
		विघयो		०.००
		आदिवासी		०.००
		आदिक्षेबा		०.००
३६	गडचिरोली	सर्वसा		०.००
		आदिवासी		०.००
नागपूर विभाग		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो		**०.००**
		आदिवासी		**०.१०**
		आदिक्षेबा		**०.१०**
		एकूण		**०.२०**
एकूण योजना		**सर्वसा**		**०.००**
		विघयो		**१४.२८**
		आदिवासी		**५.११**
		आदिक्षेबा		**०.१०**
		एकूण		**१९.४९**

प्रकरण ५
योजनेत्तर योजना (अनिवार्य)

१	योजना क्रमांक	१			
२	**योजनेचे नाव**	**हायस्पीड डिझेल तेलावरील विक्रीकराची प्रतिपूर्तीबाबत**			
३	योजनेचे वर्गीकरण	अनिवार्य			
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	मूळ अर्थसंकल्पीय तरतूद राज्य हिस्सा (रु.लाख)	पूरक मागणी	एकूण तरतूद
		२४०५१२७८	१००००.००	०.००	१००००.००

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

या योजनेअंतर्गत सागरी मासेमारी करून राज्यातील लोकांना प्रथिनयुक्त अन्नाचा पुरवठा व सागरी मत्स्योत्पादन निर्यात करून राज्याला व देशाला परकीय चलन मिळवून देणारा हा व्यवसाय असल्यामुळे शासनाने सागरी मत्स्यव्यवसायासाठी प्रोत्साहन म्हणून मासेमारी करणाऱ्या या नौकांनी वापरलेल्या हायस्पीड डिझेल तेलावरील विक्रीकराची प्रतिपुर्ती संबंधित नौका मालकांना मच्छीमार सहकारी संस्थांच्या माध्यमातून विहित डिझेल कोटा मंजुरीच्या मर्यादेत उपलब्ध करून देण्यात येते. यासाठी कृषी व पदुम विभागाचे शासन निर्णय क्रमांक मत्स्यवि-१००५/प्र. क्र.१७४/पदुम-१४, दिनांक ३ सप्टेंबर २००५ नुसार राज्यातील मच्छीमार सहकारी संस्थांच्या यांत्रिक नौकांना लागणाऱ्या हायस्पीड डिझेल तेलावर १००% विक्रीकरात सवलत देण्याची योजना मूल्यवर्धीत कर प्रणाली (VAT) लागू झाल्यानंतर देखील पूढे चालू ठेवण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

योजनेखाली मागील ५ वर्षात झालेला खर्च खालीलप्रमाणे.

अ.क्र.	वर्ष	एकूण खर्च (रु.लाख)
१.	२०१८-१९	५४००.००
२.	२०१९-२०	९०६५.००
३.	२०२०-२१	५९९९.४३
४.	२०२१-२२	१२०६१.०१
५.	२०२२-२३	१६१०.००

सदर योजना ही योजनेत्तर योजनेमधून राबविण्यात येत होती, परंतु सन २०२३-२४ या वर्षापासून ही योजना योजनांतर्गत योजनेखाली राबविण्यासाठी नियोजन विभागाकडून मूळ अर्थसंकल्पीय तरतूद रु. १००००.०० लक्ष मंजूर करण्यात आली.

१	योजना क्रमांक	२	
२	**योजनेचे नाव**	**मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण**	
३	योजनेचे वर्गीकरण	अनिवार्य	
४	सन २०२३-२४ साठी अर्थसंकल्पीय तरतूद	लेखाशिर्ष	राज्यहिस्सा (रु. लाख)
		२४०५०२९१	०.२७

योजनेचे संक्षिप्त वर्णन :

मासेमारी नौकांचे यांत्रिकीकरण व भूजलाशयातील मच्छिमार युवकांना प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने ६ प्रशिक्षण केंद्रातून प्रत्येक सत्रात मच्छीमार युवकांना यांत्रिकी नौका चालविण्याचे ६ महिन्यांचे प्रशिक्षण देण्यात येते.

सदर योजनेतून प्रशिक्षणार्थीना देण्यात येणारे विद्यावेतन बंद करण्यात आले असून प्रशिक्षणार्थीकडूनच प्रशिक्षण शुल्क आकारले जाते.

सदर योजना योजनेत्तर योजनेअंतर्गत राबविण्यात येत असून, खालील प्रमाणे प्रशिक्षण देण्यात येते :—

मासेमारी नौकांच्या यांत्रिकीकरणाची योजना मच्छीमारांमध्ये प्रगत होऊ लागल्यामुळे साहजिकच मच्छीमार यांत्रिक बोटींच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. बोटीवरील इंजिनची निगा राखणे, इंजिन चालविणे, कोणत्या पद्धतीने मासेमारी करून मत्स्योत्पादन वाढविणे इ.बाबत मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण देण्याची गरज लक्षात घेऊन विभागामार्फत बृहन्मुंबई जिल्ह्यात वर्सोवा येथे १९५५-५६, रत्नागिरी येथे १९६२, वसई व अलिबाग येथे १९६५ व सातपाटी व मालवण येथे १९८३ पासून प्रशिक्षण केंद्र सुरू करण्यात आलेली आहेत.

सदर प्रशिक्षणामध्ये मच्छिमार युवकांना नौका, इंजिनाची निगा, अत्याधुनिक मच्छीमारीची साधने इत्यादींचे प्रशिक्षण देण्यात येत. राष्ट्रीय सहकार विकास निगम योजनेअंतर्गत बांधण्यात येणाऱ्या प्रत्येक नौका बांधणी लाभार्थीच्या गटात वरील प्रशिक्षण पूर्ण केलेला प्रशिक्षणार्थी हा सभासद असणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

कार्यरत असलेले सदर प्रशिक्षण हे ६ महिन्यांच्या कालावधीचे असून वर्षातून दोन सत्रात विभागणी केले आहे. प्रशिक्षण कालावधी पुढीलप्रमाणे - १ जानेवारी ते ३० जून पहिले सत्र, दुसरे सत्र १ जुलै ते ३१ डिसेंबर.

प्रत्येक केंद्रामध्ये २२ प्रशिक्षणार्थीप्रमाणे ६ केंद्रात प्रत्येक सत्रात १३२ उमेदवार प्रशिक्षण घेण्याची सोय उपलब्ध आहे. अशाप्रकारे दरवर्षी २६४ उमेदवार या प्रशिक्षण केंद्रात प्रशिक्षण घेणे अपेक्षित आहेत.

शासन निर्णय, दि. ३ फेंब्रुवारी २००१ अन्वये प्रशिक्षणार्थीना प्रतिमाह देण्यात येणारे रुपये ३०० विद्यावेतन बंद करून खालील प्रमाणे दरमहा फी आकारण्याचे आदेश लागू करण्यात आले आहेत.

प्रशिक्षण शुल्क :

(१) दारिद्र्यरेषेखालील प्रशिक्षणार्थींना रु. १००

(२) दारिद्र्यरेषेवरील प्रशिक्षणार्थींना रु. ४५०

इतके शुल्क जुलै, २००३ पासून अंमलात आले आहे.

अलिबाग सागरी प्रशिक्षण केंद्राच्या नुतनीकरणाच्या कामास राष्ट्रीय कृषी विकास कार्यक्रमांतर्गत मंजुरी प्राप्त झाली असून या कामामध्ये नवीन प्रशिक्षण केंद्र इमारत, मत्स्यालय, ऑडीटोरियम इ.चा समावेश आहे. तसेच नवीन प्रशिक्षण नौका बांधण्याचे काम पूर्ण झाले आहे.

सदर अभ्यासक्रमात खालील विषय समाविष्ट आहेत :—

(१) नौकानयनाचे नियम,

(२) किफायतशीर मासेमारी करण्याच्या पद्धती,

(३) विविध मासेमारी प्रकारचे फायदे व तोटे,

(४) मासळीची हाताळणी,

(५) मासळी पकडल्यानंतर ती सुरक्षिंत ठेवण्याच्या विविध पद्धती,

(६) डिझेल इंजिनच्या विविध भागांची माहिती व इंजिन दुरुस्ती करणे,

(७) नौका चालविणे,

(८) आधुनिक मासेमारीच्या पद्धती.

मागील पाच वर्षांतील आकडेवारी खालीलप्रमाणे आहे :—

अ.क्र.	वर्ष	प्रशिक्षणार्थी (संख्या)
१	२०१८-१९	९९
२	२०१९-२०	८९
३	२०२०-२१	१७०
४	२०२१-२२	१८८
५	२०२२-२३	२९

(३) मत्स्यबीज केंद्रे :- (२४०५००७५)

सदर योजनेअंतर्गत शासकीय मत्स्यबीज केंद्रांसाठी मजुरी, दुरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क, कार्यालयीन खर्च, भाडेपट्टी, कर सामुग्री व पुरवठा, लहान बांधकामे इत्यादीसाठी खर्च करण्यात येते.

राज्यामध्ये एकूण ३२ मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र, ३२ मत्स्यबीज संवर्धन केंद्र, ०२ कोळंबी बीज उत्पादन केंद्र व ०१ कोळंबी बीज संवर्धन केंद्र अशी एकूण ६७ केंद्रे अस्तित्वात आहेत.

दि. १६/१२/२०२२ च्या सुधारित शासन निर्णयानुसार खालीलप्रमाणे तरतूद आहे :—

३.१ किमान उत्पादन क्षमता एक वर्षात निर्माण करून दुसऱ्या वर्षी तितके उत्पादन घेणे अनिवार्य असेल. स्थापित क्षमते एवढे वार्षिक मत्स्यबीज उत्पादन दुसऱ्या वर्षात न घेतल्यास केंद्राचा ठेका मुदतपूर्व रद्द करण्याचे अधिकार राज्यस्तरीय समितीस राहतील.

३.२ केंद्र भाडेपट्टीने दिल्यानंतर ठेकेदाराने २ वर्षांत केलेली गुंतवणूक व उत्पादन केंद्रातून निर्मित झालेले मत्स्यबीज याचा आढावा घेऊन केंद्रास पुढील मुदतवाढ देण्यात येईल.

३.३ प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजनांसारख्या शासकीय (केंद्र व राज्यस्तरीय) योजनांमधून मत्स्यबीज उत्पादन व संवर्धन केंद्रांच्या उपलब्ध जागेमध्ये भाडेपट्टीधारकास प्रकल्प उभारण्यास अनुमती राहील. केंद्र-भाडेपट्टी कराराच्या कालावधीत शासकीय अनुदानाच्या योजनांचा कालावधी बसत असल्यास विकासक शासकीय योजनेमधून अर्ज करू शकेल व सदर जागेचा वापर करण्यास त्यास अनुमती असेल. मात्र केंद्र करार कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर निर्माण स्थावर मालमत्ता ही विभागाच्या मालकीची होईल. अर्जदारास शासकीय योजनांची पात्रता असल्यास निवडीमध्ये प्राधान्य असेल.

३.४ अपेक्षित क्षमतेच्या मत्स्यजिरे / मत्स्यबोटुकली उत्पादनासाठी आवश्यक क्षेत्रफळाव्यतिरिक्त क्षेत्र

(अ) मत्स्यव्यवसायास पूरक अन्य व्यवसाय उदा. शोभिवंत मत्स्यप्रजनन व विक्री केंद्र, मत्स्यालय, प्रशिक्षण केंद्र, मूल्यवर्धीत पदार्थ निर्मिती व विक्री केंद्र, RAS, Biofloc, मत्स्यखाद्य कारखाना इत्यादी बाबींसाठी वापरता येऊ शकेल.

(ब) जी केंद्रे निसर्गाच्या सानिध्यात तसेच पर्यटनदृष्ट्या महत्त्वाच्या ठिकाणी आहेत तेथे ॲक्वाटुरिझम, फिशपार्क, फिश फुड स्टॉल सारख्या बाबी अनुज्ञेय असतील.

(क) केंद्रांच्या जमिनीपासून अधिकतम महसूल मत्स्यव्यवसाय विकासासाठी उपलब्ध होण्यासाठी सदर जागेचा वाणिज्यिक (Commercial) वापर शक्य होत असेल तर ती जागा भाडेपट्टीने देण्याकरिता केंद्राच्या विकासासाठीच्याच निविदेत समाविष्ठ केली जाईल अथवा केंद्र निहाय स्वतंत्र निविदा काढण्यात येतील. त्याकरिता राज्यस्तरीय समिती निर्णय घेईल.

३.५ सदर सुधारित शासन निर्णयान्वये मान्यताप्राप्त असलेल्या केंद्रांपैकी जास्तीत जास्त केंद्रांचा विकास होऊन राज्याची मत्स्यबोटुकलीची गरज भागविणे शक्य होईल.

सदर योजनेतंर्गत शासकीय मत्स्यबीज केंद्रांसाठी मजुरी, दुरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क, कार्यालयीन खर्च, भाडेपट्टी व कर, सामुग्री व पुरवठा, लहान बांधकामे इत्यादी उद्दीष्ठांसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु. ५१.३२ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(४) अवरुद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन : (२४०५००८४)

सदर योजनेतंर्गत मत्स्यबीज केंद्रासाठी मजुरी, कार्यालयीन खर्च, भाडेपट्टी व कर, सामुग्री व पुरवठा, लहान बांधकामे इत्यादी उद्दीष्ठांसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु. ३.०९ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(५) सागरी मासेमारी नियमन : (२४०५०२२६)

सदर योजनेतंर्गत कार्यालयीन खर्च, सामुग्री व पुरवठा, संवेदनशील मासळी उतरविण्याच्या केंद्रांच्या ठिकाणी नेमणूक केलेल्या सुरक्षा रक्षक व पर्यवेक्षक इत्यांदींच्या मानधनावरील खर्च, महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ ची अमलंबजावणी करणेसाठी सागरी जिल्ह्यांसाठी भाडेपट्टीने घेतलेल्या गस्ती नौकांचे भाडे अदा करणेसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु.१०००.२९ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(६) नैसर्गिक आपत्तीत मृत पावलेल्या मच्छीमारांच्या वारसांना अनुदान : (२४०५१२८७)

मच्छिमारांस मासेमारी करतांना अपघाताने मृत्यू आल्यास किंवा तो बेपत्ता झाल्यास त्याच्या वारसांना मासेमार संकट निवारण निधीतून अर्थसहाय्य देण्याबाबतची योजना कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे शासन निर्णय क्र. मत्स्यम-११८९/सीआर-११७/पदुम-१४, दि. ८ जून १९८९ पासून या विभागाकडून राबविण्यात येते. सध्या शासन निर्णय क्र.मत्स्यवि-१००६/७९(१३)/पदुम-१४, दि. १ एप्रिल २००८ अन्वये रु. १,००,००० अर्थसहाय्य वारसदारास देण्यात येत आहे.

अर्थसहाय्य मंजूर करताना खालील अटी/शर्तीची पूर्तता करणे आवश्क आहे :—

(१) अपघाताची नोंद पोलीस ठाण्यात होणे आवश्यक.

(२) संबधित ग्राम पंचायतीचे, सरपंच/पोलीस पाटील यांचे मृत मच्छिमारांबाबत मृत्यू तसेच वारस प्रमाणपत्र.

(३) जन्म-मृत्यू दाखला.

(४) संबंधित मत्स्य. सह. संस्थेचे क्रियाशील मच्छिमार असल्याचे प्रमाणपत्र.

मच्छिमार मासेमारी करतांना वा तत्ससंबंधित इतर काम करतांना अपघाताने मृत्यू पावल्यास वा बेपत्ता झाल्यास संबंधित वारसास जिल्हा कार्यालयाकडे अर्थसहाय्य मिळण्यासाठी अर्ज करावा लागतो. जिल्हा कार्यालय प्रस्तावाची छाननी करून त्यासाठी लागणाऱ्या कागदपत्रांची पूर्तता करून घेऊन प्रादेशिक कार्यालयामार्फत आयुक्त कार्यालयाकडे सादर करण्यात येतात. मा. आयुक्त प्रस्तावांना मंजुरी देऊन अर्थसहाय्य मंजूरीचे कार्यालयीन आदेश निर्गमित करतात. त्या कार्यालयीन आदेशानुसार संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय कोषागारातून रक्कम काढून संबंधित वारसदारांस त्याच्या बँक खात्यात डिबीटी द्वारे जमा करतात.

मच्छीमारास मासेमारी करतांना अपघाती मृत्यू झाल्यास / बेपत्ता झाल्यास त्यांच्या वारसांना मासेमारी संकट निवारण निधीतून रु. १,००,००० इतके अर्थसहाय्य देण्यात येते. सदर योजनेअंतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये रु. २४.७५ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(७) शाळा : (२४०५१२०४)

शासनाने मच्छिमार समाजातील मुलांना शालेय शिक्षण मिळण्यासाठी सात सागरी जिल्ह्यात ठाणे/पालघर येथे ०१ माध्यमिक व २ प्राथमिक, रायगड, रत्नागिरी जिल्ह्यात प्रत्येकी ०२ प्राथमिक व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात ०२ प्राथमिक अशा एकूण ९ शाळा सन २००२ पर्यंत विभागाकडून चालविण्यात येत होत्या.

सदर ९ शाळा शासनाच्या दिनांक २० फेब्रुवारी २००२ च्या आदेशान्वये जिल्हा परिषदेकडे हस्तांतरित करण्यात आल्या आहेत. या शाळेमधील कर्मचारी वर्ग जिल्हा परिषदेकडे प्रति नियुक्तीवर हस्तांतरित करण्यात आलेला आहे.

सागरी जिल्ह्यांमधील मत्स्यव्यवसाय शाळा, जिल्हा परिषदेकडे हस्तांतरीत झालेल्या असून, सदर योजनेअंतर्गत सहाय्यक अनुदान अदा (वेतनेत्तर) व सहाय्यक अनुदान (वेतन) अदा करणेसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु. ६०५.९६ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

(८) तारापोरवाला मत्सालय : (२४०५०३९८)

तारापोरवाला मत्सालय हे मरीन ड्राईव्ह, दक्षिण मुंबई येथे असून मजुरी, दुरध्वनी, वीज व पाणी, प्रवास खर्च, भाडेपट्टी व कर, प्रकाशने, संगणक खर्च, सामुग्री व पुरवठा, लहान बांधकाम, यंत्र व साधन सामुग्री अदा करणेसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु. १७२.७९ लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध करण्यात आली आहे.

(९) मुख्य कार्यालय व प्रादेशिक कार्यालय (भारीत) : (२४०५००१२)

सदर योजनेतंर्गत भारीत खर्च अदा करणेसाठी सन २०२३-२४ मध्ये रु. १.५० लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.

प्रकरण ६
मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास निधी योजना (FIDF)

प्रकरण - ६

मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास निधी योजना (FIDF)

केंद्र शासनाच्या मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास (Fisheries and Aquaculture Infrastructure Fund- FIDF) या योजनेमध्ये सहभाग घेऊन राज्याच्या सागरी भागामध्ये विविध सोयी- सुविधा पुरविण्यासाठी जेट्टीचे बांधकामे, बर्फ कारखाना स्थापन करणे, शीतगृहे उभारणे, मासळी मार्केटचे आधुनिकीकरण करणे इ. २० प्रकारच्या सुविधांसाठी शासनाने शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि- ११२०/ प्र.क्र.२५/ पदुम-१४, दिनांक १२ नोव्हेंबर २०२० अन्वये मान्यता दिलेली आहे. मत्स्यबंदरे मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील पायाभूत विकास (Fisheries and Aquaculture Infrastructure Fund- FIDF) या योजनेतंर्गत खालील मत्स्यबंदरे विकसित करण्यासाठी शासनास प्रस्तावित करण्यात आलेले आहे.

अ.क्र.	मत्स्यबंदरे	जिल्हा	सन २०२२-२३ प्रकल्प किंमत (कोटी)	GST व Insurance Charg वाढीसह सुधारित प्रकल्प किंमत
१	२	३	४	५
१	हर्णे ता. दापोली	रत्नागिरी	२२१.३१	२३४.७८
२	साखरीनाटेता. राजापूर	रत्नागिरी	१४६.९०	१६९.६४
३	जीवना ता. श्रीवर्धन	रायगड	१८५.४८	२०४.९१
४	भरडखोल ता. श्रीवर्धन	रायगड	१९९.६४	१३२.४८
५	सातपाटी ता. पालघर	पालघर	२६७.१२	२९०.६६
		एकूण ...	**९३०.४५**	**१०२४.४७**

महाराष्ट्र मत्स्योदयोग विकास महामंडळ यांचे मार्फत वर नमूद ५ मत्स्यबंदरांची मुलभूत सोयी- सुविधा पुरविणे, सर्वेक्षण व सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे. वरील ५ बंदरामध्ये पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण करण्याचे प्रस्तावित असून सदर बंदरांची बांधकामे करण्यासाठी शासन पत्र क्र. मत्स्यवि- ११२०/प्र. क्र. २५/पदुम- १४, दिनांक १ जून २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये महाराष्ट्र मेरिटाईम बोर्डाकडे हस्तांतरीत करण्यात आलेले आहे.

शासन निर्णय क्र. खाक्षेस-२०१५/प्र.क्र.२०९/रस्ते-९ अ दिनांक २४ जानेवारी २०१७ अन्वये प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (PMC) च्या नियुक्तीसाठी अंदाजपत्रकिय किंमतीच्या ३ % शुल्क आकारण्यात आला आहे. या व्यतिरिक्त सदरहू प्रकल्पांकरिता CRZ Clearance, EIA, MCZMA, SEIAA इ. मान्यता/ना-हरकत घेणे, CWPRS, पुणे यांच्यामार्फत तांत्रिक अभ्यास करून घेणे, भु-गर्भ तांत्रिक तपासणी करणे इ. बाबींकरिता दिनांक २४ जून २०२२ रोजी रु. ४.१९ कोटी महाराष्ट्र मेरिटाईम बोर्ड यांना निधी वितरित करण्यात आलेला आहे.

प्रकरण ७
प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना

प्रकरण - ७

प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना

प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना सन २०२०-२१ ते सन २०२४-२५ या पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी राबविण्यास केंद्र शासनाने दिनांक २० मे २०२० च्या पत्रान्वये मान्यता प्रदान केलेली असून मार्गदर्शक सूचना दिनांक २४ जून २०२० रोजी निर्गमित केलेल्या आहेत. राज्य शासनाने सदर योजना राबविण्यास दिनांक ५ नोव्हेंबर २०२० च्या कॅबिनेट बैठकीमध्ये मान्यता प्रदान केलेली असून, शासन निर्णय क्रमांक मत्स्यवि-१०२०/प्र.क्र.१००/पदुम-१४, दिनांक १७ नोव्हेंबर २०२० नुसार, राज्य शासनाने केंद्रिय क्षेत्रिय योजना, व लाभार्थीभिमुख योजना व लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना राज्यामध्ये राबविण्यास मान्यता प्रदान केलेली आहे. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमूद केलेल्या सर्व ९५ योजना राज्यामध्ये राबविण्यास शासनाने मान्यता प्रदान केलेली आहे. प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजना महाराष्ट्र राज्यासाठी मंजुर नियतव्यवसायाची वर्ष निहाय विगतवारी खालीलप्रमाणे.

(सन २०२०-२१ ते २०२४-२५) **(रु. कोटी)**

वर्ष	नियतव्यय टक्केवारी (%)	मंजूर केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा	एकूण प्रकल्प किंमत
२०२०-२१	१५	५२	३६	४६	१३४
२०२१-२२	२५	८६	६०	७७	२२३
२०२३-२४	२५	८६	६०	७७	२२३
२०२३-२४	२०	६९	४८	६१	१७८
२०२४-२५	१५	५२	३६	४६	१३४
एकूण	**१००**	**३४५**	**२४०**	**३०७**	**८९२**

(२) मत्स्यव्यवसाय क्षेत्र रोजगार, अन्न व पौष्टिक सुरक्षा, परकीय चलन, मिळकत आणि लाखोंच्या उत्पन्नासाठी विशेषतः ग्रामीण भागातील विकासातील महत्त्वपूर्ण कामांमुळे मत्स्यपालन विकास कार्यक्रमात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावते. हे क्षेत्र राज्यामध्ये प्राथमिक पातळीवर सुमारे ५५१४०० मच्छिमार, मत्स्यशेतकरी व या व्यवसायावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तींना उदरनिर्वाहचे साधन उपलब्ध करून देत आहे. मासे हा किफायतशीर प्रथिनांचे उत्तम स्रोत आहे, उपासमार आणि पोषक तूट भरुन काढण्यासाठी सर्वात चांगला पर्याय मानला जातो. मासेमारी, मत्स्यपालक, मासे विक्रेते आणि मासेमारी व मत्स्यव्यवसाय संबंधित अनुषंगाने समावेश असलेल्या इतर भागधारकांचे उत्पन्न वाढविण्याचे आणि आर्थिक भरभराट होण्याची या क्षेत्रामध्ये अपार क्षमता आहे.

(३) मत्स्यव्यवसाय विभाग, **(मत्स्यपालन, पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय मंत्रालय)** भारत सरकार प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना राबवत आहे. भारतातील मत्स्यव्यवसाय क्षेत्राच्या टिकाऊ व जबाबदार विकासाच्या माध्यमातून निलक्रांती घडवून आणण्यासाठी ही योजना एकूण रु.२००५० कोटींच्या गुंतवणूकीवर राबविली जात आहे.

(४) प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजने अंतर्गत मत्स्यपालक, मासे कामगार, मासे विक्रेते, अनुसूचित जाती/जमाती/महिला/भिन्न अपंग व्यक्ती, बचतगट (एसएचजी)/मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील संयुक्त उत्तरदायित्व गट (JLGs). मत्स्यव्यवसाय फेडरेशन्स, उद्योजक, खासगी कंपन्या आणि मत्स्य उत्पादक संघटना/कंपन्या (एफएफपीओ/सीएस) यांना मत्स्यपालनाच्या विकासाचे उपक्रम राबविण्याकरिता आर्थिक सहाय्य करणार आहे.

(५) प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजने अंतर्गत लाभार्थीभिमुख उपक्रम राबविण्यासाठी रु. १२३४०/- कोटी रुपयांच्या गुंतवणूकीची तरतूद केली आहे.

(६) प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजने अंतर्गत लाभार्थीभिमुख उपक्रमांमध्ये हॅचरीचा विकास, ग्रो-आउट आणि तलावाचे संगोपन, इनपुट कॉस्ट, री-सर्कुलेटरी एक्वाकल्चर सिस्टम (RAS), जलाशयांमध्ये पिंजरा उभारणे, खुल्या समुद्रामध्ये पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन, सिवीड कल्चर, बायवॉल्व्ह कल्चर, ट्राउट शेतीसाठी रेसवे बांधणे, शोभीवंत व करमणुकीचे मत्स्यपालन, खोल समुद्रातील मासेमारी जहाजांना अर्थसहाय्य, सध्याच्या मासेमारी जहाजांचे अपग्रेडेशन, पारंपारिक व मोटार चालवणारे मासेमारी जहाजांच्या सुरक्षेसाठी किट

पुरविणे, बोटी व जाळे पुरविणे पारंपारिक मच्छिमारांसाठी, संभाषण किंवा ट्रॅकिंग डिव्हाइस आणि पीएफझेड डिव्हाइस खरेदीसाठी समर्थन. प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजने अंतर्गत शितगृह बांधकाम, बर्फ़ कारखाना, खाद्य कारखाना/किरकोळ मत्स्य विक्री केंद्र बांधकाम, कियॉस्क, मत्स्य मूल्यवर्धीत उद्योग, ई-ट्रेडिंग आणि ई-मार्केटिंगसाठी ई-प्लॅटफॉर्म पुरवणे, रोगनिदान चाचणी करिता दर्जेदार प्रयोगशाळा उभारणी, मच्छीमारांना आणि मासेमारी करणाऱ्या जहाजांना विमा, सामाजिक आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या सक्रिय पारंपारिक मच्छीमारांसाठी जीवन निर्वाह व पौष्टिक आधार इ. गोष्टी करिता सहकार्य करण्यात येणार आहे.

(७) मत्स्यव्यवसाय विभाग, मत्स्यपालन, पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय मंत्रालयाने २ जून, २०२० रोजी प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेची विस्तृत मार्गदर्शक सूचना व शासन निर्णय मराठी व इंग्रजीमध्ये खालील वेबसाइटवर उपलब्ध केले आहेत.

(i) www.dof.gov.in (ii) www.nfdb.gov.in (iii) www.fisheries.maharashtra.gov.in

प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेची उद्दिष्टे

१. शाश्वत, जबाबदार, सर्व समावेशक आणि योग्य पद्धतीने मत्स्यव्यवसायाची उत्पादन क्षमता वाढविणे.

२. उपलब्ध जमीन व जलस्त्रोताचे विस्तारिकरण, विविधीकरण आणि पूरक वापराद्वारे मत्स्योत्पादन व मत्स्यव्यवसायाची उत्पादकता वाढविणे.

३. मूल्य साखळीचे आधुनिकीकरण आणि मजबुतीकरण तसेच मासेमारी नंतरचे व्यवस्थापन आणि गुणवत्ता सुधारिकरण करणे.

४. मच्छिमार व मत्स्यकास्तकार यांचे उत्पन्न दुप्पट करणे आणि रोजगार निर्मिती वाढविणे.

५. निर्यात व कृषी उत्पादन मूल्यवर्धनामध्ये मत्स्यव्यवसायाचे योगदान वाढविणे.

६. मच्छिमार व मत्स्यसंवर्धकांची सामाजिक, भौतिक व आर्थिक सुरक्षा बळकटीकरण करणे.

७. मजबूत मत्स्यव्यवसाय व्यवस्थापन आणि नियामक रचना करणे.

रचना :

निधी वाटप :-

१. **केंद्रीय क्षेत्र योजना (सीएस) :-**

(अ) संपूर्ण प्रकल्प/युनिटसाठी केंद्र हिस्सा (अर्थात १००% केंद्रीय निधी) वहन करेल.

(ब) जिथे थेट लाभार्थी म्हणजेच राष्ट्रीय/मत्स्यव्यवसाय विकास मंडळासह (एनएफडीबी) केंद्र सरकारच्या प्रतिनिधींद्वारे वैयक्तिक/गट उपक्रम राबविले जातात, तिथे केंद्रीय सहाय्य सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी युनिट/प्रकल्प खर्चाच्या ४०% आणि अनुसूचित जाती/जमाती/महिला प्रवर्गासाठी ६०% पर्यंत असेल.

२. लाभार्थी भिमुख योजना अनुदान आकृतीबंध :-

प्रवर्ग	% अनुदान हिस्सा		
	केंद्र हिस्सा (%)	राज्य हिस्सा (%)	लाभार्थी हिस्सा
लाभार्थीभिमुख योजना			
सर्वसाधारण	२४%	१६%	६०%
अ.जा., अ.ज. व महिला	३६%	२४%	४०%

३. लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना अनुदान आकृतीबंध : -

सदर योजनेचा आकृतीबंध खालीलप्रमाणे आहे. एकूण प्रकल्प किंमतीपैकी

	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
केंद्र पुरस्कृत लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना	६० %	४० %

लाभार्थी :-

१.१ प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजनेंचा लाभ खालील व्यक्ती घेऊ शक्तात.

I. मच्छीमार/मत्स्यशेतकरी/बेरोजगार युवक/उद्योजक.

II. मत्स्यउत्पादक.

III. मत्स्य कामगार आणि मत्स्य विक्रेते.

IV. मत्स्यव्यवसाय विकास महामंडळ.

V. मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रात महिला स्वंयमसहाय्यता गट/ मच्छीमार स्वंयमसहाय्यता गट (SHGs) / संयुक्त दाईत्व गट (JLGs).

VI. मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था/ अनुसूचित जाती/जमाती सहकारी संस्था.

VII. मत्स्यव्यवसाय फेडरेशन.

VIII. उद्योजक आणि खाजगी कंपन्या.

IX. मत्स्यउत्पादक संघटना / कंपन्या (एफएफपीओ / सीएस).

X. अनुसूचित जाती / जमाती / महिला / वेगळ्या सक्षम व्यक्ती.

XI. राज्य सरकार / केंद्रशासित प्रदेश आणि त्यांची संस्था इत्यादीसह.

XII. राज्य मत्स्यव्यवसाय विकास मंडळ (एसएफडीबी).

XIII. केंद्र सरकार आणि त्यातील घटक.

प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेचा वर्षनिहाय केंद्र शासनामार्फत मंजूर कृती आराखडा

सन २०२०-२१

(रु. कोटी)

अ. क्र.	योजना	प्रकल्प किंमत	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा
१	केंद्रीय क्षेत्र योजना (CSS)	०.००	०.००	०.००	०.००
२					
अ	लाभार्थीभिमुख योजना (Beneficiary Oriented)	१४८.८५	४९.४४	३२.९६	६६.४५
ब	लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (Non-Beneficiary Oriented)	१०.०३	६.०२	४.०१	०.००
	एकूण ...	**१५८.८९**	**५५.४६**	**३६.९७**	**६६.४५**

सन २०२१-२२

(रु. कोटी)

अ. क्र.	योजना	प्रकल्प किंमत	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा
१	केंद्रीय क्षेत्र योजना (CSS)	०.००	०.००	०.००	०.००
२					
अ	लाभार्थीभिमुख योजना (Beneficiary Oriented)	२१६.३८	७२.४७	४८.३१	९५.५८
ब	लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (Non-Beneficiary Oriented)	०.००	०.००	०.००	०.००
	एकूण ...	**२१६.३८**	**७२.४७**	**४८.३१**	**९५.५८**

सन २०२२-२३

(रु. कोटी)

अ. क्र.	योजना	प्रकल्प किंमत	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा
१	केंद्रीय क्षेत्र योजना (CSS)	०.००	०.००	०.००	०.००
२					
अ	लाभार्थीभिमुख योजना (Beneficiary Oriented)	१९८.११	६९.३६	४६.२४	८२.५०
ब	लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (Non-Beneficiary Oriented)	६३.००	३७.८०	२५.१९	०.००
	एकूण ...	**२६१.११**	**१०७.१६**	**७१.४४**	**८२.५०**

सन २०२२-२३ (अतिरिक्त कृती आराखडा)

(रु.कोटी)

अ. क्र.	योजना	प्रकल्प किंमत	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा
१	केंद्रीय क्षेत्र योजना (CSS)	०.००	०.००	०.००	०.००
२					
अ	लाभार्थीभिमुख योजना (Beneficiary Oriented)	३४१.२०	११९.००	७९.४३	१४२.७७
ब	लाभार्थी हिस्सा नसलेल्या योजना (Non-Beneficiary Oriented)	०.००	०.००	०.००	०.००
	एकूण ...	**३४१.२०**	**११९.००**	**७९.४३**	**१४२.७७**

प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना- जिल्हानिहाय लाभार्थी संख्या

अ.क्र.	जिल्हा	सन २०२०-२१	सन २०२१-२२	सन २०२२-२३	एकूण
१	२	३	४	५	६
१	मुंबई शहर	१२	५	१२	२९
२	मुंबई उपनगर	२०	४७	३४	१०१
३	ठाणे	७	१८	१२	३७
४	पालघर	३९	१२	८	५९
५	रायगड	२२	४०	२६	८८
६	रत्नागिरी	१९	६६	३६	१२१
७	सिंधुदुर्ग	१६	५३	६६	१३५
	एकूण मुंबई विभाग ...	**१३५**	**२४१**	**१९४**	**५७०**
८	पुणे	२८	९३	२५३	३७४
९	सातारा	७	२२	३९	६८
१०	सांगली	१३	२०	६४	९७
११	सोलापूर	२८	२८	१४	७०
१२	कोल्हापूर	१४	२९	४५	८८
	एकूण पुणे विभाग ...	**९०**	**१९२**	**४१५**	**६९७**
१३	नाशिक	२२	१५	४४	८१
१४	धुळे	१७	३५	४२	९४
१५	नंदुरबार	३७	४३	२१	१०१
१७	अहमदनगर	४८	५५	१४८	२५१
१६	जळगाव	६	१२	२	२०
	एकूण नाशिक विभाग ...	**१३०**	**१६०**	**२५७**	**५४७**
१८	औरंगाबाद	६	१७	५	२८
१९	बीड	३३	२७	७२	१३२
२०	जालना	२२	२०	२३	६५
२१	परभणी	१६	२३	१९	५८
	एकूण औरंगाबाद विभाग ...	**७७**	**८७**	**११९**	**२८३**
२२	लातूर	१६	१७	३	३६
२३	उस्मानाबाद	२१	९	१८	४८
२४	नांदेड	४०	१७	६२	११९
२५	हिंगोली	११	१९	२१	५१
	एकूण लातूर विभाग ...	**८८**	**६२**	**१०४**	**२५४**

अ.क्र.	जिल्हा	सन २०२०-२१	सन २०२१-२२	सन २०२२-२३	एकूण
१	२	३	४	५	६
२६	अमरावती	३४	२४	५५	११३
२७	अकोला	२०	२९	८	५७
२८	बुलढाणा	१३	२०	७	४०
२९	वाशिम	१३	१९	६	३८
३०	यवतमाळ	१९	१८	०	३७
एकूण अमरावती विभाग ...		**९९**	**११०**	**७६**	**२८५**
३१	नागपूर	५९	११९	१२४	३०२
३२	वर्धा	१७	१९	९	४५
३३	भंडारा	२७	२९	४२	९८
३४	गोंदिया	२१	१४	१३	४८
३५	चंद्रपूर	३२	३५	६२	१२९
३६	गडचिरोली	२२	३८	१६	७६
एकूण नागपूर विभाग ...		**१७८**	**२५४**	**२६६**	**६९८**
एकूण राज्य ...		**७९७**	**११०६**	**१४३१**	**३३३४**

सन २०२०-२१ प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना- जिल्हानिहाय निधी वितरण

अ.क्र	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
१	मुंबई शहर	४५२६०००	११३१५०००	६७८९०००
२	मुंबई उपनगर	२४५४१९	६१३५४८	३६८१२९
३	ठाणे	३३५७९९०	८३९७४७५	५०३९४८५
४	पालघर	५३९३६७०	१३४८४१७६	८०९०५०६
५	रायगड	३८७५२२०	९६८८०५०	५६५९८३०
६	रत्नागिरी	१४५५४९०	३६३८७२४	२१८३२३४
७	सिंधुदुर्ग	२०४८८४५३	५१२२३६३४	३०५८२१८१
एकूण मुंबई विभाग ...		**३९३४२२४२**	**९८३६०६०७**	**५८७१२३६५**
८	पुणे	२१६००००	५४०००००	३२४००००
९	सातारा	३९०६०००	९७६५०००	५७९६०००
१०	सांगली	२६४०००	६६००००	३९६०००
११	सोलापूर	२४०००००	६००००००	३६०००००
१२	कोल्हापूर	१२८३७०००	३२०९१०००	१९१९१०००
एकूण पुणे विभाग ...		**२१५६७०००**	**५३९१६०००**	**३२२२३०००**
१३	नाशिक	४६२००००	११५५००००	६९३००००
१४	धुळे	६७९२०००	१६९८००००	१०१८८०००
१५	नंदुरबार	२२४००	५६०००	३३६००
१६	जळगाव	३२०३६४०	८००९१००	४८०५४६०
१७	अहमदनगर	१८२०५२४०	४५५१३१००	२७३०७८६०
एकूण नाशिक विभाग ...		**३२८४३२८०**	**८२१०८२००**	**४९२६४९२०**
१८	औरंगाबाद	९४१०४००	२३५२६०००	१४११५६००
१९	बीड	१००७१२०	२५१७८००	१५१०६८०
२०	जालना	१४६८०००	३६७००००	२२०२०००
२१	परभणी	१२४३७५२०	३१०९३८००	१८६५६२८०
एकूण औरंगाबाद विभाग ...		**२४३२३०४०**	**६०८०७६००**	**३६४८४५६०**

अ.क्र	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
२२	लातूर	१४०६०००	३५१५०००	२१०९०००
२३	उस्मानाबाद	१०५१७२८०	२६२९३२००	१५७७५९२०
२४	नांदेड	४८५१२०	१२१२८००	७२७६८०
२५	हिंगोली	१४१४४४००	३५३६१०००	२१२१६६००
एकूण लातूर विभाग ...		**२६५५२८००**	**६६३८२०००**	**३९८२९२००**
२६	अमरावती	११८१२९७	२९७३७९२	१७९२४९५
२७	अकोला	७२००००	१८०००००	७२००००
२८	बुलढाणा	३६१२००	९०३०००	५४२२००
२९	वाशिम	१३६८६४०	३४२१६००	१९८०९६०
३०	यवतमाळ	७०८६३९७	१७७३७०४२	१०२१९०४५
एकूण अमरावती विभाग ...		**१०७१७५३४**	**२६८३५४३४**	**१५२५४७००**
३१	नागपूर	१७४८४००	४३७१०००	२६२२६००
३२	वर्धा	७६२६४०	१९०६६००	११४३९६०
३३	भंडारा	५२३३२०	१३०९८००	७८६४८०
३४	गोंदिया	७८१६००	१९५४०००	११७२४००
३५	चंद्रपूर	६६४०००	१६६००००	९९६०००
३६	गडचिरोली	१४४८७९६०	३६२२१४००	२१७३३४४०
एकूण नागपूर विभाग ...		**१८९६७९२०**	**४७४२२८००**	**२८४५४८८०**
एकूण राज्य ...		**१७४३१३८१६**	**४३५८३२६४१**	**२६०२२३६२५**

सन २०२१-२२ प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना- जिल्हानिहाय निधी वितरण

अ.क्र	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
१	मुंबई शहर	६५२३८०	४३४९२०	१०८७३००
२	मुंबई उपनगर	१०९३१४००	७२८७६००	१८२१९०००
३	ठाणे	५४६६७७५	३६४४५१७	९१११२९२
४	पालघर	२०५२५११	१३६८३४२	३४२०८५३
५	रायगड	१४१४४४४५	९४२९२९६	२३५७३७४१
६	रत्नागिरी	२७१०३४६२	१८०६८९७५	४५१७२४३७
७	सिंधुदुर्ग	८३८२५३३.२	५५८८३५४.८	१३९७०८८८
	एकूण मुंबई विभाग ...	**६८७३३५०६.२**	**४५८२२००४.८**	**११४५५५५११**
८	पुणे	२१५१७२६०	१४३४४८४०	३५८६२१००
९	सातारा	८८५६०००	५९०४०००	१४७६००००
१०	सांगली	१५३९०००	१०२६०००	२५६५०००
११	सोलापूर	१४८४७२४०	९८९८१६०	२४७४५४००
१२	कोल्हापूर	३७५१२००	२५००८००	६२५२०००
	एकूण पुणे विभाग ...	**५०५१०७००**	**३३६७३८००**	**८४१८४५००**
१३	नाशिक	२११९५००	१४१३०००	३५३२५००
१४	धुळे	११६८६५००	७७९१०००	१९४७७५००
१५	नंदुरबार	१२३५३९६०	८२३६१४०	२०५९०१००
१६	जळगाव	२१७८०००	१४५२०००	३६३००००
१७	अहमदनगर	१५०१८०००	१००१२०००	२५०३००००
	एकूण नाशिक विभाग ...	**४३३५५९६०**	**२८९०४१४०**	**७२२६०१००**
१८	औरंगाबाद	४८४२०००	३२२८०००	८०७००००
१९	बीड	१०५०००००	७००००००	१७५०००००
२०	जालना	२११६३२०	१४१०८८०	३५२७२००
२१	परभणी	६८९७६००	४५९८४००	११४९६०००
	एकूण औरंगाबाद विभाग ...	**२४३५५९२०**	**१६२३७२८०**	**४०५९३२००**

अ.क्र	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
२२	लातूर	३८२५११०	२५५०२९०	६३७५४००
२३	उस्मानाबाद	९३६०००	६२४०००	१५६००००
२४	नांदेड	८०५६८००	५३७१२००	१३४२८०००
२५	हिंगोली	५००४०००	३३३६०००	८३४००००
एकूण लातूर विभाग ...		**१७८२१९१०**	**११८८१४९०**	**२९७०३४००**
२६	अमरावती	५३९८८००	३५९९२००	८९९८०००
२७	अकोला	५८०३२००	३८६८७६०	९६७१९६०
२८	बुलढाणा	७६३२००	५०८८००	१२७२०००
२९	वाशिम	१४४१८००	९६१२००	२४०३०००
३०	यवतमाळ	२५१०२८०	१६७३५२०	४१८३८००
एकूण अमरावती विभाग ...		**१५९१७२८०**	**१०६११४८०**	**२६५२८७६०**
३१	नागपूर	२४४२२७३४	१६३१०२६४	४०७३२९९८
३२	वर्धा	११६५९२००	७७७२८००	१९४३२०००
३३	भंडारा	१७१५२९०	११४२२००	२८५७४९०
३४	गोंदिया	२२६८०००	१५१२०००	३७८००००
३५	चंद्रपूर	२४९५१६०	१६६३४४०	४१५८६००
३६	गडचिरोली	३३३१२००	२२२०८००	५५५२०००
एकूण नागपूर विभाग ...		**४५८९१५८४**	**३०६२१५०४**	**७६५१३०८८**
एकूण राज्य ...		**२६६५८६८६०.२**	**१७७७५१६९८.८**	**४४४३३८५५९**

सन २०२२-२३ प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजना- जिल्हानिहाय निधी वितरण

अ. क्र.	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
१	मुंबई शहर	०	०	०
२	मुंबई उपनगर	३९९०००	२६६०००	६६५०००
३	ठाणे	३९००	२६००	६५००
४	पालघर	१६३१७००	१०८७८००	२७१९५००
५	रायगड	८७६०००	५८४०००	१४६००००
६	रत्नागिरी	५३१९००	३५४६००	८८६५००
७	सिंधुदुर्ग	४६६२०७२	३१०८०४८	७७७०१२०
	एकूण मुंबई विभाग ...	**८१०४५७२**	**५४०३०४८**	**१३५०७६२०**
८	पुणे	०	०	०
९	सातारा	८१००००	५४००००	१३५००००
१०	सांगली	२५२००००	१६८००००	४२०००००
११	सोलापूर	०	०	०
१२	कोल्हापूर	०	०	०
	एकूण पुणे विभाग ...	**३३३००००**	**२२२००००**	**५५५००००**
१३	नाशिक	१८००००	१२००००	३०००००
१४	धुळे	५४००००	३६००००	९०००००
१५	नंदुरबार	०	०	०
१६	जाळगाव	०	०	०
१७	अहमदनगर	०	०	०
एकूण नाशिक विभाग ...		**७२००००**	**४८००००**	**१२०००००
१८	औरंगाबाद	०	०	०
१९	बीड	०	०	०
२०	जालना	०	०	०
२१	परभणी	०	०	०
एकूण औरंगाबाद विभाग ...		**०**	**०**	**०**

अ. क्र.	जिल्हा	निधी वाटप (रुपये)		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	२	३	४	५
२२	लातूर	०	०	०
२३	उस्मानाबाद	०	०	०
२४	नांदेड	६०१५६२०	४०१०४८०	१००२६१००
२५	हिंगोली	०	०	०
एकूण लातूर विभाग ...		**६०१५६२०**	**४०१०४८०**	**१००२६१००**
२६	अमरावती	०	०	०
२७	अकोला	१८०००	१२०००	३००००
२८	बुलढाणा	०	०	०
२९	वाशिम	०	०	०
३०	यवतमाळ	०	०	०
एकूण अमरावती विभाग ...		**१८०००**	**१२०००**	**३००००**
३१	नागपूर	३३६२२४०	२१०८१६०	५४७०४००
३२	वर्धा	०	०	०
३३	भंडारा	०	०	०
३४	गोंदिया	०	०	०
३५	चंद्रपूर	०	०	०
३६	गडचिरोली	०	०	०
एकूण नागपूर विभाग ...		**३३६२२४०**	**२१०८१६०**	**५४७०४००**
एकूण राज्य ...		**२१५५०४३२**	**१४२३३६८८**	**३५७८४१२०**

प्रकरण - ८
विभागाची महत्त्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे
(Key Result Area - K.R.A.)

प्रकरण - ८

सन २०२३-२४ :- विभागाची महत्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे
(Key Result Area - K.R.A)

राज्य मिशन २०२३-२४ करिता शासन पत्राद्वारे मत्स्यव्यवसाय विभागाचे खालील अभियान निश्चित करण्यात आलेले आहे.

राज्य शासनाचे मिशन २०२३-२४ अंतर्गत भुजल मत्स्योत्पादनाची आकडेवारी शास्त्रोक्त पद्धत (Methodology) वापरुन संकलित करणे.

राज्य शासनाचे मिशन २०२३-२४ अंतर्गत "भुजल मत्स्योत्पादनाची आकडेवारी सक्षम व शास्त्रोक्त पद्धत (Methodology) वापरुन संकलित करणे" हे अभियान राबविण्यात येणार आहे. सद्यस्थितीत विभागाद्वारे भुजल मत्स्योत्पादनाची आकडेवारी सात प्रादेशिक कार्यालयाकडून तिमाही स्वरुपात गोळा करण्यात येते. सदर माहितीमध्ये जिल्ह्यातील विभागाच्या अखत्यारीत असलेले तलाव, पाटबंधारे व पाझर तलावातील उत्पादन व नदयांन मध्ये होणारे मत्स्योत्पादन अंदाजण्यात येते.

सदर पद्धतीमध्ये सुधारणा करून भूजल मत्स्योत्पादनाची मा. कृषी आयुक्त यांच्या अधिनस्त असलेली शेततळी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या क्षेत्रातील जिल्हा परिषदेचे तलाव व अप्पर आयुक्त, मृद व जलसंधारण विभाग, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर या विभागात येणारे जलाशय, पिंजरा पद्धत व इतर स्त्रोतातून होणाऱ्या मत्स्योत्पादनाची आकडेवारी प्राप्त करून घेण्याकरिता गुगल फॉर्म तयार करून संबंधित विभागाना त्यानुसार कळविण्यात येऊन सदर आकडेवारी गुगल फॉर्म द्वारे संकलित करण्यात येत आहे, परंतु सदर गुगल फॉर्म द्वारे संकलित करण्यात येत असलेल्या माहितीस योग्य तो प्रतिसाद मिळत नाही.

मुख्य कार्यालयाचे परिपत्रक दि.०९/०५/२०२२ व दि.१३/०५/२०२२ अन्वये खालील अभियान निश्चित करण्यात आलेली आहेत.

(अ) महामत्स्य अभियानंतर्गत मुख्य कार्यालयाचे परिपत्रक दि.०९/०५/२०२२ नुसार कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(ब) राज्यातील सागरी क्षेत्रामध्ये, महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ अंतर्गत पावसाळी मासेमारी बंदी कालावधीची अमंलबजावणी करून समुद्रातील शाश्वत मत्स्यसाठयाचे जतन व वादळी हवामानामुळे होणारी संभाव्य जिवित व वित्तहानी टाळणेसाठी मच्छीमारांमध्ये जागरुकता अभियान व प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे.

सन २०२३-२४ या वर्षाकरिता विभागाची खालील महत्त्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे (Key Result Area - K.R.A.) निश्चित करण्यात आलेली आहेत.

विवरणपत्र- २ - Key Result Area (KRA)

Sr. No.	KRA Point	Brief description	Targets	Progress Report up to the month of 2023
1	2	3	4	5
1	Collection of information about fish production	(A) To collect accurate and comprehensive Information of inland fish production from Zilla Parishad tanks, reservoirs, Cage culture & Soil and Water Conservation Departments of Pune, Aurangabad and Nagpur Division by using google forms.	1.39 Lakh MT	

Sr. No.	KRA Point	Brief description	Targets	Progress Report up to the month of 2023
1	2	3	4	5
		(B) To collect accurate and comprehensive Information of marine fish production by using sample survey method.	4.46 Lakh MT	
2	Use of innovative method in inland fish production	Increase in fish production in inland sector by using cage culture	800 MT	
3	Development of Ornamental Fisheries	Since the unit value of ornamental fish is higher than the food fish, this sector offers good opportunity for rural and urban households to augment income. This will be achieved by establishment of 1. Backyard Ornamental fish Rearing unit (both Marine and Fresh water)	16 units	
		2. Medium Scale Ornamental fish Rearing Unit (Marine and Freshwater Fish)	8 units	
		3. Integrated Ornamental fish unit (breeding and rearing for fresh water fish)	16 units	

मुख्य कार्यालयाचे परिपत्रक दि. ०९/०५/२०२२ व दि.१३/०५/२०२२ अन्वये खालील महत्त्वाची फलनिष्पती क्षेत्रे - Key Result Area (K.R.A) निश्चित करण्यात आलेली आहेत.

(1) Fish Production.

(2) Fish Seed Production.

(3) Cage Culture in Inland Sector.

(4) Development of Ornamental Fisheries.

(5) Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana- Achievement.

(6) Development of Fishery Harbour and providing infrastructure facilities at Fish Landing Centers.

(7) Enforcement of Maharashtra Marine Fishing Regulation Act, 1981.

प्रकरण - ९
किसान क्रेडिट कार्ड
(KCC)

किसान क्रेडिट कार्ड

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने अर्थसंकल्प २०१८-१९ मध्ये किसान क्रेडिट कार्ड (KCC) द्वारे, मच्छीमार व मत्स्यशेतकरी यांना खेळते भांडवल उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेतला आहे. भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे परिपत्रक क्र.आरबीआय/२०१८-१९/११२, दि.४/२/२०१९ व केंद्र शासनाचा मत्स्यव्यवसाय विभाग व केंद्र शासनाचा वित्त सेवा विभाग (DFS) यांचेमार्फत दि.१०/११/२०२१ च्या पत्रान्वये सविस्तर मार्गदर्शक सूचना व कार्यान्वयन मानक प्रणाली (SOP) निगर्मित केलेल्या आहेत.

उद्देश :-

१. किसान क्रेडिट कार्ड (KCC) सुविधेमुळे मत्स्यशेती, कोळंबीशेती व मासेमारी इत्यादीसाठी आवश्यक अल्प मुदतीचे कर्ज उपलब्ध करून देणे.

पात्रता :-

पात्र लाभार्थींचे निकष खालीलप्रमाणे आहेत.

१. मत्स्यव्यवसाय,—

(अ) भूजल मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यशेती :—

१. मच्छीमार, मत्स्यशेतकरी (वैयक्तिक व गट/भागीदार, शेअर क्रॉपर्स, Tenant Farmers), स्वयं सहाय्यता गट, संयुक्त दायित्व गट व महिला गट.

२. लाभार्थी स्वतःचे किंवा भाडेतत्वावरती मत्स्यव्यवसायाशी संबंधित, उदा. तलाव, तळे, खुले जलक्षेत्र, रेसवे, मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे, मत्स्यबीज संवर्धन केंद्रे, नौका, जाळी व इतर मासेमारी जाळीचे प्रकार इत्यादीबाबत, राज्याचे मत्स्यशेती व मत्स्यव्यवसाय अनुषंगीक उपक्रम व विशिष्ट मत्स्यव्यवसाय अनुषंगीक उपक्रम इत्यादीसाठी जिल्हा सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे.

(ब) सागरी मत्स्यव्यवसाय :—

उपरोक्त अ.क्र. अ-१ मध्ये नमूद केलेल्या लाभार्थी ज्यांची स्वतःची अथवा भाडयाने घेतलेली नोंदणीकृत मासेमारी नौका, तसेच ज्यांच्याजवळ समुद्र व खाडी (Estuary) भागामध्ये मासेमारी, खुल्या समुद्र व खाडीतील (Estuary) मत्स्यशेती/समुद्रशेती व राज्यातील विशिष्ट प्रकारची मासेमारी व मत्स्यव्यवसाय अनुषंगीक उपक्रम इत्यादीसाठी आवश्यक मासेमारी परवाना/मासेमारी परवाना असणे आवश्यक आहे.

किसान क्रेडिट कार्डचे फायदे :-

१. मच्छिमार/मत्स्यशेतकरी यांना रु. १.६० लक्ष पर्यंत विनातारण तसेच मच्छीमार संघ/ संस्था,बँक व मत्स्यशेतकरी यांचेमध्ये त्रिपक्षीय करार करून रु. ३.०० लक्षपर्यंत अर्थसहाय्य उपलब्ध होईल.

२. संबंधित मच्छिमार / मत्स्यशेतकरी यांनी प्रथम उचललेले कर्ज फेडल्यानंतर, सदर रक्कमेचा उपयोग वारंवार आवश्यकतेनुसार करणे शक्य होईल.

३. मच्छीमारांना आवश्यकतेप्रमाणे मत्स्यव्यवसाय अनुषंगिक साहित्य खरेदी करता येईल.

कर्जदर :-

१. जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती मार्फत कर्जदर राज्यस्तरीय समितीकडे प्रस्तावित करण्यात येतात. राज्यस्तरीय समितीमार्फत कर्जदर निश्चित करण्यात येतात.

२. मत्स्यव्यवसायामध्ये आवर्ती खर्चामध्ये मत्स्य/कोळंबी- बीज/मत्स्य/कोळंबी- खाद्य, सेंद्रीय व रासायनिक खते, चुना इतर आवश्यक घटक, मासेमारी व विपणनासाठी आवश्यक खर्च, इंधन/विद्युत खर्च, मजुरी, भाडेपट्टीची रक्कम इत्यादीचा समावेश आहे.

३. प्रत्यक्ष मासेमारी करण्यासाठी आवश्यक खर्चामध्ये इंधनासाठी खर्च, बर्फ, मजुरी, मासे उतरविणे इत्यादी बाबींचा समावेश असेल.

सन २०२३-२४ साठी राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेले कर्जदर खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	मत्स्यव्यवसाय व्यवस्थापन खर्च	राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेले कर्जदर (रुपये)	
		किमान	कमाल
१	प्रति हेक्टर शेततळे सर्व जाती मत्स्यपालन	५०,०००	५,००,०००
२	नदी तलावामध्ये छोटया नावेच्या सहाय्याने मासेमारी करणे	३०,०००	८०,०००
३	निमखारे पाण्यातील मत्स्यपालन प्रति हेक्टर सर्व जाती	१०,०००	३,००,०००
४	निमखारे पाण्यातील कोळंबी संवर्धन प्रति हेक्टर (माशांच्या इतर जातीसह)	५०,०००	३,००,०००
५	ट्रॉलर मासेमारी नौका	८०,०००	३,००,०००
६	पर्ससीन मासेमारी नौका	८०,०००	३,००,०००
७	गिलनेटर मासेमारी नौका	५०,०००	३,००,०००
८	बिगर यांत्रीक मासेमारी नौका	१८,०००	३,००,०००
९	यांत्रीक मासेमारी नौका	२५,०००	१,५०,०००
१०	शोभिवंत मत्स्य पालन (रु.३.०० लाख भांडवली किंमत)	५०,०००	१,००,०००
११	शोभिवंत मत्स्य पालन (रु. ८.०० लाख भांडवली किंमत)	१,३०,००,०००	१,५०,०००
१२	शोभिवंत मत्स्य पालन (रु.२५.०० लाख भांडवली किंमत)	३,००,०००	३,००,०००
१३	गोडया पाण्यातील मत्स्यव्यवसाय	९०,५००	२,००,०००

व्याज सवलत :—

सर्वसाधारणपणे व्याजदर ७% प्रती वर्ष इतका निश्चित करण्यात आला आहे. मच्छीमार /मत्स्यशेतकरी विहित कालावधीमध्ये कर्जफेड करतील त्यांना केंद्र शासनाकडून ३% व्याजदरावर सवलत मिळणार आहे.

आवश्यक कागदपत्रे :-

(१) विहित नमुन्यातील अर्ज.

(२) **ओळखीचा पुरावा.—**स्वतः साक्षांकीत केलेले निवडणूक ओळखपत्र/वाहन परवाना/ पॅन कार्ड /आधार कार्ड/ पासपोर्ट/ शासकीय यंत्रणेने अदा केलेले छायाचित्र ओळखपत्र.

(३) **वास्तव्याचा पुरावा.—**अलिकडच्या काळातील दुरध्वनी देयक/ विज देयक/व्यवसायकर पावती (दोन महिन्यापेक्षा जुने नसावे)/निवडणूक ओळखपत्र/आधार कार्ड/पासपोर्ट/ शासकीय यंत्रणा/ग्राम पंचायत/महानगर पालिका यांनी अदा केलेले प्रमाणपत्र.

(४) अलिकडच्या काळातील तीन पासपोर्ट साईज फोटो, सहा महिन्यापेक्षा जुने नसावेत.

(५) सातबारा उतारा आणि ८-अ- आवश्यकता असल्यास.

अर्ज करण्याची पद्धत :-

सदर योजनेचे विहीत नमुन्यातील अर्ज हे संबंधीत सहाय्यक आयुक्त मस्त्यव्यवसाय यांच्या कार्यालयामार्फ़त स्थानिक बँकेत पाठविले जातात किंवा स्थानीक मच्छिमार आपल्या स्थानीक बँकेत किसान क्रेडिट कार्डकरिता परस्पर अर्ज करु शकतात. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार परिपूर्ण अर्जांवर बँकामार्फत १५ दिवसांमध्ये कार्यवाही होणे अपेक्षित आहे.

दिनांक २७/०६/२०२३ पर्यंत वितरित केलेल्या किसान क्रेडिट कार्ड (KCC) चा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	राज्य	बँकेकडे पाठविलेल्या अर्जाची संख्या	किसान क्रेडिट कार्ड वितरीत संख्या	किंमत रु. लाखात	बँकेत प्रलंबित अर्ज
१	महाराष्ट्र	४४६०८	११८७१	४३२७	२५०१७

प्रकरण - १०

केंद्र सरकारच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या पोर्टलवर मत्स्यव्यवसाय कामगार, मत्स्यविक्रेते यांची नोंद करणेबाबत.

प्रकरण - १०

केंद्र सरकारच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या पोर्टलवर मत्स्यव्यवसाय कामगार, मत्स्यविक्रेते, मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय अनुषंगिक कामांशी प्रत्यक्ष सहभाग असलेले कामगार यांची नोंद करणे बाबत.

भारतीय कृषि अनुसंधान परिषद अंतर्गत केंद्रिय सागरी मत्स्यिकी संशोधन संस्थेच्या सागरी मत्स्यव्यसाय जनगणना - २०१६ नुसार सागरी जिल्ह्यातील मच्छीमारांची लोकसंख्या ३,६४,८९९ इतकी असून क्रियाशिल मच्छीमार संख्या ७६,९२८ इतकी आहे, ५६५५३ व्यक्ती मासळी विक्रीचा व्यवसाय करीत आहेत. मत्स्यव्यवयाशी अनुषंगिक व्यवसायामध्ये उदा. जाळी विणने, मासळी प्रक्रिया करणे, कोळंबीचे कवच साफ करणे, मत्स्यकामगार व इतर बाबीमध्ये व्यवसाय करीत असलेल्या व्यक्तींची संख्या ५०३४१ इतकी आहे. सदर व्यक्तीची एकूण संख्या १,८३,८२२ इतकी आहे. तसेच भूजल संस्थामधील सभासदांची संख्या ३,३२,६३६ इतकी असून निमखारे पाणी क्षेत्रातील मत्स्यशेतकऱ्यांची संख्या ३६० इतकी आहे.

केंद्र सरकारच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या पोर्टलवर मत्स्यव्यवसाय कामगार, मत्स्यविक्रेते, मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय अनुषंगिक कामांशी प्रत्यक्ष सहभाग असलेले कामगार यांची नोंद करणे आवश्यक आहे. तरी केद्रशासनाच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या https://register.eshram.gov.in/#/user/self या पोर्टलवर मत्स्यव्यवसायाशी संबंधीत कामागारांचे आधार क्रमांक, मोबाईल क्रमांक बँकेचे तपशील इत्यादी माहितीसह मत्स्यकामगारांनी स्वतः नोंदणी करणे आवश्यक आहे. मत्स्यकामगाराचे वय १६-५९ असणे आवश्यक आहे.

सागरी, भूजल व निमखारेपाणी क्षेत्रातील सर्व मत्स्यकामगारांची नोंद उपरोक्त पोर्टलवर करण्यासाठी प्रादेशिक व जिल्हा कार्यालयांमार्फत व्यापक प्रसिद्धी देण्यात येते. यासाठी स्थानिक रेडीओ/ टिव्ही/ वर्तमानपत्र, बाह्य माध्यमे (Out Door Media), सामाजिक माध्यमे (social media) Agriculture Technology Management Agency (ATMAs), Krishi Vigyan Kendra (KVKs), Common service centres (CSCs), State Rural Livelihood Mission (SRLM), Panchayati Raj Institutions (PRIs) इत्यादी संस्थांचा वापर केला जातो.

मत्स्यकामगारांनी उपरोक्त प्रमाणे नोंदणी केल्यास, त्यांची नोंदणी केंद्र सरकारच्या श्रम व रोजगार विभागाच्या पोर्टलवर होत असल्यामुळे केंद्र व राज्य शासनाच्या विविध योजनांचा व नवीन योजनांचा लाभ देणे शक्य होईल.

ई-श्रम कार्ड

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या श्रम व रोजगार विभागामार्फत "ई-श्रम पोर्टल" तयार करण्यात आलेले असून मत्स्यव्यवसाय कामगार, मत्स्यविक्रेते, मत्स्यव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय अनुषंगिक कामांशी प्रत्यक्ष सहभाग असलेले कामगार यांची नोंद करणे शक्य आहे.

पात्रता :-

मत्स्यव्यवसाय, मत्स्यशेती क्षेत्रातील मच्छीमार व मत्स्य मूल्य साखळी (Fisheries Value Chain) इत्यादी मध्ये समाविष्ठ असलेले मत्स्यकामगार ज्यांची वयोमर्यादा १६ ते ५९ वर्ष असावी व जे Employee's State Insurance (ESI), Employee's Provident Fund Organization (EPFO) चे सभासद नाहीत सार्वजनीक क्षेत्रातील उपक्रम (PSUs) व शासन सेवेतील कर्मचारी व आयकर भरणारे (Income Tax Payee) नसावेत.

पोर्टल :-

https://register.eshram.gov.in/#/user/self किंवा www.eshram.gov.in

ई-श्रम कार्ड चे फायदे :-

- सदर पोर्टल मध्ये असंघटीत मजूर, मच्छीमार, मत्स्यशेती व मत्स्यअनुषंगीक कामामध्ये समावेश असलेले मजूर इत्यादींची एकत्रीत माहिती आधार नंबरशी जोडून अपलोड करण्यात येते.
- जे कामगार या पोर्टलवर नोंदणी करतील त्यांना प्रधानमंत्री सुरक्षा विमा योजनेअंतर्गत व्यक्ती मृत झाल्यास रु.२.०० लक्ष व कायमस्वरुपी अपंगत्व आल्यास रु. १.०० लक्ष देण्याचे प्रावधान आहे.
- असंघटीत कामगारांना, सामाजीक सुरक्षा योजनांचे फायदे या कार्ड मार्फत देण्यात येणे शक्य होईल.
- पोर्टलवरील डेटाबेस, अचानक उद्भवणाऱ्या व कोव्हिड-१९ विषाणू सारख्या जागतिक महामारी /राष्ट्रीय आपत्तीमध्ये, सहाय्यासाठी वापरता येणे शक्य होईल.

आवश्यक कागदपत्रे :-

- कामागारांचे आधार कार्ड/क्रमांक.
- मोबाईल क्रमांक (प्राधान्याने आधार कार्डशी लिंक असलेला असावा).
- बँकेचे तपशील - खाते क्रमांक/ IFSC कोडसह .
- (टिप- एखादया मत्स्यकामगाराकडे आधार कार्डशी लिंक असलेला मोबाईल क्रमांक नसल्यास सदर व्यक्ती जवळच्या आपले सरकार सेवा केंद्रामध्ये नोंदणी करु शकतात.)

पोर्टलवर नोंदणी करण्याची पद्धत :-

राज्यातील मत्स्यकामगार स्वतः या पोर्टलवर नोंदणी करु शकतात अथवा जवळच्या "आपले सरकार सेवा केंद्र - Common Service Centers (CSCs)" सरकार सेवा केंद्रामध्ये मोफत नोंदणी करु शकतात.

राष्ट्रीय मदत क्रमांक -१४४३४

- अधिक माहितीसाठी eshram.pmu-mole@gov.in या ई-मेलवर व मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या जिल्हा कार्यालयाशी संपर्क साधावा.
- राज्यामध्ये "ई-श्रम पोर्टल" द्वारे दिनांक ३१/०५/२०२३ पर्यंत मत्स्यव्यवसाय क्षेत्राशी निगडीत एकूण ६७०८२ इतक्या कामगारांची नोंदणी झालेली आहे.